

Razlagova 16, 2000 Maribor

**LETNO POROČILO
ZVEZE PRIJATELJEV
MLADINE MARIBOR
ZA LETO 2021**

Pričujoče Letno poročilo Zveze prijateljev mladine Maribor za leto 2021 je pripravljeno za obravnavo na predsedstvu in drugih organih ZPM Maribor.

Sestavljeno je iz:

- **POSLOVNEGA POROČILA ZPM MARIBOR ZA LETO 2021**
- **in**
- **POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM 2021**

Po oddaji podatkov AJPES-u je dopolnjeno z dokumenti:

- **PODATKI IZ BILANCE STANJA na dan 31.12.2021**
- **PODATKI IZ IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA v obdobju od 1.1. do 31.12.2021**

Po opravljeni skupščini, bo predvidoma do 31.8.2022, ko se opravi dokončna oddaja poročila na AJPES, bo dopolnjeno z dokumenti

- **POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA**
- **POROČILO NADZORNEGA ODBORA ZPM MARIBOR**
- **ZAKLJUČEK**

Razlagova 16, 2000 Maribor

**POSLOVNO POROČILO
Z P M MARIBOR
ZA LETO 2021**

KAZALO

stran

SPLOŠNI DEL	
OSNOVNO O ZVEZI PRIJATELJEV MLADINE MARIBOR	5
PREDSTAVITEV, NASTANEK IN RAZVOJ	5
CILJI DELOVANJA	
ORGANIZIRANOST	
VODSTVO	
IZVAJALCI PROGRAMOV	
PREGLED IZVAJANJA DEJAVNOSTI	
DOSEŽENO V LETU 2021 – SPLOŠNI POUDARKI	
POSEBNI DEL	
I. POSEBNI PROGRAMI V DOMU USTVARJALNOSTI MLADIH MARIBOR	11
1. PROGRAMI ZA USTVARJALNE V DUM-u	11
1.a USTVARJALNE DELAVNICE ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE	
2. USTVARJALNE IN ZANIMIVE POČITNICE	14
2.a POČITNICE S PRIJATELJI	
2.b POČITNIŠKO VARSTVO	16
3. BRALNA ZNAČKA® – PREŽIHOVA BRALNA ZNAČKA IN PALČEK BRALČEK	17
4. OTROŠKI PARLAMENT-VZGOJA ZA DEMOKRACIJO	20
5. PRIREDITVE	22
5.a PUSTOVANJE	
5.b DEJAVNOSTI NA FESTIVALU LENT	24
5.c TEDEN OTROKA	25
5.d VESELI DECEMBER	27
6. DRUGI PROGRAMI – DEJAVNOSTI ZA STARŠE	29
II. PROSTOVOLJSTVO	32
III. MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA	
IV. TOM - TELEFON OTROK IN MLADOSTNIKOV	30
V. MENTORSKI PROGRAM TI TO ZMOREŠ	39
VI. MLADINSKI PROGRAMI	41
MLADINSKI CENTER DUM	41
LETOVANJA ZA MLADOSTNIKE	43
VII. INFORMIRANJE	44
1. INFO DUM	44
2. GLASILO PRIJATELJ	44
3. SPLETNA STRAN IN DRUGE OBLIKE E- KOMUNIKACIJ	44
VIII. PROGRAM DEJAVNOSTI ZA VARSTVO OKOLJA IN OHRANJANJE NARAVE	45
IX. PROGRAMI LETOVANJA Z ZPM MARIBOR – DEJAVNOSTI V POČITNIŠKIH CENTRIH	49
VIRC POREČ IN DMZ POHORJE	
LETOVANJA - DEJAVNOSTI V POČITNIŠKIH CENTRIH	
SUBVENCIJIRANO LETOVANJE	
POMEŽIK SONCU IN DRUGE HUMANITARNE AKCIJE	
ZDRAVSTVENO LETOVANJE	
VSEBINSKA PREDSTAVITEV LETOVANJ	
SODELOVANJE S PROSTOVOLJCI – SPREMLJEVALCI NA LETOVANJIH	
X. ŠOLA TUDI OB ŠOLI	59
ŠOLA, VRTCI TER DRUGE SKUPINE V NARAVI - ZIMA-POMLAD-JESEN	
VIRC POREČ	
DMZ POHORJE	
XI. MEDNARODNO SODELOVANJE	60
XII. PODPORNİ PROGRAMI ZA OTROKE, MLADOSTNIKE IN DRUŽINE	60
1. PRAZNOVANJE ROJSTNIH DNEVOV	
2. SKLAD IN PROGRAM OMOGOČIMO SANJE	
3. HUMANITARNA DEJAVNOST	
4. VEČGENERACIJSKI CENTER ŠTAJERSKA	
5. JAVNA DELA	
6. PROGRAMI ZA MENTORJE INTERESNIH DEJAVNOSTI IN NEFORMALNO IZOBRAŽEVANJE	
XIII. CENTRI DELOVANJA	64
1. DOM USTVARJALNOSTI MLADIH (DUM) MARIBOR	
2. VIRC POREČ	
3. DOM MILOŠA ZIDANŠKA	
XIV. ORGANIZIRANOST ZPM MARIBOR	67
XV. TRŽENJE IN FINANČNO POSLOVANJE	70

SPLOŠNI DEL

OSNOVNO O ZVEZI PRIJATELJEV MLADINE MARIBOR

PREDSTAVITEV

Zveza prijateljev mladine Maribor (v nadaljevanju uporabljamo skrajšano ime ZPM Maribor ali naziv zveza) je samostojna, prostovoljna, nevladna, neprofitna in humanitarna zveza društev, v katero so kot člani vključena društva prijateljev mladine z območja mestne občine Maribor in primestnih občin. Registrirana je po Zakonu o društvih in vpisana v register društev pri UE Maribor. Dejavnosti ZPM Maribor so usmerjene v javno dobro.

ZPM Maribor je članica Zveze prijateljev mladine Slovenije, ene največjih in najštevilnejših organizacij civilne družbe v Sloveniji.

ZPM Maribor je bila ustanovljena leta 1953, v času od ustanovitve do danes je v skladu z aktualnimi predpisi in lokalnimi vplivi nekajkrat spremenila naziv. Tako je bil njen naziv tudi ZPM občine Maribor, Občinska ZPM Maribor in Mestna ZPM Maribor, od leta 1990 pa deluje zveza pod sedanjim nazivom. Sedež ZPM Maribor je na Razlagovi 16, Maribor.

CILJI DELOVANJA

Temeljni cilj delovanja zveze, njenih članov in članic je skrb za otroke in mladostnike, za družine, v katerih živijo, za dvig kakovosti življenja, za zaščito njihovih pravic, izhajajočih tako iz mednarodnih dokumentov kot Ustave Republike Slovenije in zakonov te države.

ORGANIZIRANOST

Najvišji organ ZPM Maribor je **skupščina zveze**, ki jo sestavljajo predstavniki društev članov zveze. Organi zveze in člani organov so voljeni za mandatno obdobje štirih let, člani organov so lahko ponovno izvoljeni. Zadnja volilna skupščina je bila 30. junija 2021.

V skladu s Statutom ZPM Maribor aktivno delujejo v okviru zveze predsedstvo, nadzorni odbor in častno razsodišče ter pet stalnih komisij, en odbor in en aktiv. V naštetih organih zveze je vključenih 43 predstavnikov društev ter strokovne in splošne javnosti.

VODSTVO

Zakoniti zastopnik ZPM Maribor, predsednica Nina Babič, dipl.psih., predstavlja in zastopa zvezo z vsemi pooblastili

Člani predsedstva ZPM Maribor so v mandatu ki se izteče leta 2025 ob predsednici Babičevi podpredsednica mag. Maja Krajnc Ružič, podpredsednik Štefan Muraus, prof., mag. prim. Martin Bigec, dr.med.spec., mag. Gorazd Gumzej, prof., Damir Orehovec, prof., Majda Struc, dipl.nov., mag. Rosvita Svenšek, dipl.oec. in Davorin Ferk.

Predsednik **nadzornega odbora** ZPM Maribor je Tine Šalamon, članici nadzornega odbora pa sta Marija Podhostnik in Erika Jovanovski.

IZVAJALCI PROGRAMOV

V večino programov ZPM Maribor se vključujejo tudi občasni ter bolj ali manj stalni **prostovoljci**. Gre za ljudi dobre volje, ki svoje delo opravljajo z namenom pomagati otrokom in mladini in so svojo energijo pripravljene združevati pri doseganju ciljev, ki si jih je kot temeljne cilje delovanja zastavila ZPM Maribor.

O obseg prostovoljskega dela v letu 2021 poročamo posebej v nadaljevanju v poglavju o prostovoljstvu. V letu 2021 je evidentiranih 563 prostovoljcev, kar je zbirni podatek za vse dejavnosti, ki jih navajamo v trm poročilu.

ZPM Maribor je vpisana v register prostovoljskih organizacij in o prostovoljskem delu poroča AJPEŠ-u skladno z zakonom.

Prostovoljci so vključeni v večino programov ZPM Maribor, kjer bodisi izvajajo ali koordinirajo delo posameznih programov (Letovanja, Bralna značka, Mladi za napredek Maribora, TOM, Programi za ustvarjalne v DUM, Omogočimo sanje, Ti to zmoreš, Humanitarna pomoč skozi DPM MB...) in s svojim prostovoljnim delom dodajo veliko vrednost.

ZPM Maribor je v skladu z aktualno zakonodajo ustanovila **Delovno skupnost – strokovno službo zveze**, v kateri so skladno z Aktom o sistemizaciji zaposleni strokovni in tehnični delavci ZPM Maribor. V letu 2021 je bilo v strokovni službi skupno naenkrat zaposlenih največ 12 delavcev (od tega 1 v dolgotrajnem bolniškem staležu in 2 za določen čas).

V 3 programih **javnih del** namenjenih izvajanju osnovnih dejavnosti zveze pa so bili v letu 2022 na podlagi posebnih pogodb o zaposlitvi dodatno zaposlenih pri ZPM Maribor mesečno največ še 4 delavci.

Delo strokovne službe zveze vodi kot **poslovodni delavec sekretar zveze** Božidar Raušl, dipl.oec., njegova **namestnica je** Urša Žiger, prof., koordinatorica dejavnosti pri ZPM Maribor, **delavka s posebnimi pooblastili** je tudi računovodkinja zveze Alenka Tršavec.

Sekretar zveze je **stalni pooblaščenec** predsednice zveze in je skladno s statutom zveze **odgovoren za zakonitost finančnega, materialnega in tehničnega poslovanja zveze**.

PREGLED IZVAJANJA DEJAVNOSTI

ZPM Maribor izvaja svoje dejavnosti s pomočjo virov dohodkov iz javnih sredstev za programe, ki se izvajajo v javnem interesu; s pomočjo donacij, daril, volil, sponzorskih in drugih sredstev; sredstev pridobljenih na javnih in drugih razpisih ter z dohodki, ki jih ZPM Maribor ustvarja z lastno pridobitno dejavnostjo.

ZPM Maribor opravlja svoje dejavnosti predvsem **v treh centrih** - v domicilnem Domu ustvarjalnosti mladih Maribor (v nadaljevanju DUM), na Domu Miloša Zidanška na Pohorju (v nadaljevanju DMZ Pohorje) in v Vzgojno izobraževalnem in rekreacijskem centru Poreč (v nadaljevanju VIRC Poreč).

DUM je v občinski stavbi (nekdanja šola), namenjen ustvarjalnemu preživljanju prostega časa mladih Mariborčanov. ZPM Maribor je do konca leta 2007 upravljala zgradbo na podlagi ustrezne pogodbe z domicilno občino, od takrat naprej pa ima ZPM Maribor to nepremičnino, skladno s pogodbami, **v brezplačni uporabi**. Aktualna pogodba se izteka s koncem leta 2023.

Centra DMZ Pohorje in VIRC Poreč sta počitniška objekta **v lasti ZPM Maribor**.

Del programov ZPM Maribor izvaja tudi na različnih stalnih lokacijah v Mariboru in okolici, nekateri programi potekajo kot prireditve, nekateri pa potekajo kot dopolnitev programov v šolah in vrtcih. Natančneje so posamezni programi opisani v nadaljevanju tega poslovnega poročila.

Pridobitno dejavnost, ki se veže na lastno dejavnost, izvaja ZPM Maribor skladno s svojim statutom, predvsem na centru DMZ Pohorje in v centru VIRC Poreč, delno tudi v domicilnem centru DUM.

Center **DMZ Pohorje** je mladinski dom v sredogorju, v osnovi namenjen počitnikovanju otrok in mladine in deluje preko celega leta.

Center **VIRC Poreč** je sezonski počitniški obmorski center, ki deluje od aprila do konca septembra. Ker VIRC Poreč deluje na ozemlju druge države (Republika Hrvaška), je za upravljanje s centrom VIRC in za izvajanje operativnega poslovanja ZPM Maribor v Poreču ustanovila **podjetje VIRC d.o.o.**,

katerega edini lastnik je sama ZPM Maribor. **Center VIRC je počitniški dom**, v skladu s hrvaško zakonodajo kategoriziran kot **mladinski hostel**. Neprofesionalni direktor hrvaškega podjetja je sekretar zveze, v podjetju so bili konec leta 2021 za nedoločen čas od zaposleni 3 delavci (upravnica, hišnik in gospodinja). Na podlagi ustreznih pogodb je bilo v glavni sezoni poletnega poslovanja leta 2021 v centru oziroma v podjetju redno zaposlenih mesečno sočasno največ 19 delavcev (od tega 3 upokojnenci in 5 študentov). V celem letu 2021 se je izmenjalo 22 delavcev, kar kaže na veliko fluktuacijo, sveda povezano s sezonskim značajem.

DOSEŽENO V LETU 2021 – SPLOŠNI POUČENKI

Leto 2021 je bilo v celoti zaznamovano z virusom, ki povzroča bolezen Covid-19 in v borbi zoper virus. Vzrok izjemni situaciji, ki jo je povzročil virus in borba zoper Covid-19 najdemo v epidemiji in borbi zoper njo.

Leto 2021 je zaznamoval tudi Javni razpis Mestne občine Maribor (MOM) za sofinanciranje dopolnilnih socialnovarstvenih programov nevladnih organizacij na področju socialnega varstva. Mestna občina je želela NVO, javnim zavodom in drugim izvajalcem omogočiti da s prijavo za leti 2021 in 2022 ponudijo v izvajanje programe namenjene preprečevanju in reševanju socialne problematike ranljivih skupin prebivalstva, družin in posameznikov, ki se zaradi različnih razlogov znajdejo v socialnih stiskah in težavah ali v težkih življenjskih situacijah. Cilj razpisa je bil tudi, da se na področju socialnega varstva v MOM zagotovi kvalitetne dopolnilne socialnovarstvene programe lokalnega pomena, ki vsebinsko dopolnjujejo mrežo storitev javne službe. ZPM Maribor smo se na razpis seveda prijavili. Ponudili smo programe, katere je že prej sofinancirala MOM iz proračunske postavke sektorja za izobraževanje – prostočasne aktivnosti za otroke in mladino. Uspeli smo in na razpisu smo bili izbrani, skupaj še 20 programi drugih izvajalcev. Prilagojeno temu razpisu, je bil prpravljen in izvajan naš program v letu 2021. Tudi zato je celotno Poročilo odelu ZPM Maribor za leto 2021 nekoliko drugačno, kot prejšnja leta.

Ko smo pri ZPM Maribor zaključevali pripravo Programa dela za leto 2021, smo seveda imeli za sabo izkušnje leta 2020. Vedeli smo, kako temeljito je virus zaustavil družbeno življenje na vseh ravneh, zato smo programe in aktivnosti planirali variantno. Realizacijo zastavljenega programa smo zato dokaj dobro ocenili. Ker je razsajnje virusa pozno spomladi in v obeh poletnih mesecih nekoliko popustilo, smo nekatere poletne programe izvedli še v bistveno večjem obsegu od plana.

Skupne prihodke in odhodke ter vsebino Programa dela ZPM Maribor za leto 2021 smo planirali, na podlagi usmeritev predsedstva ZPM Maribor, na osnovi realizacije leta 2020 in previdnih ocen kaj lahko v tekočem letu dosežemo v posameznih delih programa.

Izhodišče za planiranje programov leta 2021 je bila realizacija leta 2019. Leto 2020 bi bilo zaradi izjemnih okoliščin Covid epidemije neprimerna podlaga. **Pripravljeni pa smo bili naše delovanje sproti prilagodili situacijam. Potrdimo, da smo se v celotnem letu vlagali ogromen trud programe izvesti prilagojeno, predvsem pa odgovorno do svojih uporabnikov, to so otroki, mladi oziroma družine z otroki.**

Za začetek lahko zapišemo, **da je ZPM Maribor tudi v letu 2021 žal zabeležila negativen finančni rezultat, vendar pa bistveno boljši kot leto prej.** Presežek odhodkov nad prihodki se je izkazal v višini **20.628,79 EUR**. O finančnem poslovanju poročamo ob koncu tega dokumenta in še posebej v Pojasnilih o finančnem poslovanju za leto 2021, ki so priloga dokumenta.

V vsebinskem smislu lahko ocenimo, da je ZPM Maribor poslovala pozitivno. Ko smo se odločali ali naj katerega od programov izvedemo ali ne oziroma kako ga naj izvedemo, smo imeli v mislih tudi uporabnike in sofinancerje. Vsakič smo se odločali v dobro uporabnikov, spoštljivo do sofinancerjev in partnerjev, ob tem pa dostojno do sodelavcev, zaposlenih in prostovoljcev. Največ zaslug, da je bil načrtani program dela izveden, imajo delavce strokovne službe, vodje služb in koordinatorice dejavnosti. Iskale so se poti, kako planirano izvesti, četudi dodatno prilagojeno.

V nadaljevanju poskušamo dovolj natančno opisati, kaj vse smo počeli. Domicilni center DUM je bil večji del leta prilagojeno uporabnikom le pod prilagojenim režimom, saj predpisi niso dovoljevali zbiranja oseb. Dopoldan je bil do junija povsem zaprt za nendapovedane obiskovalce, oziroma so

vstopali na način, da nas pokličejo. Popoldansko poslovanje, tudi za gostujoče skupine v DUM-u je bilo mogoče le ob spoštovanju strogih ukrepov, preverjanju podatkov o PCT statusu obiskovalcev (prebolel, cepljen, testiran) in ob posebnih izjavah. Prav tako sta bila za goste do sredine meseca junija zaprta centra DMZ In VIRIC. Delo v programih, katere izvajamo na podlagi pogodb z MO Maribor in drugimi občinami ter v okviru partnerskih programov, je potekalo v veliki meri od daleč.

Kar 10 redno zaposlenih delavcev smo prerazporedili na delo v skrajšanem delovnem času za obdobje skoraj 3 mesecev, žal je bilo nekajkrat potrebno poseči tudi po ukrepu čakanja na delo. Na ta način smo delodajalca nekoliko razbremenili za stroške delo in hkrati zaprosili za ukrepe državne pomoči.

Prav vsi programi, ki jih v podporo osnovnim dejavnostim izvajamo kot pridobitne, so se v prvi polovici leta popolnoma ustavili. V centra VIRIC in DMZ nismo mogli sprejeti nobenih gostov, tudi v DUM-u nismo mogli sprejeti najemnikov oz. souporabnikov prostorov. Prihodkov za pridobitne dejavnost nismo imeli praktično do meseca junija. Veliko šol, ki so imele rezervacije za izvedbo spomladanske šole v naravi v Poreču in na Pohorju, je odpovedalo udeležbo. V centrih VIRIC in na DMZ smo prve goste, v zelo skromnem številu sprejeli, šele v drugi tretjini junija. VIRIC- je tako do prvih šol v naravi obiskalo manj kot 30 gostov. Na DMZ smo šele na polovici junija sprejeli v goste manjšo skupino mladostnikov, ponovno udeležence projektnega učenja mladih pri AZ Maribor.

Čeprav so bili vsi trije centri v glavnem zaprti za obiskovalce, so naši sodelavci svoje delo opravljali. Nekateri tudi od doma, nekateri v dežurstvu za zaklenjenimi vhodnimi vrati objekta, nekateri so prebolevali Covid ali bili zaradi stika z okuženimi v izoplaciji.

Ob tem smo planirali počitniške programe in počitniške objekte izvesti, pripravljali smo se na sprejem mladih gostov. Srečevali smo se s pomanjkanjem informacij, napotkov, priporočil pristojnih služb in institucij. ZZS je spet okleval s podpisom pogodbe za izvajanje zdravstvenih letovanj, za izvajalca smo bili izbrani na njihovem javnem razpisu. Vodstvo ZD A.Drolca je sprejelo odločitev, da letovanja v letu 2021 podpre. Vsi skupa smo namreč računali, da se ob zaključku epidemije lahko začne prilagojeno izvajati programe. Pripravljali smo zdravstvene protokole za letovanja in se dogovorjali, kako bomo izvajali testiranja prisotnosti okužbes Covid-19 pri udeležencih letovanj.

Prijave na letovanja smo pričeli zbirati v sredini maja, prilagojeno razmeram, brez osebnega stika s strankami.

Podporo, naj programe izvajamo, smo čutili na strani naše MO Maribor in drugih občin, kjer so nam zaupali, da bomo planirane programe izvedli, vsaj prilagojeno. Kako bi naj neka naša aktivnost potekala, smo pripravili načrte, tudi protokole in jih ponudili v presojo stroki. Uspelo nam je in za glavne poletne mesece smo potem pripravili prilagojene programe, ki so se izvajali v tim. » varnih mehurčkih«.

Potem, ko je pristojno ministrstvo za izobraževanje podalo mnenje, da se šole v naravi lahko prilagojeno izvajajo, pa smo pričeli. Več o tem v nadaljevanju pri posameznih programih.

Počitniške programe smo v glavnem izpeljali; terminsko in vsebinsko smo programe izvajali nad preddvidenim obsegom v Programu dela za leto 2021. Čeprav je bil obisk po posameznih dejavnostih omejen, ob izvajanju preventivnih ukrepov, je bil nadpovprečno velik. Kot je znano, je konec počitnic spet pričela naraščati okuženost.

Šolsko leto 2021/2022 se je spet pričelo prav tako ob spoštovanju posebnih ukrepov, ki so bili uvedeni po 17.septembru 2021. Ti niso bili tako strogi kot med epidemijo, zato smo se lažje navadili in temu primerno funkcionirali do konca leta. Vse do začetka oktobra smo v VIRIC-u v goste sprejemali goste, včasih tudi po dve generaciji učencev, med njimi tudi tiste šole, ki so odpovedale junijsko udeležbo. Na DMZ je bilo podobno, nekaj gostov je prišlo tudi v oktobru, nato do božičnih počitnic gostov praktično ni bilo.

Veseli december smo dočakali pripravljeni, s prilagoditvami. Spet se lahko pohvalimo, da smo kljub vsem omejitvam, dedka Mraza popeljali po mestnih ulicah in obiskal je večino mariborskih vrtcev.

Pri ZPM Maribor smo si za leto 2021 **zadali doseči uravnotežen rezultat**, vendar pozitivne ničle nismo dosegli. Po obdobju epidemije in vseh posledice Covida, žal nastajajo tudi posledice na poslovnem in finančnem rezultatu.

Veliko **nujnih investicij** ki bi jih morali izvajati, nismo pričeli. Planirana adaptacija sanitarij v objektu Kekec v centru VIRIC, nam je dobro uspela in na osnovi izvedenega smo naročili še prilagojena projekte za adaptacijo sanitarij objektov Ciciban in Pionir. V zadnji tretjini leta smo nato izvedli ponudbo gradnje, izbor izvajalca in pogajanja, nazadnje pa še podpis pogodbe.

V povezavi z kadrovskimi zadevami smo morali poskrbeti za poravnavo nekaterih neplaniranih stroškov. Ker v VIRIC-u zaradi spleta nesrečnih okoliščin (upokožitev, novi kader v kuhinji, obolelost s Covid, poškodba predvidenega vodje kuhinje) v glavnih poletnih mesecih nismo imeli na voljo kvalitetnih kuharjev, je ZPM Maribor pomagala z napotivijo dveh pogodbeno zaposlenih kuharjev v VIRIC. Nastali so neplanirani stroški dela. Prav tako poleti je po dolgi bolezni žal umrl naš dolgoletni sodelavec, hišnik DUM-a Ljubčo Grozdanov, svojcem je bila izplačana enkrtna pomoč.

Tudi ti, poslovno redkejši stroški, so povečali odhodke in še dodatno vplivali na končen negativni rezultat. Glede na to, da je odpadla večina naše pridobitne dejavnosti v prvi polovici, nato pa še v zadnji tretjini leta, seveda niso nastajali nekateri povezani materialni stroški, ostali pa so stroški dela in funkcionalni stroški povezani z objekti.

Obsežnejša gradiva in poročila o posameznih izvedenih programih so bila oddana sofinancerjem in so na razpolago tudi v strokovni službi ZPM in jih za potrebe skupnega poročanja v tem poročilu le povzemamo.

Ocenimo lahko, da smo naš dopolnilni socialnovarstveni program nevladnih organizacij na področju socialnega varstva, sofinanciran s strani MOM **izvedli optimalno - prilagojeno okoliščinam**. Izpostavimo, da smo v poletnih počitnicah leta 2021, spet povečali število otrok v programu počitniškega varstva- potem, ko smo takšen program izvedli premierno že leto prej. Število otrok na letovanjih je bilo rekordno.

Stalni programi so bili realizirani skladno s pogodbami, sklenjenimi z MOM. Uspešni smo bili s prijavo na javni razpis MO Maribor – za izvajalce mentorskega programa mladostnikom, potrebnih pomoči zaradi vpliva epidemije- izvajati smo pričeli program **Ti to zmoreš**. O uspešnosti pri pridobivanju sredstev iz javnih razpisov, o poslovanju in predmetni finančni problematiki pišemo v nadaljevanju v posebnem in zaključnem delu tega poročila.

Programe prireditve v Mariboru nismo mogli izvedli v obliki kot običajno, pa vendar smo načrtovali prilagoditve že v naprej. Zato nas izvedba ni presenetila.

Programi, ki jih uvrščamo na **področje otrokovih pravic** (Otroški parlament in TOM-telefon otrok in mladostnikov), smo izvedli v celoti, prilagojeno. TOM je prilagojeno, navadno z enim svetovalcem, deloval čez vse leto in v vseh terminih. Regijski otroški parlament je potekal preko aplikacije ZOOM v oktobru, razpravo na nacionalnem parlamentu pa je nadomestila razprava preko aplikacije.

Programi iz našega programskega področja **Šola ob šoli** so bili izvedeni na planiran način. **Bralna značka** je ponovno beležila velik obseg sodelujočih, kljub šolanju na daljavo (podrobneje v nadaljevanju). Pri program MNM (**Mladi za napredek Maribora**) smo beležili zmanjšan obseg oddaje nalog. Tabori za nadarjene v programu **Omogočimo sanje**, žal niso bili izvedljivi.

Dejavnosti za ustvarjalne v DUM so bile obiskane v vseh obdobjih, v prvi polovici leta na daleč, v poleti močno obiskane v živo, v nadaljevanju pa v prilagojeno, v živo. Delavnice so se izvajale v DUM-u, tudi ob odprtih prireditvah in preko spleta (v času zaprtja hiše).

Programi za mladostnike so potekali tudi prilagojeno. V poletnih mesecih je potekal pilotni program Prileti na Pohorje! namenjen mladim med 12. in 15. letom starosti, jeseni smo uspešno izpeljali tudi projekt »100 ljudi 100 čudi«, ki je delno potekal v živo, delno s pomočjo aplikacije ZOOM.

Program Info DUM namenjen mladostnikom smo v kombinaciji z drugimi programi DUM in delavci iz javnih del v DUM izvajali celo leto. Obiskovalci so lahko v pisarno prišli, če so pred vhodom v DUM poklicali, tako da smo jih lahko sprjeli v prostorih. Letovanje za mladostnike je bilo boljše obiskano kot v letu 2020, nekako na ravni let 2019.

Okoljevarstvene vsebine in skrb za trajnostni razvoj smo vpletali v večino naših programov, še posebej v program MC. Na razpisu za nevladne organizacije s področja varstva okolja, smo bili v letu 2021 izbrani med izvajalce programov z eno okoljsko vsebino.

POSEBNI DEL

I. POSEBNI PROGRAMI V DOMU USTVARJALNOSTI MLADIH MARIBOR

Drugo leto zapored smo program zaradi omejitev in ukrepov za zajezitev širjenja virusa Covid-19, prilagajali. Izkušnje iz leta 2020 so nam bile v pomoč, vendar smo zaradi pogostih novih ukrepov in omejitev imeli veliko dodatnega dela, da smo zadostili aktualnim epidemiološkim pravilom. Prve mesece leta je bil Dom ustvarjalnosti mladih (DUM) za uporabnike večino časa zaprt, od prvomajskih počitnic do konca leta pa je bil odprt v času dejavnosti, da smo lažje preverjali PCT pogoj pri obiskovalcih. Kljub omejitvam, smo vse dejavnosti izpeljali, seveda prilagojeno – regijski Otroški parlament je potekal preko spleta, delno je preko spleta potekalo tudi izobraževanje za nove prostovoljce, pustni dogodek smo v izogib zbiranju večjega števila ljudi izpeljali s pomočjo foto-točk in dveh kratkih pustnih sprevodov in izpeljali pustni natečaj, Teden otroka smo izvedli za najavljene skupine iz vrtcev in šol, sprevodi dedka Mraza so potekali brez predstav, na katerih bi se za dlje časa zbralo večje število obiskovalcev, med poletnimi počitnicami smo omejili število otrok na posamezni dejavnosti, ki pa jih je bilo zato več, izpeljali smo tudi skoraj vse kratke počitnice (prvomajske, jesenske in novoletne), odpovedati smo morali le zimske. Prve mesece leta smo izkoristili tudi za urejanje skupnostnih prostorov in postavitve zaščitne ograje v obliki **interaktivnih hišic pred vhodom v DUM**. Otvoritve se je udeležilo kar 8 medijskih hiš, objavljenih je bilo vsaj 10 prispevkov v časopisih, na radiu, televiziji in v spletnih medijih. Tudi sicer smo bili deležni veliko pozitivnih odzivov, s prižigom lučk na hišicah pa smo se priključili prižigu novoletne okrasitve Čarobnega Maribora.

V vse programe je bilo vključeno delovanje INFO-DUM-a, **informacijske točke** ZPM Maribor. Delovala je vsak delovni dan, med 8.00 in 16.00 uro, prilagojeno glede na epidemiološke ukrepe. Informator – javni delavec je zbiral in urejal informacije s poudarkom na dejavnem preživljanju prostega časa, pobudah in možnostih vključevanja mladih v projektno delo, prostovoljstvo, aktivno državljanstvo. Osebnostno, preko telefona, elektronske pošte in družbenih omrežij je posredoval informacije za otroke in mlade, omogočal hiter dostop do pomoči in svetovanja, kadar so se znašli v stiski, staršem oz. skrbnikom pa je nudil informacije in svetovanje o vprašanih vzgoje.

Na naših **družbenih omrežjih** smo od začetka epidemije objavljali video ustvarjalne delavnice, izobraževalne vsebine, zanimivosti iz lokalnega okolja, delili za otroke in njihove starše uporabne vsebine drugih NVO, socialno-varstvenih in zdravstvenih institucij o spopadanju z epidemijo v vsakdanjem življenju ... Skupno 410 objav oz. povprečno 36 na mesec, največ v prvi polovici leta, ko je bil DUM zaradi omejitev delno zaprt.

Informator v INFO-DUM-u je skrbel tudi za press clipping oz. zbiranje informacij o **medijskih objavah**. V letu 2021 smo zabeležili 125 prispevkov, v katerih smo sodelovali z izjavami o programih oz. bolj poglobljenimi intervjuju.

V vseh programih so sodelovali **prostovoljci** vseh generacij. Kot običajno, smo v marcu objavili razpis za nove prostovoljce, izvedli izobraževanja preko spleta in v živo, jih seznanili s potekom dejavnosti med poletnimi počitnicami, ko so prostovoljske dejavnosti najbolj intenzivne. Izkušnje in znanje, ki jih prostovoljci pridobijo na izobraževanju in usposabljanju ter pri opravljanju prostovoljskega dela, krepijo njihovo osebnostno rast, socialno vključenost in večajo zaposljivost na trgu dela, hkrati pa njihovo delovanje omogoča pestro in kakovostno preživljanje prostega časa otrok. Tako imajo programi velik učinek na kakovost življenja otrok, spodbujajo aktivno življenje vključenih prostovoljcev v lokalnem okolju in medgeneracijsko sodelovanje.

V drugi polovici leta smo iskali primerne razpise, da bi lahko nadaljevali z **dejavnostmi za starše**, ki smo jih vpeljali in izvajali v 5-letnem projektu VGC Štajerska. Novih virov financiranja še nismo našli, ker pa starši potrebujejo oporo pri vzgoji otrok in veščine za krepitev zdravih odnosov v družini, si bomo za to prizadevali v letu 2022. Smo pa bili uspešni na razpisu MOM in novembra 2021 z novo sodelavko začeli z izvajanjem pilotnega podpornega **mentorskega programa** »Ti to zmoreš«, v katerega so vključene tudi vsebine za starše. Program je sicer namenjen mladim, pri katerih je epidemija negativno zarezala v njihova življenja in jih pahnila v empatijo, z načrtovanimi dejavnostmi, ki jih sooblikujejo mladi sami, pa jih skušamo reaktivirati in prepričati zdrs v hujše duševne stiske. O poteku programa poročamo MOM mesečno.

Programi ZPM Maribor so preventivne narave in so namenjeni preprečevanju nastajanja socialnih in duševnih stisk in težav otrok in mladostnikov. Omogočajo jim pridobivanje novih znanj in izkušenj na najrazličnejših področjih, lajšajo proces odraščanja, krepijo njihovo samozavest in občutek sprejetosti, dajejo jim priložnosti izražanja svojih mnenj in predlogov ter krepijo njihovo socialno vključenost. Večina programov je brezplačnih in tako dostopnih vsem otrokom in mladim. Kadar so plačljivi, so za otroke iz socialno ogroženih družin brezplačni ali subvencionirani.

V zadnjih dveh letih so se programi ZPM Maribor zaradi epidemije in dolgotrajnega zaprtja šol izkazali za bolj potrebne kot kadarkoli prej. Preko TOM telefona smo bili prvi, ki smo opozarjali na večanje duševnih stisk otrok, na Otroškem parlamentu so otroci debatirali o vplivu epidemije pri izbiri njihove poklicne poti, s počitniškimi programi smo jim dali mnogo priložnosti za aktivni preživljanje prostega časa in socialne stike, za katere so bili prikrajšani večino šolskega leta, z dogodki, kot je pustovanje in obiski dedka Mraza pa pripomogli k pridihi normalnosti v časih, ko nič več ni tako, kot je bilo.

1. PROGRAMI ZA USTVARJALNE V DUM-u

1.a USTVARJALNE DELAVNICE ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE

Zaradi omejitev in določil, ki so veljala zaradi epidemiološke situacije smo z izvajanjem ustvarjalnih delavnic "v živo" pričeli s prvomajskimi počitnicami, 26. aprila. Do takrat smo delavnice za otroke izvajali virtualno, urejali interaktivno ograjo pred stavbo in tja povabili skupino otrok iz enega "mehurčka", da so preizkusili elemente. Prilagojeno veljavnim ukrepom, smo izpeljali tudi dve izmenjevalnici oblačil. Po tem obdobju so brezplačne ustvarjalne delavnice potekale vsak delovni dan, med 15.00 in 19.00 uro (razen med počitnicami, ko so dejavnosti potekale v dopoldanskem času in v času prireditev, ko so potekale na mestnih trgih po prilagojenih urnikih). Pripravljali in izvajali sta jih mentorici, vključeni v program JD, po potrebi ob pomoči prostovoljcev. Obiskovalcem so bili na voljo tudi kotički za družabne in druge igre, knjižnica in klubska soba, pa tudi prostor za praznovanje rojstnih dni za tiste otroke, ki doma te možnosti nimajo. V ospredju je bilo sproščeno druženje s sovrstniki, igra in ustvarjanje, včasih pa so mentorji in prostovoljci pomagali tudi pri pisanju domačih in drugih šolskih nalog. Zabeležili smo **1420 obiskov**, kar je razumljivo manj, kot v letih pred epidemijo.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

- Od januarja dalje je bil Dom ustvarjalnosti mladih zaradi epidemioloških ukrepov zaprt. V tem času smo z udeleženci javnih del in prostovoljci nadaljevali z izdelovanjem zaščitne ograje in oblikovanjem njenih interaktivnih elementov. Uradno smo otvorili našo novo pisano zaščitno ograjo in 14. aprila sprejeli skupino otrok iz OŠ Franca Rozmana – Staneta, ki so prvi preizkusili interaktivne elemente na hiškah.
- Objavili smo natečaj za najbolj zabavno zaščitno masko "Hecna faca", s katerim smo otroke, mlade in tudi starejše želeli spodbuditi k ustvarjalni izdelavi zaščitnih mask in pozitivnemu pristopu do njihove uporabe. Na pustni torek smo objavili tudi rezultate Natečaja za najbolj zabavno zaščitno masko Hecna faca. Glasovanje zanje je potekalo na naši FB strani – dobili smo zmagovalce v različnih kategorijah, ki so prejeli največ všečkov in drugih odzivov.
- S prostovoljci smo izdelali pustno okrasitev za mariborsko mestno središče. Za osnovo okrasitve smo uporabili odpadni material, ki smo ga pobarvali in izrezali pisane trakove.
- Naše delavnice smo preselili na splet in družabna omrežja. Pripravili smo Valentinovo video delavnico Valentinova voščilnica ter pustne ideje za ustvarjanje doma – Pustna maska, Pisana dekoracija in Barvni dežnik, Moja mala hiša iz kartona. Ideje za velikonočno okrasitev smo prikazali v posnetkih 3D jajčka in Velikonočna jajčka iz volne.
- Izpeljali smo 6 izmenjevalnic oblačil za mlade. Na spremljevalnem programu so si obiskovalci lahko ogledali izobraževalni film o tekstilni industriji in njenem bremenu za okolje. Naučili smo se, kako izdelati okolju prijazne krpice Cotke Smotke, kako popraviti oblačila, prišiti gumbe in iz starega puloverja narediti kapo.
- Aprila smo obeležili svetovni Dan Zemlje, zato smo v duhu varovanja okolja pripravili spletno akcijo z video delavnico in navodili za izdelavo okolju prijaznih krpic za shranjevanje živil. Poimenovali smo jo Cotka Smotka. Za ozaveščanje o pomembnosti čebel smo izdelali in objavili tudi posnetka Leti, leti čebelica in Čebelica, moja prijateljica.

- 24. aprila smo odprli vrata Doma ustvarjalnosti mladih in organizirali aktivnosti za prvomajske počitnice. Tema počitnic so bile čebele in skrb za naravo, zato smo na ustvarjalnih delavnicah Cvetoljubi kožekrilci iz naravnih materialov izdelovali najrazličnejše žuželke in iskali navdih iz narave. Ponovno smo uporabili zavržen tekstil in drug odpaden material, iz katerih smo ustvarili rože, čebele, pikapolonice, hrošče, drevesa, cvetoče travnike in šopke. Ob tem smo se pogovarjali o pomenu čebel za naša življenje. Izpeljali smo tri tematske izlete: Skrivno življenje dreves, Po mestnih gričih in Kresnički let na Pohorje.
- V aprilu smo pričeli tudi z izobraževanjem novih prostovoljcev, del je potekal v živo, del preko spleta.
- Po prvomajskih počitnicah smo ponovno odprli naše popoldanske ustvarjalne delavnice za otroke in njihovo kakovostno preživljanje prostega časa – odmik od zaslonov ter povezava z vrstniki in mentorji preko igre, pogovora in ustvarjanja. Ustvarjali smo z različnimi materiali, spoznavali likovne in izrazne tehnike, izdelovali družabne igre, se igrali.
- 24. maja, 4. junija in smo izpeljali ustvarjalne in senzorične delavnice "Umetnost v naravi" v okviru naravoslovnega dne "Dobimo se v parku", za osnovnošolske skupine otrok. Ustvarjali so z glino, izdelovali mandale iz storžev, vejic in listja, raziskovali občutljivost svojih čutil.
- Junija smo se pripravljali na Art kamp. Obnovili smo veliko rekvizitov (hodulje, čutna pot, senzorične delavnice ipd.) ter izdelali prototipe za delavnice. 25. junija smo pričeli z 9-dnevno izvedbo delavnic v parku v dopoldanskih in popoldanskih terminih. Izdelovali smo predvsem iz odpadnih materialov, pripravili senzorične in slikarske delavnice ter ustvarjalnice z glino.
- 22. septembra smo z delavnicami gostovali na prireditvah v okviru Evropskega tedna mobilnosti.
- Od 25. do 29. oktobra so izpeljali pester program za preživljanje zanimivih jesenskih počitnic. Teme na delavnicah so bile skrivnostna nočna bitja, kamenček namesto sveče in Jackova svetilka. Niso manjkale tudi pravljice, izleti in joga za otroke.
- Leto smo zaključili s programom med novoletnimi počitnicami od 27. do 31. decembra. Ustvarjali smo čarobne snežinke, se odpravili v deželo polno čudes, iskali začarane kamenčke in prisluhnili ptičji pravljici.
- Razstavišče Galerija male velike umetnosti je gostila "Žuželčjo razstavo" kjer smo na ogled postavili otroške umetnine, nastale med počitnicami. Sledila je še razstava "Slike iz volne" in "Kraspanka". Na hodniku smo pričarali tudi prijazno zimsko in praznično vzdušje z miniaturnim zimsko pokrajino.

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

V času, ko smo lahko spet odprli naša vrata je bil otrokom na voljo varen prostor, kjer so bili sprejeti, takšni kot so, ne glede na njihovo ekonomsko in socialno ozadje, državljanstvo, posebne potrebe ali katerokoli drugo obliko drugačnosti. Še posebej smo bili pozorni na stiske in strahove, s katerimi so se in se še srečujejo zaradi negotovega časa, v katerem odraščajo in kot posledica šolanja na daljavo.

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

Pri izvajanju programa smo se povezovali z osnovnimi šolami, vključili različne izvajalce, ki so s svojim znanjem popestrili programe (pravljíčarka, Lutkovno gledališče Maribor, izvajalko joge, tekstilno oblikovalko Nino Rozina, ...)

Z ustvarjalnimi delavnicami smo sodelovali na prireditvah drugih organizatorjev: Svet za vzgojo in preventivo v cestnem prometu – Drugače na pot, v šolo s kolesom.

število dogodkov:	211
število izvedenih ur programa:	986
število sodelujočih društev, organizacij, zunanjih sodelavcev:	14
število sodelujočih prostovoljcev:	18
skupno število obiskov:	1420

1.b PROGRAMI ZA STAREJŠE OTROKE IN SREDNJEŠOLCE

Drugo leto zapored smo izvajali program Prileti na Pohorje!, namenjen mladim od 12. do 15. leta. To starostno skupino na prehodu iz otroštva v mladostništvo je težje motivirati za vključitev v dejavnosti, zato skušamo razvijati programe namenjene prav njim. Pri tem zasledujemo cilj, da mladim omogočimo kakovostno in aktivno preživljanje prostega časa, brez elektronski naprav, z veliko

priložnosti za razvijanje socialnih stikov in krepitev medosebnih vezi. V letu 2021 smo tako med poletnimi počitnicami načrtovali dva 5-dnevna sklopa dejavnosti na Domu Miloša Zidanška na Pohorju. Zaradi premajhnega števila prijav smo sicer izpeljali le avgustovski termin, smo pa v tem terminu s pomočjo donatorski sredstev omogočili brezplačno vključitev mladih iz socialno ogroženih družin.

Daljšo tradicijo ima projekt 100 ljudi 100 čudi, namenjen zlasti srednješolcem. V letu 2021 smo ga izpeljali petnajstič. Projekt je kombinacija izkustvenih delavnic, ki potekajo na srednjih šolah ter natečaja za najboljši slogan proti nestrpnosti. Namen projekta je prispevati k rušenju predsodkov in stereotipov ter spodbujanju k strpnosti do vseh oblik »drugačnih« med mladimi in širše, saj je projekt deležen tudi precejšnje medijske pozornosti.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

- **Prileti na Pohorje!, 23.–27. 8. 2021:** Program, namenjen mladim od 12. do 15. leta, je potekal vsak dan, od 8. do 16. ure. Vključeval je vožnjo s Pohorsko vzpenjačo, malico, kosilo in program dejavnosti. Doplačilo za starše za 5-dnevni program je znašalo 70,00, vendar smo s podporo spletnega medija Maribor24 pridobili donatorska sredstva in tako omogočili **11 mladim** iz družin z nižjim ekonomskim standardom brezplačno udeležbo, sredstev pa je bilo dovolj še za dodatno obogatitev programa. Poleg naravoslovnih in športnih dejavnosti smo lahko zanje izvedli še dve glasbeni delavnici, bobnarsko in DJ delavnico, ki sta jih navdušili. Pri izvedbi programa je sodelovala tudi prostovoljka z dolgoletnimi izkušnjami z letovanj na Pohorju.
- **100 ljudi 100 čudi, 18. 10.–16. 11. 2021:** V okviru teme z naslovom »Tek za zmaji«, smo mladim na srednjih šolah in dijaškem domu (5 izvedb) predstavili Afganistan skozi izkušnje učiteljice smučanja, ki je več let učila smučanje v Afganistanu in mladega Afganistanca, ki je v Slovenijo pribežal kot 14-letni fant. Predstavitve Afganistana se je udeležilo **185 mladih**, prejeli pa smo **903 slogane**. Na zaključnem dogodku v GT 22, 16. 11. 2021, na katerem smo si ogledali dva kratka filma z migrantsko tematiko, smo gostili tudi mlado Afganistanko, aktivistko za mir in borko za pravice afganistanskih žensk in mladih, ki je v Slovenijo pripotovala tik pred zaključkom projekta. Podelili smo šest nagrad po izboru Slovenske filantropije in eno dodatno nagrado po izboru ZPM Maribor. Vsi nagrajenci so poleg nagrad, ki so jih prispevali donatorji, prejeli tudi knjigo afganistanskega avtorja Khaleda Hosseinija, Tek za zmajem. Ob 15-letnici projekta smo nagradili tudi mentorice na srednjih šolah, ki že vrsto let v okviru projekta dijake in dijakinje motivirajo k pisanju sloganov. Jubilej je bila tudi priložnost, da smo se pohvalili s statistiko – v 15-ih letih je na delavnicah sodelovalo 8.758 mladih, prejeli smo skupno 7.185 sloganov.

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

Program Prileti na Pohorje! smo razvili z namenom, da bi k vodenim prostočasnim dejavnostim motivirali mlade od 12. do 15. leta starosti. Več let smo ugotavljali, da se najstniki na meji med otroštvom in mladostništvom vedno bolj umikajo v virtualni svet in se redko vključujejo v dejavnosti, epidemija pa je to še poglobila. Na javni tribuni »Najstnik – otrok ali mladostnik«, ki smo jo leta 2020 organizirali v okviru Tedna otroka, se je pokazalo, da se s podobnimi težavami srečujejo tudi drugi organizatorji dejavnosti za mlade, predstavnike lokalnih oblasti pa smo skušali spodbuditi k razmisleku o financiranju posebnih programov zanje.

S projektom 100 ljudi 100 čudi vzgajamo k spoštovanju in strpnosti do vseh manjšin oz. marginaliziranih skupin, ki živijo med nami. Ker imajo sodelujoči v okviru projekta priložnost spoznati »drugačne« in se z njimi družiti, je projekt uspešen pri premagovanju predsodkov in stereotipov med mladimi, ima pa tudi širši učinek v lokalni skupnosti.

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

V programu Prileti na Pohorje! smo sodelovali z Gobarskim društvom Lisička, Društvom Hiša – Lumina, društvom Afroritmi in Alphavawe ter Gorsko reševalno službo.

V projektu 100 ljudi 100 čudi smo sodelovali s Slovensko filantropijo – enota Maribor in GT 22. Sodelovale so štiri srednje šole – Srednja ekonomska šola Maribor, Tehniški šolski center Maribor, Srednja šola za oblikovanje Maribor in Prometna šola Maribor ter Dijaški dom Maribor. Pri izvedbi dejavnosti na šolah je sodelovala poznavalka razmer v Afganistanu, Ana Tasič in mladi Afganistanec, Mohammad Dawood Rezaï, dijak Tehniškega šolskega centra in perspektivni boksar Železničarskega boksarskega kluba Maribor, na zaključni prireditvi pa tudi mlada Afganistanka, intelektualka, aktivistka

ter borka za pravice žensk in mladih, Farida Amiri. Za nagrade smo nagovorili Narodni dom Maribor, SNG Maribor, GT 22 in Turistično agencijo Sonček.

Informiranje in mediji:

Program Prileti na Pohorje! je zaradi podpore spletnega medija Maribor24 bil sredi avgusta deležen večje pozornosti, ko je ZPM Maribor na posebnem medijskem dogodku na Mariborskem otoku prejela donatorska sredstva v podporo počitniškim programom (<https://maribor24.si/lokalno/na-mariborskem-otoku-dan-zabave-in-dobrodelnosti-kot-ga-se-ni-bilo>).

Projekt 100 ljudi 100 čudi je vsako leto zanimiv tudi za širšo javnost in medije, kar je tokrat bilo še posebej očitno. Potek projekta smo beležili na napi spletni strani (<https://zpm-mb.si/novice-dogodki/izbrani-slogani-natecaja-100-ljudi-100-cudi-2021/>) in FB profilu. Več kot 10 objav smo zasledili, dogodek pa je v več različnih medijih sprožil objave daljših prispevkov o obeh mladih Afganistancih, ki sta sodelovala v projektu. Ana Tasič je širši javnosti bila poznana že pred projektom, zaradi njenih prizadevanj za reševanje Afganistancev iz Afganistana.

Statistika:

100 ljudi 100 čudi

število udeležencev predstavitev:	185
Število prejetih sloganov proti nestrpnosti:	903
število sodelujočih srednjih šol in dijaških domov:	5
število zunanjih sodelavcev – posameznikov in organizacij:	5

Prileti na Pohorje

število udeležencev:	11
število sodelujočih organizacij in prostovoljcev:	4

2. USTVARJALNE IN ZANIMIVE POČITNICE

2.a POČITNICE S PRIJATELJI

Tudi v drugem letu epidemije smo počitniški program med poletnimi počitnicami v Domu ustvarjalnosti mladih (DUM) izpeljali po načrtih. Zaradi protikoronskih ukrepov smo sicer omejili obisk na posameznih dejavnostih, je pa zato bilo število dejavnosti večje. Začetek programa je, kot običajno, sovpadal s Festivalom Lent, v okviru katerega smo v Mestnem parku izpeljali delavnice z naravoslovnimi in senzoričnimi vsebinami ter igre v naravi (podrobno poročilo v poglavju 5.b - dejavnosti na Festivalu Lent). Program se je nadaljeval v DUM-u, z likovnimi in tematskimi delavnicami ter tematskimi in sredinimi izlety. Izpeljali smo tudi sklop počitniških dejavnosti za mladostnike (podrobno poročilo v poglavju 1.b – programi za starejše otroke in srednješolce) ter tretje leto zapored tudi počitniško varstvo (podrobno poročilo v poglavju 2.b – počitniško varstvo). Vse dejavnosti, razen doplačila za celodnevne sredine izlete, so bile brezplačne. Pri pripravi in izvedbi dejavnosti so sodelovali delavci v javnih delih (mentorici na delavnicah in delavka v informacijski pisarni) ter prostovoljci. Prostovoljci, ki so se vključili na novo, so se v pomladnih mesecih udeležili predhodnega izobraževanja in usposabljanja.

Zaradi ukrepov za zajezitev širjenja epidemije smo v živo izpeljali počitniški program v času prvomajskih, jesenskih in novoletnih počitnic, zimske počitnice pa smo izpeljali preko družbenih omrežij. Pripravili smo ustvarjalne delavnice s pomočjo slikovnega materiala in kratkih videov ter tako ponudili ideje za ustvarjalno preživljanje prostega časa doma. Podrobno poročilo vseh kratkih počitnic podajamo v poglavju 1.a – ustvarjalne delavnice za otroke in mladostnike.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

- **Ustvarjalne delavnice, 28. 6.–31. 8. 2021:** med 8. in 16. uro, smo vsak počitniški dan izvajali najmanj po dve likovni delavnici hkrati. Program sta pripravili mentorici v javnih delih, med katerimi je bil ena od njiju likovna pedagoginja, zato je bilo za strokovnost vsebin dobro poskrbljeno. Vsebine so bile raznolike, pri ustvarjanju pa smo uporabljali predvsem najrazličnejše materiale, predvsem odpadne in naravne materiale (tekstil, steklo, žica, kamen,

gnetilni materiali, papir, karton ...), otroci so spoznali najrazličnejše likovne tehnike (risanje, slikanje, lepljenje, kaširanje, praskanke, kolaži, trganke, ...) Poleg delavnic so bile otrokom dnevno na voljo družabne igre, kotiček za prosto igro in klubska soba za večje otroke. Zabeležili smo **1.460** obiskov.

- **Tematske delavnice, 5. 7.–27. 8. 2021:** ta sklop delavnic smo izpeljali v okviru zadnjega leta izvajanja projekta VGC Štajerska. 9 delavnic, ki so večinoma potekale v sklopih po pet zaporednih dni, so bile namenjene zlasti različnim področjem obrti in/ali umetnosti – film, gledališče, fotografija, glasba, glina, šivanje, angleščina, posebnost pa so bile LumiLab delavnice. Rezultate delavnic smo predstavili na različne načine – zaključna predstava gledališke in bobnarske delavnice, kratek film z naslovom Sladki greh smo objavili na družabnih omrežjih, svetlobni elementi, ki so nastali na LumiLab delavnici, pa so krasili Magdalenski park v okviru letošnje okrasitve mesta. Na tematskih delavnicah smo zabeležili **360** obiskov. Izpeljali smo tudi 8 tematskih delavnic za mladostnike, o čemer pa podrobneje poročamo v poglavju 1.b.
- **Tematski izleti, 28. 6.–27. 8. 2021:** na 45-ih tematskih izletih, ki so se jih udeleževali tudi otroci, vključeni v varstvo, smo zabeležili **2.764** obiskov. Vsak počitniški dan smo se odpravili na drug konec mesta, kjer so nas pričakali predstavniki najrazličnejših društev, organizacij in posamezniki, z njimi pa so otroci bili deležni posebnih doživetij in se pri tem marsikaj tudi naučili. Posebnost so bili Rajzefirbčni četrvkovski izleti, na katerih so spoznavali zgodovinsko in kulturno dediščino mesta, obisk IC Piramide, kjer so za otroke pripravili kuharske delavnice, kopali smo se na Mariborskem otoku in se preizkusili v različnih športih, spoznavali smo rastline in živali, bili smo pri gasilcih in spoznavali še druge poklice, se družili z gobarjem, obiskali rove pod mestom in koruzni labirint ... Eno soboto v avgustu smo izpeljali tudi ustvarjalni in glasbeno-animacijski program na Mariborskem otoku.
- **Sredini izleti, vsako sredo:** vsako sredo je bil na programu celodnevni sredin izlet, za katerega je bilo potrebo doplačati 20,00 eur. Skupno jih je bilo 9, udeležilo se jih je **327** otrok. Izbrali smo lokacije in dejavnosti, ki so potekale v naravi (npr. ekološka kmetija, biološko kopališče), ki so ozaveščale (npr. kmetija za zapuščene živali in vidrin center) ali so bile adrenalinske (npr. pot nad krošnjami, supanje).
- **Zaključek počitnic, 30. in 31. 8. 2021:** zadnja dva dneva počitnic smo izpeljali dva tradicionalna dogodka – Maribor, moje mesto in Neresna olimpijada. Udeležilo se ju je **82** otrok. Tekmovanje Maribor, moje mesto, na katerem so otroci odkrivali manj znane kotičke mesta, so tokrat pomagali pripraviti in izpeljati mariborski turistični vodniki, na Neresni olimpijadi, ko so se otroci pomerili v 10-ih šaljivih disciplinah na Trgu svobode, pa je sponzor Lek poskrbel še za zabavo na Lekovem živžav in otrokom podaril glasbeno animacijsko predstavo. Vsi sodelujoči so prejeli nagrade, ki so jih prispevali donatorji, diplome in majico.

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

Razen celodnevnih sredinih izletov, so bile vse dejavnosti brezplačne in tako za varno in dejavno preživljanje prostega časa dostopne najširšemu krogu otrok. Dejavnosti so bile naravnane tako, da so se otroci na sproščen in zabaven način veliko naučili, spoznavali mesto, zanimive poklice, spodbujali smo njihovo ustvarjalnost na delavnicah in se veliko družili v naravi. Skozi dejavnosti smo otroke ozaveščali o pomenu varovanja narave in jih učili varčnega in odgovornega ravnanja z materiali, primerne vedenja v naravi, spodbujali smo jih k spoštovanju različnosti, sodelovanju, delovanju v skupini, vztrajnosti in potrpežljivosti. Mnogokrat smo prisluhnili njihovim stiskam in težavam, jih blažili ter pogosto opravili tudi individualne razgovore in po potrebi na razgovor povabili tudi starše. Trudili smo se, da so se počutili sprejeti takšni kot so, ne glede na njihovo ekonomsko, socialno, čustveno ozadje, posebne potrebe ali katerokoli drugo obliko drugačnosti.

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

Počitniški program je pravzaprav pravi festival sodelovanja in povezovanja. V letu 2021 smo pri pripravi in izvedbi programa povezali z več kot 110-imi lokalnimi društvi, organizacijami, institucijami, podjetji, posamezniki in strokovnjaki na najrazličnejših področjih družbenega delovanja - od kulture do umetnosti, od naravoslovja do varstva okolja, od obrtnišva do gospodarstva, od športa do duševnega zdravja, od socialnega varstva in psihologije ... Vsako leto odkrijemo nove in nove organizacije, ki se ukvarjajo z najrazličnejšimi dejavnostmi in so jih pripravljene pokazati otrokom, podjetja, ki želijo finančno ali materialno podpreti počitniški program in posameznike, ki so pripravljene svoje zanimive izkušnje in posebna znanja predajati otrokom.

Informiranje in mediji:

Javnost smo o celotnem počitniškem programu obvestili dva tedna pred začetkom izvajanja programa, nato pa o podrobnejših vsebinah obveščali tedensko. Zadnji dan počitnic smo izpeljali tudi novinarsko konferenco na Trgu svobode, kjer se je odvilo zadnje dejanje počitniškega programa, Neresna olimpijada. V medijih smo zasledili 16 objav, beležili pa smo le tiste, ki so vsebovale tudi izjave vodje programa ter udeležencev in izvajalcev programa. Program je bil objavljen v prilogi časopisa Večer (priloga), na naši spletni strani <https://zpm-mb.si/novice-dogodki/pocitnice-s-prijatelji-2021/>, na FB profilu ZPM Maribor pa smo program z napovedmi in odzivi s fotografijami in videi spremljali podrobneje.

Statistika:

število dogodkov:	236
število izvedenih ur programa:	1.151
število sodelujočih društev, organizacij, zunanjih sodelavcev, podjetij:	115
število sodelujočih prostovoljcev:	36
število različnih udeležencev:	456
skupno število obiskov:	4.993

2.b POČITNIŠKO VARSTVO

Tretje leto zapored smo med poletnimi počitnicami izvajali subvencionirano počitniško varstvo za otroke od končanega 1. do končanega 5. razreda, katerih starši oz. skrbniki so zaposleni. Ker je bilo počitniško varstvo subvencionirano, je doplačilo staršev zajemalo le manjši delež, ki ni bil pokrit s sredstvi MOM (stroški prehrane). Da bi omogočili kar največjemu krogu otrok vključitev v varstvo, so lahko starši prijavili svoje otroke v največ dva tedenska termina (14 dni), v primeru prostih mest pa tudi več. V primeru prostih mest so se lahko vključili tudi otroci iz sosednjih občin, vendar je bila v tem primeru cena tedenskega varstva višja. Program so pod mentorstvom koordinatorice programa izvajale koordinatorica programov in 9 zunanjih izvajalk, pretežno študentk pedagoških in drugih smeri, ki že imajo izkušnje pri delu z otroki v naših programih in so bile za to delo dodatno usposobljene.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

- **18 tedenskih terminov, 28. 6.–27. 8. 2021:** Izpeljali smo 9 terminov tedenskega počitniškega varstva in 9 terminov tedenskega počitniškega varstva s sredinim izletom. Doplačilo za starše za počitniško varstvo je bilo 35,00 eur, za počitniško varstvo s sredinim izletom pa 50,00 eur. Vsak teden je bilo vključenih največ 45 otrok, po 20 do 22 otrok v vsaki skupini. Vsako skupino sta vodili po dve izvajalki. Otrokom iz socialno ogroženih družin smo omogočili vključitev za polovično ceno ali brezplačno. Mesta so se hitro zapolnila, za vsak termin pa smo vodili tudi čakalno listo za primere odpovedi.
- Oba programa počitniškega varstva sta zajemala jutranje zbiranje, spoznavanje ob ponedeljkih in različne socialne in gibalne igre v ostalih dnevih v tednu, malico, dopoldanske tematske izlete v lokalnem okolju, kosilo in popoldanske delavnice, igre, gibalne aktivnosti ... do odhoda domov. V počitniško varstvo s sredinim izletom je bil dodatno vključen celodnevni sredin izlet. Tematski in sredini izleti so bili del počitniškega programa za otroke, ki niso bili vključeni v varstvo (podrobno poročilo v poglavju 2.a – Počitnice s prijatelji), jutranje in popoldanske aktivnosti so pripravile izvajalke počitniškega varstva, ob določenih dnevih v tednu pa so za dodatno popestritev dejavnosti do odhoda domov poskrbeli prostovoljci in zunanji izvajalci.
- Med izvajanjem programa je koordinatorica dejavnosti ob vsakem odmiku od primerne vedenja in rušenja skupinske dinamike opravila individualne razgovore z otroki in o tem informirala starše, ki jih je po potrebi tudi povabila na razgovor. Le-ti so bili zelo odzivni in sodelujoči, hvaležni tudi za napotke pri vzgoji, le v enem primeru smo bili zaradi nesodelovanja staršev prisiljeni otroka izključiti iz varstva, saj predstavljal nevarnost zase in za druge otroke v skupini.

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

Za mnoge starše, ki so zaposleni in nimajo možnosti zagotoviti varstva za svoje otroke, poletne počitnice predstavljajo veliko skrb. S cenovno dostopnim počitniškim varstvom smo njihovim otrokom omogočili, da so prosti čas preživljali dejavno in kakovostno, v družbi z vrstniki ob zagotovljeni malici in toplim obrokom. Ker je velik del šolskega leta zaradi epidemije potekal na daljavo, je bil pomen druženja in socialnih stikov med poletnimi počitnicami 2021 toliko večji. Za razliko od počitniškega programa, v okviru katerega se otroci vključujejo le v posamezne dejavnosti, počitniško varstvo omogoča večjo povezanost skupine in boljše poznavanje otrok, s tem pa tudi hitrejšo zaznavanje morebitnih stisk in po potrebi pravočasno ukrepanje.

Počitniško varstvo je vključenim otrokom nudilo raznolike dejavnosti, učenje na sproščen in zabaven način in odmik od pretirane rabe digitalnih orodij. Razvijali smo njihovo domišljijo in ustvarjalnost, ročne spretnosti, spodbujali k zdravemu načinu življenja in okolju prijaznemu ravnanju ter razvijali njihove sposobnosti za delovanje v skupini, spoštovanje drugačnosti, medgeneracijsko sodelovanje in vztrajnost pri doseganju individualnih ciljev.

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

Sodelovali smo z lokalnimi društvi, institucijami, zavodi in posamezniki, ki so vsebinsko prispevali k bogatemu programu počitniškega varstva. Po potrebi smo se pri reševanju težav pri delu s posameznimi otroki posvetovali s psihologinjo.

Informiranje in mediji:

Program smo v okviru programa Počitnice s prijatelji objavili v časniku Večer in na naši spletni strani <https://zpm-mb.si/novice-dogodki/pocitnice-s-prijatelji-2021-pocitnisko-varstvo/>, kjer je bila na voljo tudi spletna prijavnica in informacije o zasedenosti posameznih terminov. Medije smo o izvajanju počitniškega varstva informirali pred začetkom izvajanja programa.

Statistika:

število 5-dnevnih terminov:	18
število ur izvedenega programa:	720
število izvajalk:	10
število vključenih otrok:	387

3. BRALNA ZNAČKA® – PREŽIHOVA BRALNA ZNAČKA IN PALČEK BRALČEK

Uvod:

Program je potekal na ustaljen način, vezan na šolsko leto in se je delno začel že v letu 2020 (s pričetkom šolskega leta) in se nadaljeval v letu 2021. Poleg MOM izvedbo programa Bralna značka (BZ) podpirajo tudi primestne občine (Duplek, Hoče Slivnica, Kungota, Lovrenc na Pohorju, Miklavž, Pesnica, Rače-Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Starše in Šentilj), v programu pa sodelujejo otroci iz vseh lokacijsko pripadajočih šol in vrtcev, skupaj **38 osnovnih šol** in **28 vrtcev**.

Bralno sezono je tudi v prvi polovici leta 2021 znova zaznamovala epidemija in šola na daljavo. Že kmalu po uvedbi karantene in šolanja na daljavo smo na spletni strani ZPM Maribor objavili povabilo na izvajanje Prežihove bralne značke in Palčka Bralčka na daljavo. Seveda se je število bralcev nekoliko zmanjšalo, a kljub vsemu smo lahko veseli, da se je branje tudi v času te posebne situacije nadaljevalo. Poskrbeli smo tudi za ustaljene načine nagrajevanja zvestih bralcev. Meseca septembra 2021 se je pričelo novo šolsko leto 2021/2022 in s tem tudi aktivnosti povezane z novo sezono branja za Prežihovo bralno značko in Palčka Bralčka, ki smo jo otvorili z Bralnim maratonom. Zaradi ukrepov za zajezitev širjenja bolezni Covid-19 pa je žal odpadlo strokovno srečanje za mentorje BZ in prireditev Zlati bralec.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

- **Izvajanje programa v šolah in vrtcih:** V šolskem letu 2020/2021 je v 38-ih OŠ in 28-ih vrtcih v programu sodelovalo skupno 15.559 bralcev, od tega **9.362 v OŠ in vrtcih MOM** – 6.604 v

OŠ in 2.758 v vrtcih. Z mentorji BZ smo pripravili priporočila za delo in načine izposoje knjig ter posredovali spletne povezave za branje na daljavo. Skupaj z mentoricami smo pripravili priporočila za delo in načine izposoje knjig, nakupa knjig oz posredovali ustrezne povezave za branje na daljavo. Seznam knjig smo dopolnjevali in podaljšali čas pripovedovanja, da so lahko otroci aktivnosti tudi opravili. Sicer pa smo ves čas skrbeli za redno komunikacijo in obveščanje šolskih koordinatorjev in mentorjev o programu, bralnih novostih, predavanjih in ostalih aktivnostih povezanih z branjem.

- **Podelitev priznanj in knjižnih nagrad:** Vsi bralci so ob koncu sezone branja prejeli priznanje oz. knjižno nagrado. S knjižno nagrado smo nagradili učence, ki so vključeni v 3., 6. in 9. razred, učenci ostalih razredov so prejeli posebno tiskano priznanje. V vrtcih so knjižno nagrado prejeli otroci, ki so v šolskem letu 2020/2021 zadnjič obiskovali vrtec, vsi ostali so prejeli priznanje. Knjižne nagrade je po načelu »primerna knjiga za primerno starost, za najbolj ugodno ceno« izbral Odbor Prežihove bralne značke iz nabora petih ponudb različnih založb. Podeljenih je bilo **5.109 knjižnih nagrad in 10.450 priznanj**. S pomočjo **Društva bralna značka Slovenije - ZPM Slovenije** smo poskrbeli še za dve obliki nagrad in sicer ob vstopu v šolo in za zlate bralce – bralce, ki so bralci skozi ves čas osnovne šole. Letos je nagrajevanje potekalo že petnajstič zapored. **Zlati bralci** so bili v letu 2021 nagrajeni s knjigo Partljič.doc. Prav tako so nagradili šolske knjižnice in mentorje. Za distribucijo teh knjig smo poskrbeli mi, skupaj z distribucijo nagrad in priznanj naše Bralne značke. **Zlatih bralcev v letošnjem letu je bilo 511.** Ob začetku šolskega leta 2021/2022 je **vsak prvošolček** prejel knjigo Ponikalnice pisatelja Moroslava Košute, knjige so prejele tudi šolske knjižnice. **Skupaj smo razdelili 1825 knjig za prvošolčke.** V Tednu otroka smo poskrbeli tudi za **distribucijo Bralnih nahrbtnikov za vrtce**, ki jih prav tako zagotovi Društvo bralna značka Slovenije - ZPM Slovenije.
- **19. Bralni maraton, 4. 10. 2021:** Mlade smo povabili k pisanju poezije na temo Razigran uživaj dan, ki je bil slogan Tedna otroka®, v okviru katerega smo izvedli dogodek. Zbrane je pozdravila podpredsednica Odbora Prežihove bralne značke pri ZPM Maribor Mateja Vdovič in tako tudi uradno odprla novo sezono branja za Prežihovo bralno značko. Za kulturni program je poskrbel otroški pevski zbor Kantilena. Zaradi epidemije smo bili prisiljeni število sodelujočih iz posamezne šole omejiti na največ dva, a kljub temu je Bralnega maratona udeležilo **32 otrok iz 15-ih osnovnih šol**. Slišali smo 32-ih pesmi, od tega kar 26 lastnih.
- **Spletna zbirka pesmi:** Lastne pesmi, ki so jih otroci napisali na temo Razigran uživaj dan in jih prebrali na Bralnem maratonu (**26 pesmi**), smo v zbrali v zbirko in jo na začetku decembra objavili na naši spletni strani (https://zpm-mb.si/wp-content/uploads/2021/11/Zbrane_pesmi_2021_objava.pdf) ter FB strani Bralne značke in ZPM Maribor.
- **Sestanki Odbora Prežihove bralne značke:** Na prvi seji, dne **19. 5. 2021**, je odločal med ponudbami za nakup knjig, ki so jih posredovali založniki. Izbrali so knjižne nagrade za 3., 6. in 9. razred. Na drugi seji, **4. 10. 2021**, je Odbor sprejel smernice za delo v šolskem letu 2021/2022 in dogovor o izvedbi strokovnega srečanja. Novembra 2021 je predsedstvo ZPM Maribor potrdilo nov štiriletni mandat Odboru. Predsednica je postala Mateja Vdovič, kot je predsedstvu predlagal Odbor.
- **Facebook stran Prežihove bralne značke in Palčka Bralčka:** V letu 2021 smo vzpostavili Facebook stran kjer obveščamo o dogodkih povezanih z branjem, objavljamo pesmi otrok iz zbirk pesmi Bralnega maratona in populariziramo branje na druge načine.
- **Zaradi slabih epidemioloških razmer** smo napovedano **strokovno srečanje** (predvideno za 22. 11. 2021) *S knjigo nad oblake – Branje za Prežihovo bralno značko in Palčka bralčka, bralni namigi in spodbude za šolske in predšolske otroke*, za mentorice **odpovedali**. Predviden nov termin je april 2022. Prav tako **je bila meseca maja odpovedana prireditev Zlati bralec**.

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

Branje je ključnega pomena na poti do informacij in znanja, igra pomembno vlogo pri odraščanju in oblikovanju lastnega mnenja, boljšega razumevanja sebe in sveta okoli nas. Pomemben motivator pri tem je prav Bralna značka, vseslovensko gibanje, ki že več kot šestdeset let spodbuja razvoj bralne kulture mladih. Je ena najbolj množičnih aktivnostih v šoli, ki se je razvijala kot dopolnilo k pouku slovenskega jezika in književnosti ter dejavnostim šolske knjižnice, hkrati pa je kot obšolska/interesna dejavnost lahko svobodnejša, bližja otrokom in mladim ter tako uspešnejša pri vzgoji otrok v bralce za vse življenje.

V sklopu programa ima posebno mesto Bralni maraton, ki ima že skoraj 20-letno tradicijo in je posebnost znotraj gibanja Bralna značka v slovenskem prostoru. Spodbuja mlade k literarnem ustvarjanju in javnemu nastopanju ter razmišljanju o sebi in o svetu v katerem mladi živijo oz. bi si želeli živeti. Predvsem pa ne smemo zanemariti dejstva, da smo na ta način dali mladim poseben prostor, da lahko javno nastopajo in se predstavijo javnosti.

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

V Prežihovo bralno značko in Palčka Bralčka so bili vključeni vsi mariborski vrtci in osnovne šole. Sodelovali smo z Društvom Bralna značka Slovenije – ZPMS pri snovanju nadaljnjega razvoja programa in distribuciji nagrad in priznanj. Nadaljevali smo sodelovanje z Mariborsko knjižnico – z vodjo službe za mlade bralce, ki je članica Odbora Prežihove bralne značke in vodjo Centra za spodbujanje bralne pismenosti. Odbor Prežihove bralne značke in Palčka Bralčka šteje sedem članov – knjižničark/knjižničarjev na OŠ in v vrtcih ter zaposlenih v Mariborski knjižnici.

Informiranje in mediji: S šolami in vrtci sodelujemo preko imenovanih koordinatorjev programa, s katerimi smo redno komunicirali in jih obveščali o programu, bralnih novostih, predavanjih in ostalih aktivnostih povezanih z branjem. Poleg spletne strani <https://zpm-mb.si/programi/bralna-znacka/>, smo informacije o programu objavljali tudi na FB strani ZPM Maribor, od druge polovice leta 2021 tudi na FB strani Prežihova bralna značka in Palček Bralček (<https://www.facebook.com/Pre%C5%BEihova-bralna-zna%C4%8Dka-Pal%C4%8Dek-Bral%C4%8Dek-ZPM-Maribor-110940948026203>).

Več medijske pozornosti je imel program BZ zlasti ob začetku novega šolskega leta z Bralnim maratonom. Zasedili smo 5 objav, med drugim tudi prispevek v Slovenski kroniki na TV SLO1.

Statistika:

število sodelujočih OŠ:	21
število sodelujoči vrtcev:	10
število osnovnošolcev:	6.604
število predšolskih otrok:	2.758
število podeljenih priznanj:	6.217
število podeljenih knjižnih nagrad:	3.145
skupno število otrok:	9.362

Koordinatorica programa: Urša Žiger

4. OTROŠKI PARLAMENT®

Otroški parlament (OP) je javna tribuna otrok na temo, ki jo predlagajo osnovnošolci in jo izberejo na zasedanju Nacionalnega OP. Pomeni obliko participacije otrok in mladostnikov v družbenem dogajanju ter pridobivanje vedenj o človekovih in državljanskih pravicah. Namenjen je starejšim osnovnošolcem in je vezan na šolsko leto. Otroci po osnovnih šolah so razpravljali na izbrano temo **Moja poklicna prihodnost**, pri čemer so uporabljali različne metode dela. Delegati regijskega OP so zasedali preko spletne aplikacije ZOOM. Razprava je potekala v skupinah, delo so moderirali mladi prostovoljci – bivši parlamentarci. Izbrali so delegate za nacionalni OP in tema za naslednje leto je ostala enaka. Za šolske mentorje je bilo organizirano strokovno srečanje na nacionalnem nivoju, v živo.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

- **14. 1. 2021** je potekal **posvet regijskih koordinatorjev OP** o izvedbi regijskih in nacionalnega zasedanja OP v šolskem letu 2020/21. Zaradi epidemiološke situacije in veljavnih ukrepov smo bili primorani v odločitev, da bodo potekali preko spletne aplikacije ZOOM.
- **25. 3. 2021** smo organizirali **zasedanje Regijskega OP**. Udeležilo se ga je **56 delegatov** (glede na prejšnja leta smo morali število udeležence znižati, zaradi dela preko spletne aplikacije) in **30 mentorjev**, ki so sodelovali samo v začetnem in končnem plenarnem delu. Razprava je potekala v skupinah, ki jih je vodilo **6 prostovoljcev**, izkušenih mladih moderatorjev iz prejšnjih let, tudi za brezhibno tehnično delovanje so poskrbeli mladi. Parlamentarci so v obliki moderiranega skupinskega dela razpravljali o naslednjih podtemah, ki so bile dogovorjene na nacionalnem nivoju, tako, da so delegati lažje razpravljali tudi na nacionalnem nivoju:
 - Moj poklic: skrbi, pričakovanja, znanja in veščine
 - Poti do mojega poklica
 - Poklici sedanjosti in poklici prihodnosti
 - Slovenija, Evropa, svet – pozitivno, negativno, zanimivo
 - Vpliv Covid-19 na izbiro poklica
 V skupinah so izvolili tudi svoje delegate, ki so jih nato zastopali na zasedanju nacionalnega OP. O svojih zaključkih pa so poročali na plenarnem delu (javno nastopanje), kjer je potekala tudi plenarna razprava.
- **21. 4. 2021** je potekalo **zasedanje Nacionalnega OP**. Iz mariborske regije se ga je udeležilo **12 delegatov**, mlada novinarka, 5 mentorjev in regijska koordinatorica – odrasli so tudi tu sodelovali le v plenarnih delih. V skupinah so razpravljali na enake teme kot na regijskem zasedanju. Dogovorili so se tudi, da si želijo temo ponoviti v upanju, da bo 32. Nacionalni OP lahko potekal v živo.
- **14. 9. 2021** je potekalo **izobraževanje za mentorje OP**, ki ga je organizirala nacionalna organizacija. Veljavni ukrepi so omogočali, da je bilo izpeljano v živo v Ljubljani. Iz Mariborske regije se ga je udeležilo **18 mentorjev** in regijska koordinatorica.
 - Potekala je razprava o načrtu poteka OP v šolskem letu 2021/22.
 - Prof. Mirjam Dominko je predstavila pomen moderiranih skupinskih procesov in predstavila praktične primere.
 - Gospa Saša Gošnjak iz centra za poklicno svetovanje je predstavila projekt »Radovedno do svoje poklicne poti«.
 - Mag. Maja Tuškej pa je predavala na temo: »Moj čas in moja učinkovitost.«
- **6. 10. 2021** smo z ZPM Slovenije soorganizirali **regijski posvet o uresničevanju pravic otrok do participacije** »Naše mnenje šteje«. Udeležili so se ga štirje učenci iz Maribora. S projektom izpostavljam pravo otrok do participacije, ki je ena od prioritarnih pravic na ravni EU, vendar pa v praksi še ni zares zaživela. Zato si na različne načine prizadevamo, da bi država sprejela Nacionalno strategijo o participaciji otrok ter s tem prepoznala otroke kot enakovredne sogovornike in člane družbe. Mladi so razpravljali o tem, kako sedaj poteka in kako naj bi po njihovem potekala participacija otrok na 4 vsebinskih področjih: šolstvo, zdravstvo, sodni in upravni postopki ter lokalna skupnost. Podali so svoja mnenja ter skupaj oblikovali končne predloge, ki jih bodo spomladi 2022 na zaključni razpravi predstavili oblikovalcem politik in odločevalcem.

Kljub okrnjenemu delovanju otroških parlamentov na šolah in zasedanju višjih nivojev preko spletne aplikacije smo se trudili spodbujati otroke k izražanju lastnih mnenj o vprašanih, ki jih po demokratičnem postopku izberejo otroci sami.

V omejenem obsegu (v živo samo na regijskem posvetu o uresničevanju pravic otrok do participacije) smo otrokom dali priložnost spregovoriti, predstaviti svoja mnenja, ideje, dileme o vprašanih, ki so pomembna v obdobju odraščanja v okolju, kjer živijo.

S svojo »stojnico« smo sodelovali tudi na **virtualnem kariernem sejmu** in tako informirali otroke in mlade o pomenu izobraževanja in izbire poklica, ki lahko prepreči ekonomsko in socialno stisko v obdobju odraslosti,

OP je bil v preteklem letu sicer manj medijsko izpostavljen, zato pa smo ob vseh drugih priložnostih in v povezavi z ostalimi programi informirali in opozarjali javnost o vprašanih in dilemah otrok ter o otrokovih pravicah,

Skozi naše delo smo z veliko zaskrbljenostjo opazovali poglobljanje stisk pri otrocih in mladih. Dejavno smo se vključili v veliko razprav in spodbujali lokalne in nacionalne oblasti, vladne in nevladne organizacije, da prisluhnejo mladim, jim pomagajo reševati stiske, upoštevajo njihove pobude in vključijo v procese odločanja.

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

Vzgoja za demokracijo je pomemben del osebnostne rasti otrok, ki skozi sodelovanje na OP veča njihovo zavedanje o svojem mestu v lokalni skupnosti in družbi, o svojih pravicah in dolžnostih ter moči, ki jo lahko imajo, če o svojih mnenjih, idejah in pobudah javno razpravljajo na demokratični način. Otroci, ki se naučijo veščin izražanja mnenj, demokratičnega dialoga, sodelovanja, spoštovanja drugačnosti in solidarnosti, odrastejo v sposobne, odgovorne in etične mladostnike in odrasle, ki pomembno prispevajo h kakovosti življenja v lokalni skupnosti in družbi. Mnogi, ki so sodelovali na OP, kasneje uspejo na poklicnem področju, opravljajo pomembne funkcije na lokalnem in nacionalnem političnem področju, so aktivni v NVO in drugih za razvoj in napredek družbe pomembnih organizacijah in institucijah.

Zaradi epidemiološke situacije, ko smo bili prisiljeni izvajati zasedanja preko spletne aplikacije, je bilo opaženo manjše poročanje medijev o zaključkih OP in zelo skromna udeležba odločevalcev na zasedanju preko spleta. Skromnejšo pozornost javnosti je dobilo tudi zasedanje nacionalnega parlamenta.

V primeru, da izvedba tudi v naslednjem letu ne bo možna v živo, moramo mladim ponuditi še več priložnosti, da o svojih zaključkih in zahtevah spregovorijo javno, jih predstavijo odločevalcem in uporabiti vse možnosti informiranja, ki nam jo omogoča sodobna tehnologija.

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

Z Zvezo prijateljev mladine Slovenije smo sodelovali pri pripravi vsebin izobraževanj za mentorje OP na osnovnih šolah, pri pripravi delegacije otrok iz Podravske regije za Nacionalni OP in se udeleževali vseh dejavnosti, ki so jih organizirali v povezavi s tem programom. Na regijskem nivoju smo sodelovali z vsemi mariborskimi osnovnimi šolami in osnovnimi šolami sosednjih občin, ter z delegati, ki so bili izvoljeni na medobčinskih OP, ki jih organizirajo na področju občin Lenarta in Slovenske Bistrice.

Statistika:

število udeležencev regijskega OP:	56
število sodelujoči mentorjev:	30
število sodelujočih prostovoljcev, moderatorjev skupin:	6
skupno število udeležencev (otroci in mentorji):	92

5. PRIREDITVE

5.a PUSTOVANJE

Tradicionalno pustovanje v Mariboru, dvainšestdeseto po vrsti, smo izpeljali na pustni torek, 16. februarja. Program smo zaradi omejitev za zaježitev širjenja epidemije uspešno prilagodili. Namesto množične prireditve z nastopom glasbene skupine in mimohodom pustnih mask, smo na Glavnem trgu postavili dve kulisi – foto-točki, poimenovani Foto-šema, kjer so pustne maske, ki so se želele potegovati za pustne nagrade, pozirale fotografu in odigrale svoje pustne vloge pred pustno komisijo. Tako smo lahko tradicijo našega pustovanja, katerega osnovna ideja je spodbujanje ustvarjalnosti in izdelovanja unikatnih pustnih mask, kljub omejitvam ohranili.

Zaradi preprečevanja zbiranja večjih množic na enem mestu, sta bili foto-točki na voljo v dopoldanskem in popoldanskem času, pustni sprevod po mestnem središču pa smo prav tako izpeljali v dveh terminih. Vodili so ga profesionalni izvajalci, v sprevodu pa so sodelovali tudi naši prostovoljci, med tem ko so se ostale pustne maske sprevodu priključile spontano na različnih delih trase pustnega sprevoda. Dogodek je spremljala ulična razstava fotografij s pustovanj v preteklih 10-ih letih, ki smo jo v izložbe mestnih prodajal postavili teden prej, ko smo tudi pustno okrasili mestne ulice.

Ker v začetku leta nismo vedeli, ali bomo pustno prireditve v kakršnikoli obliki lahko izpeljali, smo že v začetku januarja razpisali natečaj za najbolj zabavno zaščitno masko HECNA FACA. Prispele

izdelke smo objavili na našem FB profilu, najboljše so izbrali obiskovalci strani sami, rezultate pa smo objavili prav na pustni torek. Odziv na natečaj je bil velik in je nazadnje kakovostno dopolnil pustno dogajanje.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

- **Natečaj za najbolj zabavno zaščitno masko Hecna faca, 8. 1.–16. 2. 2021:** natečaj smo objavili 8. januarja in pozvali vse generacije k izdelavi zabavnih in smešnih zaščitnih mask. Prispelo je 50 fotografij hecnih fac, avtorji pa so sodelovali v štirih starostnih kategorijah. Na FB strani ZPM Maribor smo jih objavili 10. februarja, kjer so obiskovalci stran z všečki glasovali za najbolj izvirne, na pustni torek pa smo objavili zmagovalce. Natečaj sta z denarnimi in materialnimi nagradami ter izdelavo zaščitnih mask z napisom »Hecna faca« podprla tri podjetja. Natečaj je preko FB profila dosegel 12.492 ljudi in sprožil 1.445 dejavnosti. Natečaj je potekal v okviru vsebin VGC Štajerska, zato smo statistično poročilo tega dela pustnega dogajanja podali v okviru projekta.
- **Pustna okrasitev mesta, 11.–22. 2. 2021:** pustno dekoracijo smo ob pomoči prostovoljcev izdelali iz odsluženih reklamnih panojev – razrezali smo jih na trakove, pobarvali z živimi barvami in pritrdili na okoli 40 vrvi. Ob podpori MOM je 11. februarja pustne dekoracije v središču mestna namestilo podjetje Nigrad, ki jih je 22. februarja tudi odstranilo, mi pa smo jih spravili za ponovno uporabo naslednje leto. Izdelali smo tudi kulisi za fotografiranje pustnih šem – Foto-šemi, ki smo ju postavili na pustni torek.
- **Razstava fotografij Pustni sprevod v preteklost, 12.–19. 2. 2021:** po fotoarhivu smo poiskali najbolj zanimive foto utrinke s pustovanj ZPM Maribor v preteklih 10-ih letih, se dogovorili za oblikovanje in tisk plakatov ter z lastniki izložb za namestitve. Na ogled v središču mesta je bilo 44 pustnih fotografij, ki so še vedno na ogled tudi v spletni različici na naši spletni strani: https://zpm-mb.si/wp-content/uploads/2021/02/zpm_PUST2010-20_PLK_2102_k00.pdf
- **Foto-točka in pustni sprevod, 16. 2. 2021, ob 10.00 in 16.00:** na pustni torek smo na Glavnem trgu postavili dve foto-točki FOTO-ŠEMA, kjer so pustne maske v dveh terminih, med 10.00 in 11.30 ter 16.00 in 17.30, lahko pozirale fotografu in se pokazale pustni žiriji. Potegovali so se za pustne nagrade v kategorijah posamezna odrasla in otroška maska, družinska maska in dvojice iz istega gospodinjstva, med tem ko izdelavo skupinskih mask zaradi znanih razlogov nismo spodbujali. Vsaka maska, ki se je fotografirala, si je prislužila bon za krof, ki ga je lahko dvignila pri enem od treh donatorjev krofov. Hkrati s fotografiranjem sta se začela pustna sprehoda po našemljenih mestnih ulicah, v katerih so za animacijo poskrbeli cirkuška skupina Brata Malek, gusarski tandem Arbadakarba, žongler na hoduljah Sam Sebastiana, čarovnik Grega kot gradbeni delavec s pojočo samokolnico ter 5 prostovoljk klovnes. Na podlagi fotografij posnetih na foto točkah in ocenjevanju v živo, je pustna komisija izbrala najizvirnejše maske. V kategoriji posamezna odrasla maska je prvo nagrado osvojil »kaktus«, kategoriji družinska maska so zmagale »žirafe«, nagrado za dvojice pa je osvojila maska »diksi«. 206 fotografij mask smo naslednji dan objavili na FB strani ZPM Maribor ter razglasili nagrajence. Za nagrade se je potegovalo 206 mask, od tega 137 posameznih otroških, 8 posameznih odraslih ter 61 družinskih in dvojic. Podelili smo 15 nagrad – šest posameznih otroških, eno posamezno odraslo, štiri družinske in štiri za dvojice. Glavne nagrade je prispevala ZPM Maribor (11-dnevno letovanje VIRC Poreč/ DMZ Pohorje, Prvomajski paket v VIRC Poreč), ostale nagrade pa so prispevali donatorji. Ocenjujemo, da se je dopoldanske prireditve udeležilo okoli 1.000 obiskovalcev, popoldanske 2.000, skupno torej okoli 3.000.
- **Pustne ustvarjalne delavnice (spletne), 10. 2.–16. 2. 2021:** v času pred pustnim torkom smo zaradi zaprtja DUM-a zaradi epidemije, pustne ustvarjalne delavnice pripravili za objavo na družbenih omrežjih Facebook in Youtube. Na podoben način smo izpeljali tudi **zimske počitnice, 15.–20. 2. 2021**, ki so tudi v letu 2021 sovpadale s pustovanjem. Podrobno vsebinsko, statistično in finančno poročilo podajamo v poglavju 1.a – ustvarjalne delavnice za otroke in mladostnike.

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

ZPM Maribor pustovanje organizira že več kot 60 let in je danes edina brezplačna medgeneracijska pustna prireditev v mestu, namenjena vsem generacijam ter dostopna vsem, ne glede na ekonomski in socialni položaj. S prireditvijo ohranjamo kulturno dediščino mesta in ljudske običaje, spodbujamo ustvarjalnost, ročne spretnosti in domišljijo tako otrok kot starejših. Ob pripravah na pustni čas so starejši mlajšim predajali znanje o običajih preteklih generacij, družine so se povezale pri izdelavi

pustnih kostumov. Tradicionalno mariborsko pustovanje je dogodek v katerem se povežejo vsi prebivalci mesta, ki z druženjem in obujanjem tradicije ohranjajo in krepijo pripadnost mestu. V prvih nekaj mesecih leta 2021, ko javnih dogodkov skoraj ni bilo, je bilo Pustovanje ZPM Maribor pomembna popestritev in sprostitvev od dolgotrajnega epidemičnega krča.

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

Pri pripravi in izvedbi prireditve smo k sodelovanju povabili 3 fotografe, ki so fotografirali pustne maske na foto-točkah, 7 pustnih žirantov, strokovnjakov z različnih področij umetnosti, 6 profesionalnih animatorjev za vodenje pustne povorke. Za nagrade za pustne maske smo nagovorili donatorje, ki so prispevali nagrade v obliki materialnih in storitvenih prispevkov. Zaradi zaprtja vrtcev in šol zaradi epidemije, vrtce in šole nismo mogli povabiti k organizirani udeležbi na dopoldanski pustni prireditvi, namesto tega smo v predpustnem času na naših družbenih omrežjih objavljali ideje za ustvarjanje in izdelovanje pustnih mask doma.

Informiranje in mediji:

Z objavo natečaja za najbolj smešno zaščitno masko Hecna faca, 8. 1. 2021, smo začeli z informiranjem javnosti o »predpustnem« dogajanju, za samo pustno prireditev pa 10 dni pred pustnim torkom. Plakate Pust 2021 smo razdelili po vrtcih in šolah, program objavili na naši spletni strani <https://zpm-mb.si/novice-dogodki/pustovanje-2021/>, fotografije hecnih fac in pustnih mask ter druge zanimivosti pustnega dogajanja pa smo objavljali na FB profilu ZPM Maribor. Pustno dogajanje je pritegnilo precej medijske pozornosti, zasledili smo 17 objav.

Statistika:

število sodelujočih organizacij in zunanjih sodelavcev:	16
število sodelujočih prostovoljcev:	8
število pustnih mask, ki so se potegovala za nagrade:	206
Ocena skupnega števila obiskovalcev:	3.000

5.b DEJAVNOSTI NA FESTIVALU LENT

Pri dejavnostih, ki se odvijajo v Art kampu v Mestnem parku v okviru Festivalu Lentu in so namenjene otrokom in mladostnikom, smo sodelovali s sklopom dejavnosti z naravoslovnimi in okoljevarstvenimi vsebinami – naravoslovne ustvarjalne delavnice, senzorične delavnice, igra v naravi, druženje z živalmi ... Brezplačne delavnice in druge dejavnosti so bile dostopne vsem otrokom, ne glede na njihov socialni status, fizične zmožnosti, narodno pripadnost ali katerokoli drugo okoliščino. Ozaveščali smo jih o zdravem in spoštljivem odnosu do okolja, o pomenu ohranjanja narave, živali in rastlin, spodbujali njihovo domišljijo in ustvarjalnost, razvijati njihove ročne spretnosti, spodbujali razvoj vseh njihovih čutil in gibalnih sposobnosti ter krepili njihovo znanje na področju zdravega načina življenja, zdrave prehrane in jih spodbujati k okolju prijaznemu ravnanju in ponovni uporabi.

Priprave na izvedbo so vključevale pripravljalne sestanke z izvajalci delavnic (prostovoljci, zunanji strokovni sodelavci, JD), izdelavo prototipov izdelkov, usposabljanje prostovoljcev, nabavo in pripravo materialov in opreme, ki je bila potrebna za izvedbo. Dejavnosti so potekale **med 25. 6. in 3. 7. 2021, od 10. do 13. in od 16. do 20. ure**, udeležilo se jih je **3911** obiskovalcev. pri izvedbi je sodelovalo 19 prostovoljcev, 2 sodelavki, ki sta vključeni v program JD, zunanji strokovni sodelavci in različna društva.

Zaradi ukrepov, ki smo jih morali upoštevati zaradi preprečevanja širjenja virusa, je bila drugo leto zapored ponudba dejavnosti nekoliko skržena in prilagojena. Kljub temu smo poskrbeli za zelo pester program, dejavnosti pa so potekale bolj razpršeno in v manjših skupinah. Tudi vreme nam je bilo naklonjeno in zabeležili smo celo večji obisk kot leto prej (1200 obiskov več).

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

- **Naravoslovne delavnice** s spoznavanjem živali in rastlin ter pogovori o pomenu živih bitij za ravnovesje v naravi ter o pomenu ohranjanja naravne in kulturne dediščine – 9 delavnic: spoznavanje dreves s poudarkom na drevesih v Mestnem parku, spoznavanje kačjih pastirjev,

netopirjev in dvoživk, razstava gob s strokovnim vodenjem (predstavljenih je bilo 82 različnih vrst gob).

- **Delavnice recikliranja in ponovne uporabe** za spodbujanje okolju prijaznega ravnanja in ponovne uporabe – izdelovanje iz odpadnih in naravnih materialov in ob tem pogovori o zdravem načinu življenja in okolju prijaznega delovanja v vsakodnevnem življenju – 32 delavnic: ustvarjanje z glino in hitro sušičimi masami, izdelava iger iz odpadnih materialov, ustvarjanje z volno, predelava odsluženega tekstila v uporabne predmete (nakit, torbe, igrače).
- **Likovne delavnice** z uporabo različnih materialov in likovnih tehnik – 19 delavnic: slikanje na slikarskih stojalih, praskanka. Z delavnicami smo razvijali domišljijo otrok, spodbujali njihovo ustvarjalnost in razvijali njihove ročne spretnosti.
- **Senzorične delavnice, gibalne dejavnosti, igre v naravi, skrb za zdravje** – 32 delavnic in 8 različnih aktivnosti: hodulje, frizbi, metanje obročkov na stojalo, lovljenje ribic, pot za bosu hojo, škatle za tipanje, leteče ribice in delavnice nudenja prve pomoči. Z dejavnostmi smo krepili gibalne sposobnosti otrok in spodbujali igro v naravi.

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

Dejavnosti, ki smo jih izvajali v Mestnem parku so obogatile program vsakoletnega Festivala Lent. Udeležili so se jih otroci in mladi, družine z majhnimi otroki, organizirane skupine. Prebivalcem in obiskovalcem Maribora smo omogočili aktivno druženje in preživljanje prostega časa na prostem ter medgeneracijsko in medkulturno povezovanje. Že v času festivala so se pričeli tudi naši ostali počitniški programi in festivalsko dogajanje smo izkoristili kot priložnost, da smo otroke in njihove starše oz. skrbnike informirali o dejavnostih in jih usmerili v programe za kakovostno preživljanje prostega časa tudi po izteku festivala.

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

Sodelovali smo z glavnim organizatorjem Festivala Lent, Narodnim domom Maribor ter z društvi s področja varovanja narave: Gobarskim društvom Lisička Maribor, Slovenskim društvom za proučevanje in varstvo netopirjev, Slovenskim odonatološkim društvom, Društvom študentov naravoslovja, Športnim društvom Ultimate frizbee Maribor in Društvom študentov medicine.

Informiranje in mediji:

Za informiranje javnosti je poskrbel organizator Festivala Lent, Narodni dom Maribor, mi pa smo informacije o naših dejavnostih v okviru Art kampa v Mestnem parku vključili v program Počitnice s prijatelji, ki smo ga objavili v tiskani in spletni obliki, na našem FB profilu pa smo sproti in podrobneje obveščali o vsebinah, objavljali fotografije in zbirali odzive obiskovalcev.

Statistika:

število delavnic/dejavnosti:	92
število izvedenih ur programa:	291
število sodelujočih društev, organizacij, zunanjih sodelavcev, podjetij:	6
število sodelujočih prostovoljcev:	19
skupno število obiskov:	3.911

5.c TEDEN OTROKA

Teden otroka® je potekal **od 4. do 8. 10.**, od 9. do 12. ure. Letošnji slogan je bil »Razigran uživaj dan«. Dejavnosti, ki smo jih organizirali so se odvijale na Trgu svobode, v Mestnem parku, v Domu ustvarjalnosti mladih Maribor in na OŠ Martina Konšaka. Izpeljali smo brezplačne ustvarjalne in raziskovalne delavnice, stojnice in delavnice nevladnih organizacij, predstave za otroke, igro na ulici. Z dogodkom smo spodbujali druženje, ustvarjalnost, igro, neformalno izobraževanje, omogočili obiskovalcem pridobivanje izkušenj in razvijali spretnosti. Pri pripravi in izvedbi je sodelovalo **12 prostovoljcev**, aktivnosti se je udeležilo **1574 otrok**. Zaradi omejitev, ki jih je narekovala epidemiološka situacija, smo lahko dejavnosti ponudili le organiziranim skupinam – šolam in vrtcem, ki so se odzvale v velikem številu.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

- **Ustvarjalne, naravovarstvene, naravoslovne, senzorične, likovne, delavnice ponovne uporabe, gibalne delavnice in igre na ulici** smo izvajali samo prve tri dni, saj nas je s trga v četrtek in petek pregnal dež. Izdelovali smo knjižna kazala, žepne igre, daljnogledne slike iz volne in blaga, obeske za ključke, nakit. Otroci so imeli na razpolago veliko iger in športnih rekvizitov, ki so privabili k veseli igri, druženju (seveda v "mehurčkih"), hkrati pa so razvijali svoje spretnosti in se še marsičesa novega naučili. Skozi omenjene dejavnosti smo spodbujali domišljijo in ustvarjalnost otrok, razvijali njihove ročne spretnosti ter spodbujali razvoj vseh njihovih čutil. udeleženci dejavnosti so širili svoje znanje na različnih področjih znanosti in umetnosti, literarnega ustvarjanja, ekologije in zdravega načina življenja.
- **Stojnice:** Na eni od stojnic smo predstavljali dejavnost ZPM Maribor, na ostalih so se predstavljala druga društva in mladinski centri, ki se ukvarjajo s področjem otrokovih pravic, izvajajo programe za otroke in mladostnike ter delujejo v njihovo dobrobit.
- **Dogajanje na odru:**
 - V ponedeljek je potekal Bralni maraton, kjer so otroci iz osnovnih in srednjih šol prebirali svojo poezijo.
 - V torek nas je k plesu in petju povabil Čarovnik Grega.
 - V sredo so si obiskovalci ogledali predstavo Bodimo varni tudi v prometu.
 - V četrtek so si predstavo Medvedja simfonika ogledali učenci prve triade na OŠ Martina Konšaka (zaradi dežja smo izvedbo predstavili na tisto šolo, od koder je bilo največ prijavljenih učencev za ta dan).
 - Petkovo cirkuško predstavo smo zaradi dežja predstavili v Dom ustvarjalnosti mladih in so si jo ogledali prijavljeni učenci iz OŠ Prežihovega Voranca (zaradi ukrepov, ni bilo dovoljeno mešati skupin iz različnih šol oz. vrtcev).
- **Naravoslovni dan v Mestnem parku:** Mednarodni dan živali, ki je bil hkrati tudi prvi dan Tedna otroka, smo obeležili z naravoslovnim dnevom z naravoslovnimi in senzoričnimi delavnicami, spoznavanjem plazilcev, dvoživk, psov in gob ter z umetniškim izražanjem v naravi.
- Ker hkrati potekata Teden otroka in Teden prometne varnosti, se je tradicionalno, na Dan prometne varnosti programu pridružil Svet za vzgojo in preventivo v cestnem prometu MO Maribor. Tako so lahko na ta dan, otroci preizkusili tudi poligon za varno vključevanje v cestnem prometu.

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

Teden otroka je vseslovenska prireditelja, ki je namenjena ozaveščanju strokovne in širše javnosti o pravicah, potrebah in razvoju otrok. Dogodki in dejavnosti za otroke in mlade so popestrili dogajanje na mestnih ulicah in trgih. Udeležili so se jih otroci ne glede na njihovo ekonomsko in socialno ozadje, državljanstvo, posebne potrebe ali katerokoli drugo obliko drugačnosti. Druženje, sodelovanje, igranje in ustvarjanje so sprejeli z velikim navdušenjem, saj so bili v zadnjem času ravno za te dejavnosti v veliki meri prikrajšani.

Verjamemo, da smo s strokovnim delom, opozarjanjem na težave in s predlogi za izboljšanje položaja otrok v lokalni skupnosti tudi vplivali na odločevalce na MOM, ki so se odločili za financiranje dodatnega mentorskega programov namenjenega blažitvi stisk mladostnikov.

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

Sodelovali smo z vrtci in šolami Maribora. Na stojnicah oz. z delavnicami so se predstavili Zavod IGRIŠČE Maribor, MC EKTC – Center eksperimentov, Društvo študentov naravoslovja Maribor in Gobarsko društvo Lisička Maribor. Priključil se je tudi Mladinski center Indijanez s festivalom ustvarjalnosti Računajte na nas. Mlada podjetnica je pripravila predstavitev virtualne igre Trash Fighter, ki nas opozarja na pomen čistega okolja. Žal zaradi slabega vremena PIP – pravni in informacijski center ni uspel izpeljati delavnice »Porabi in ponovno uporabi«.

Informiranje in mediji:

O programu smo obveščali preko spletne strani (<https://zpm-mb.si/novice-dogodki/teden-otroka-2021-razigran-uzivaj-dan/>) in FB profila. Poleg informacij o programu Tedna otroka, smo v komunikaciji z javnostmi opozarjali na probleme, s katerimi se soočajo otroci in mladostniki v dobi odraščanja nasploh in še posebej v okoliščinah, ki so jih narekovali odloki za preprečevanje širjenja okužb. Podajali smo informacije o položaju otrok v družbi, njihovih pravicah in možnostih, ki jih lokalno

okolje ponuja za njihov vsestranski osebni razvoj. Takih poglobljenih televizijskih, radijskih in tiskanih prispevkov je bilo 7.

Statistika:

število dogodkov:	19
število izvedenih ur programa:	115
število sodelujočih društev, organizacij, zunanjih sodelavcev:	7
število sodelujočih prostovoljcev:	12
skupno število obiskov:	1573

5.d VESELI DECEMBER

Drugo leto zapored smo zaradi epidemije prilagodili prireditve vezane na lik dedka Mraza. Namesto množične prireditve pod Pohorjem, smo prihod dedka Mraza izpeljali hibridno – preko televizije in v živo s prvim od sedmih sprevodov, ki se je začel pod Pohorjem. Sprevede dedka Mraza na kočiji z vilo Simono smo načrtovali z več kratkimi postanki, da se ljudje ne bi dlje časa zbirali v večjih skupinah, namesto nagovora dedka Mraza v okviru prireditve slovo dedka Mraza na odru na Glavnem trgu, pa smo izpeljali zadnji sprevod z več kratkimi postanki in nagovori pred Vilinskim mestom in trgih v mestnem središču. Na teh dogodkih smo prešteli okoli **9.560** obiskovalcev.

Dedek Mraz je obiskal tudi nekatere vrtce, šole in društva ter obiskal in obdaril otroke iz socialno ogroženih družin v DUM-u in na Domu Miloša Zidanška na Pohorju. Na ta način se je dedek Mraz dotaknil **2.805** otrok. Žal zaradi protikoronskih ukrepov k sodelovanju nismo mogli povabiti naših najmlajših prostovoljcev, osnovnošolcev 2. in 3. triade, ki so pred letom 2020 sodelovali kot pravljčni spremljevalci dedka Mraza. Teh otrok je običajno okoli 50, pri ličenju in pripravi za nastope pa običajno sodeluje okoli 10 prostovoljcev.

Čeprav je bil »glavni igralec« decembrskega dogajanja dedek Mraz, smo v sklopu Veselega decembra prižgali lučke na ograji pred vhodom v Doma ustvarjalnosti mladih (DUM) na dan prižiga lučk Čarobni Maribor, okrasili notranjost DUM-a in pripravili razstavo Slike iz volne ter izpeljali praznične ustvarjalne delavnice. Delavnice smo poimenovali Darila srca in z njimi spodbujali, da so otroci darila za svoje sorodnike in prijatelje izdelali sami. Poseben program smo pripravili zadnje dneve leta, med novoletnimi počitnicami, ko smo poleg likovnih delavnic izpeljali še dva izleta in pravljico z likovnim poustvarjanjem (podrobneje pa o tem delu decembrskega programa poročamo v poglavju 1.a – Ustvarjalne delavnice za otroke in mladostnike). Za skupino otrok iz socialno ogroženih družin smo pripravili poseben program z obiskom dedka Mraza in obdaritvijo v DUM-u, za drugo skupino otrok iz socialno šibkih okolij pa v okviru novoletnega tabora na Pohorju.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

- **Prihod dedka Mraza in sprevod MČ Radvanje, KS Pekre, KS Limbuš, 11. 12. 2021:** dogovorili smo se s TV Maribor, da je na dan prihoda dedka Mraza s Pohorja v svoj program, ob 17. uri, vključila predvajanje kratkega igranega filma »V koči dedka Mraza« (film smo s TV Maribor posneli leta 2020, ko zaradi epidemije prvič prireditve pod Pohorjem nismo mogli izpeljati). Sledila je televizijska različica lutkovne predstave »Sneguljčica« Lutkovnega gledališča Maribor. Ob 18.uri se je pričel sprevod dedka Mraza z vilo Simono na kočiji, pri spodnji postaji Pohorske vzpenjače in se nadaljeval po MČ Radvanje, KS Pekre in Limbuš, vključeval je pet kratkih postankov z nagovorom dedka Mraza in vile Simone, zaključil se je ob 19.30 uri.
- **Sprevedi dedka Mraza, 14. 12. (MČ Koroška vrata, KS Kamnica, KS Brestrnica), 15. 12. (MČ Tabor, KS Razvanje), 16. 12. (MČ Studenci, MČ Nova vas), 20. 12. (MČ Pobrežje, KS Malečnik), 21. 12. 2021 (MČ Brezje, MČ Tezno):** upošteva lokacije okrasitev v mestnih četrtih in krajevnih skupnostih, smo trase sprevodov načrtali tako, da smo, v kolikor so prometne okoliščine dovoljevale, kratke postanke predvideli tam, kjer je bila okrasitev. V sprevede smo vključili vse MČ in KS v MOM, z izjemo Brestrnice (za vožnjo s kočijo je preveč oddaljena, cesta pa preveč prometna), ki pa jo je dedek Mraz kljub temu obiskal, čeravno ne na kočiji. O trasah sprevodov smo informirali mestne četrti in krajevne skupnosti ter vrtce in šole, ki so v lokalnem okolju poskrbeli za dodatno informiranje. Dogovorili smo se z lastniki oz.

upravitelji lokacij začetnih točk sprevodov, kjer je kočijaž vpregel konje v kočijo, uredili potrebna soglasja. Sprevidi so se odvijali med 17. in 19. uro, s skupno 29-imi 10-minutnimi postanki.

- **Slovo dedka Mraza in sprevod MČ Magdalena, MČ Center, MČ Ivan Cankar, 28. 12. 2021:** zadnji sprevod dedka Mraza je vključeval postanek v Magdalenskem parku (svetlobne elemente Lumina so soustvarili tudi otroci v okviru našega počitniškega programa Počitnice s prijatelji), pred vhodom v Vilinsko mesto, kjer se je pred tem odvila lutkovno glasbena predstava Stara šara, ter na mestnih trgih (Trg svobode, Trg Leona Štuklja, Glavni trg). Sprevod je trajal med 17. in 18.30 uro, ko se je dedek Mraz z zadnjih nagovorom na Glavnem trgu zares poslovil in se vrnil na Pohorje.
- **Obiski dedka Mraza v vrtcih, šolah, 13.–23. 12. 2021:** dedek Mraz je obiskal tudi otroke v nekaterih vrtcih in šolah ... Teh obiskov je bilo precej manj kot v letih pred epidemijo. Večina se jih namreč zaradi omejitev raje odločila zgolj za izposojlo kostuma dedka Mraza, za personifikacijo pa so poskrbeli sami znotraj svojega kolektiva.
- **Obisk dedka Mraza in obdaritev otrok iz socialno ogroženih družin, 22. in 27. 12. 2021:** prostovoljke Društva prijateljev mladine (DPM) Maribor, ki deluje znotraj ZPM Maribor, so pripravile obdaritev 35 otrok starih do 10 let iz seznama socialno ogroženih družin DPM. Dogodek je imel tudi medkulturni značaj, saj je pred prihodom dedka Mraza nastopil otroški pevski zbor Kantilena, katerega člani so otroci iz rusko-slovenskih družin. Dedek Mraz je obiskal in obdaril tudi 35 otrok iz socialno ogroženih družin, ki so novoletne počitnice preživeli na novoletnem taboru na Domu Miloša Zidanška, v okviru novoletnega tabora.

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

Prireditve vezane na lik dedka Mraza imajo v mestu gotovo najdaljšo neprekinjeno tradicijo in ker ga otroci vsako leto nestrno pričakujejo, smo tudi v letu 2021 napeli vse moči, da so se kljub omejitvam zaradi epidemije lahko srečali z njim. Posebnost programa je, da se sprevodi dedka Mraza na kočiji niso odvijali zgolj pod Pohorjem in v centru mesta, temveč v vseh mestnih četrtih in krajevnih skupnostih, kar je v času epidemije, ko večja druženja v urbanih središčih niso bila dovoljena, še posebej pomembno.

Veseli smo, da smo s strani MOM in Zavoda za turizem Maribor bili povabljeni k sodelovanju na novinarski konferenci pred pričetkom Čarobnega Maribor, kar smo v preteklih letih pogrešali, saj verjamemo, da pomembno prispevamo k programu Čarobnega Maribora in nenazadnje ohranjanju tradicije slovenskega dedka Mraza, ki je od leta 2020 celo vpisan na seznam slovenske nesnovne kulturne dediščine.

Program je bil deležen tudi velike medijske podpore, saj smo gostovali v vseh lokalnih radijskih, televizijskih, časopisnih in spletnih mediji, večkrat na TV Maribor in Radio Maribor, prispevek o prihodu dedka Mraza je bil objavljen tudi v TV Dnevniku RTVSLO. Spletni portal Maribor24.si je objavil intervju s koordinatorico programa, vila Simona, kot spremljevalka dedka Mraza je spisala dnevnik za časnik Večer, dedek Mraz in vila Simona sta pred odhodom nazaj na Pohorje gostovala v oddaji Dobro jutro.

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

Sodelovali smo s TV Maribor in se dogovorili za predvajanje igranega filma V koči dedka Mraza na dan in uro predvidenega prihoda s Pohorja. Film smo posneli leta 2020, ko je bila izvedba množične prireditve prav tako nedovoljena. S Simono Kopinšek, pravljničarko, smo se dogovorili za pripravo scenarija in personifikacijo pohorske vile Simone, spremljevalke dedka Mraza na kočiji. Dedek Mraz je tudi letos odigral Saša Šauperl, upokojeni učitelj in nekdanji ravnatelj na OŠ, za konje in kočijo je poskrbel kočijaž Marko Vujinič, za ozvočenje podjetje Creative Goods.

Glede izvedbe sprevodov smo se povezali z mestnimi četrtmi in krajevnimi skupnostmi, vrtci in šolami. Z vrtci in šolami smo se dogovorili tudi za individualne obiske dedka Mraza v njihovih enotah, žal pa drugo leto zapored v programu niso sodelovali starejši otroci iz mariborskih osnovnih šol, kot pravljčni spremljevalci dedka Mraza, najmlajši prostovoljci. Sodelovali smo z Društvom prijateljev mladine Maribor pri pripravi programa obdaritve in obiska dedka Mraza za otroke iz socialno ogroženih družin ter Zvezo prijateljev mladine Slovenije pri organizaciji novoletnega tabora, prav tako za otroke iz šibkih socialnih okolij. Dedek Mraz je obiskal tudi Društvo gluhih in naglušnih Maribor.

Pri izvedbi programa prireditve Slovo dedka Mraza v centru mesta smo se povezali z Narodnim domom in lutkovnim gledališčem Cik-cak za izvedbo predstave v Vilinskem mestu.

Tesneje kot prejšnja leta, smo sodelovali z Zavodom za turizem Maribor in Kabinetom župana MOM.

Informiranje in mediji:

Sodelovali smo na novinarski konferenci Čarobni Maribor, kjer smo prvič okvirno predstavili program, o podrobnejšem programu pa smo informirali v začetku decembra, ko smo tudi objavili program na naši spletni strani <https://zpm-mb.si/novice-dogodki/dedek-mraz-prisel-je-med-nas-2/> ter vrtcem in šolam v Mariboru in sosednjih občinah razdelili plakate in jih o dogodkih informirali preko e-pošte. Na FB profilu ZPM Maribor smo nato dnevno objavljali utrinke s srečanj dedka Mraza z otroki. Medijsko je bil dedek Mraz deležen velike pozornosti. Prispevek na dan prihoda dedka Mraza s Pohorja je bil objavljen v Dnevniku in večernih Poročilih na TVSLO1, 2-krat smo gostovali v oddaji Dobro jutro regionalne TV Maribor, objavljenih je bilo še najmanj 10 objav v drugih klasičnih in spletnih medijih.

Statistika:

prireditve

število prireditev/dogodkov:	8
število ur programa:	16
število zunanjih sodelavcev in prostovoljcev:	9
število obiskovalcev:	9.560

obiski dedka mraza

število obiskov v vrtcih, šolah, društvih:	29
število ur programa:	68
število sodelujočih zunanjih izvajalcev (dedki mrazi):	3
število otrok v vrtcih, šolah in društvih:	2.805
skupno število obiskovalcev na prireditvah in obiskih:	12.365

6. DRUGI PROGRAMI – DEJAVNOSTI ZA STARŠE

V 5-letnem projektu Večgeneracijski center (VGC) Štajerska (projekt se je zaključil septembra 2021) smo dobili kadrovsko in finančno priložnost, da smo izvajali vsebine namenjene staršem, saj smo leta ugotavljali, da te vsebine starši iščejo in potrebujejo. V tem času smo razvili vsebine, ki si jih v prihodnosti želimo razvijati in izvajati še naprej, seveda ob predpostavki, da pridobimo potrebna finančna sredstva. Zlasti si želimo, da bi za starše organizirali redna mesečna srečanja in vzpostavili specifično trajno telefonsko linijo za starše LOM (linija za očete in mame) po vzoru TOM-a® (telefon za otroke in mladostnike), ki se je v času izvajanja projekta izkazala za uspešno, še posebej tudi takrat, ko zaradi epidemije delavnic/predavanj za starše nismo mogli izvajati v živo.

Žal primerne razpisa, ki bi omogočil nadgradnjo in razvoj projekta, še nismo našli. Prijaviti smo se skušali le na enega od evropskih razpisov, a ga zaradi zahtevnosti in časovne stiske nismo uspeli pripraviti. Vsekakor bomo v letu 2022 še naprej iskali priložnosti za trajno vzpostavitev LOM-a in drugih dejavnosti za starše oz. skrbnike.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

V letu 2021, od marca do junija, smo v okviru VGC Štajerska izpeljali 14 telefonskih svetovanj za starše po dve uri (vsak četrtek, razen praznika), zabeležili smo 41 klicev. Vsak pogovor je trajal najmanj pol ure, kar pomeni, da smo v enem terminu odgovorili na povprečno 3 klice. Svetovanja je izvajala zunanja strokovna sodelavka, vodja programa Familylab Slovenija.

Nadaljevali smo tudi s Ciklom predavanj za starše 2021. Zaradi epidemije smo uspeli izpeljati 2 srečanja od predvidenih 5, eno preko spleta, drugo v živo. Udeležilo se ju je 12 staršev. Srečanja je izvajala strokovnjakinja s področja Družinskih postavitev.

O izvedbi dejavnosti za starše smo poročali vodilnemu partnerju projekta VGC štajerska, Domu Danice Vogrinec Maribor.

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

V petih letih izvajanja dejavnosti za starše smo bili deležni veliko pozitivnih odzivov in prepričani smo, da smo z njimi vzpostavljali »mehko območje«, v katerem smo staršem nudili podporo in smernice pri vzgoji otrok in izboljšanju družinskih odnosov. Če bi v prihodnje lahko dejavnosti za starše redno

izvajali, bi s tem na daljši rok lahko preprečili razvoj stisk v resnejše težave in tako razbremenili delo institucij v javni mreži socialno-varstvenih programov.

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

Sodelovali smo s strokovnjaki s področja družinske terapije po Jasperu Jullu – Familylab Slovenija in strokovnjakinjo s področja Sistemskih in družinski postavitev po Bertu Hellingerju.

Informiranje in mediji:

O dejavnostih za starše smo informirali preko spletne strani in FB profila VGC Štajerska in ZPM Maribor (<https://zpm-mb.si/programi/vecgeneracijski-center-vgc-stajerska/>). Veliko je bilo zanimanje medijev (zabeležili smo 5 prispevkov), saj so nas povabili k sodelovanju v televizijski in radijskih oddajah, kjer smo imeli priložnost podrobneje predstaviti naše dejavnosti za starše in spregovoriti o potrebah in stiskah staršev, ki jih pri našem delu opažamo.

II. PROSTOVOLJSTVO

Prostovoljsko delo je temelj delovanja ZPM Maribor, saj se praktično vsi programi izvajajo s pomočjo prostovoljk in prostovoljcev. V vseh programih skupaj je v letu 2021 bilo vključenih 563 prostovoljcev. Od tega jih je bilo največ v programih letovanj, 223.

Prostovoljno in / ali prostovoljsko delo se evidentira in vrednoti na različne načine. Skladno Zakonu o prostovoljskem delu vsako prostovoljno delo ni prostovoljsko delo, lahko pa prispevek prostovoljcev posamezna društva oz NVO evidentirajo na svoj način.

Zato tudi pri ZPM Maribor uporabljamo ob metodi poročanja AJPES- u še metodo lastne evidence.

Za izvedbo letovanja na primer vsak prostovoljec nameni odsotnost od doma 11 dni (ali povprečno 24 ur x 10 dni- prvi in zadnji dan od vseh 11 dni prostovoljec ni odsoten 24 ur). Ko k temu priračunamo obvezne sestanke pred letovanjem in evalvacijo, vse skupaj vrednotimo z 250 urami odstotnosti. Ker mora prostovoljec imeti ob delu tudi počitek, vseh njegovih prostovoljno prispevanih ur ne moremo vrednotiti kot prostovoljsko delo.

Lahko pa preprosto izračunamo, da 223 prostovoljcev na letovanjih prispevalo (223 x 250 ur) skupno vsaj 55.750 ur svojega časa za letovanja.

Če bi to delo prostovoljcev lahko ovrednotili skladno z Zakonom o prostovoljstvu in podrejenim pravilnikom, kjer je tarifa za vsebinsko delo predvidena na 10,00 EUR (minimalna tarifa je 6,00 EUR), bi znašala dodana vrednost prostovoljskega dela za otroke in mladostnike na letovanjih 557.500 EUR.

Uvod:

V programih opisanih v I. poglavju tega poročila (Posebni socialni programi v DUM) je sodelovalo skupaj 163 prostovoljcev (od tega na primer poletne počitnice v DUM-u 36, Bralna značka in Palček Bralček 73, Otroški parlament 6 ...). Svetovalcev na TOM-u je bilo 20, 13 se jih je konec leta 2021 vključilo v mentorski program Ti to zmoreš. Pri Mladi za napredek Maribora prostovoljno sodeluje 63 izpraševalcev, članov komisij ali odborov. Najmlajši prostovoljci, so osnovnošolci od 4. do 9. razreda, ki kot spremljevalci dedka Mraza običajno sodelujejo v programu Veseli december, zaradi epidemioloških omejitev drugo leto zapored niso mogli sodelovati.

Prispevek prostovoljskega dela ob neposredni pomoči ZPM Maribor na humanitarnem področju ocenjujemo skozi delo humanitarne komisije DPM Maribor, na okoli 1400 ur, v poprečju vsaka od prostovoljk te komisije opravi okoli 120 ur letno. 2421 ur so prispevali prostovoljci na TOM-telefonu.

Nekateri od prostovoljcev prispevajo k delovanju ZPM Maribor manj kot 20 ur prostovoljskega dela letno, nekateri pa jih opravijo več kot 300.

Skladno našim evidencam in ocenam lahko tako ugotovimo, da je prispevek vseh udeležencev v prostovoljnem delu pri ZPM Maribor **vsaj 60.000 evidentiranih ur in preračunano s tarifo 10,00 EUR** (vsebinsko delo) **je dodana vrednost prispevana od prostovoljcev vsaj 600.00 EUR.**

Metode dela:

Izobraževanje in usposabljanje prostovoljcev – predavanja, delavnice, evalvacija; prostovoljske dejavnosti – delo v skupinah, druženje in delavnice, igra, izkustveno učenje, socialne igre, individualno delo, evalvacija.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

Meseca februarja smo objavili dva razpisa za nove prostovoljce na letovanjih in prostovoljce v DUM-u, novembra za nove prostovoljce na TOM-u. Usposabljanja za prostovoljce na letovanjih in DUM-u smo izpeljali v pomladnih mesecih, delno tudi preko spleta, med tem, ko se je izobraževanje novih prostovoljcev na TOM-u začelo v začetku leta 2022.

Usposabljanje prostovoljcev:

- usposabljanje in izobraževanje za nove in stare prostovoljce v DUM-u – 6 predavanj/delavnic (prva preko spleta, ostale v živo), uvajanja med prvomaskimi počitnicami, 2 sestanka pred pričetkom izvajanja poletnega počitniškega programa, evalvacijski sestanek;
- usposabljanje in izobraževanja za nove prostovoljce na letovanjih – skupaj 15 predavnj/delavnic, od tega 6 preko spleta in 9 v živo v prostorih ZPM MB; skupaj 22 sestankov izmen pred pričetkom letovanj in 8 evalvacijskih sestankov po zaključku letovanj;
- sestanek moderatorjev skupin na regijskem Otroškem parlamentu in evalvacijski sestanek;
- začetek usposabljanja prostovoljcev v mentorskem programu Ti to zmoreš – 2 delavnici/predavanja;

Prostovoljske dejavnosti:

- prostovoljci v DUM-u so sodelovali pri pripravah in izvedbi programa ustvarjalnih delavnic v DUM-u, počitniških programov, pri pripravi razstav v Galeriji male velike umetnosti, pri izvedbi prireditev, okoljevarstvenih vsebin in vsebin MC DUM, udeležili so se sestankov in evalvacij po zaključku dejavnosti;
- prostovoljci – svetovalci na TOM-u so svetovali in informirali preko telefona in interneta ter se udeleževali obveznih rednih mesečnih supervizij;
- prostovoljci – spremljevalci na letovanjih so sodelovali pri načrtovanju in pripravah programov, aktivno sodelovali pri izvedbi programa, samostojno skrbeli za svojo skupino udeležencev in se udeležili delovnih sestankov v času izvajanja programa ter evalvacijskem sestanku;
- prostovoljci, moderatorji skupin na regijskem Otroškem parlamentu so moderirali delo v skupinah preko spleta, dva prostovoljca sta preko spleta moderirala tudi delo v skupinah na medobčinskem Otroškem parlamentu za otroke in slovenje-bistiškega okoliša;

Srečanja prostovoljcev v zahvalo za njihovo prostovoljsko delo:

- dvo-dnevno srečanje prostovoljcev v VIRC Poreč smo izpeljali konec avgusta, razmere pa žel niso dopuščale izvedbe tradicionalnega ponovoletnega srečanja;

Promocija prostovoljskega dela:

- ker je bilo dogovodkov zaradi epidemije v letu 2021 malo, smo prostovoljstvo v živo promovirali le na stojnici v Tednu otroka, ostale promocijske aktivnosti so potekale preko spleta;
- sodelovali smo s Slovensko filantropijo in mrežo prostovoljskih organizacij Prostovoljstvo v Mariboru na dogodku Dan za spremembe, ki je bil iz aprila prestavljen na september, ter v okviru Nacionalnega tedna prostovoljstva – pripravili smo prispevek za prostovoljski časopis in sodelovali pri njegovi distribuciji.

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

V prostovoljske programe je vključeno veliko prostovoljcev, zato imajo velik učinek v lokalnem okolju. Po eni strani omogočajo večjo socialno vključenost prostovoljcev, prispevajo k njihovi osebni rasti, pridobivanju novih znanj in izkušenj. Na drugi strani ima njihovo prostovoljsko delo velik učinek na kakovost življenja otrok in mladostnikov, ki so vključeni v prostočasne programe med počitnicami in skozi celo leto. Ker so v prostovoljsko delo vključeni posamezniki vseh generacij in je njihovo delo namenjeno najmlajšim generacijam, imajo prostovoljski programi velik povezovalni, solidarnostni in medgeneracijski pomen.

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

ZPM Maribor je članica nacionalne mreže prostovoljskih organizacij »prostovoljstvo.org«, ki jo koordinira Slovenska filantropija in članica lokalne mreže »prostovoljstvo v Mariboru«, ki jo koordinira MISC Infopeka. Z obema organizacijama smo sodelovali ob posebnih dogodkih, ki so bili namenjeni

promociji prostovoljskega dela, s srednjimi šolami in fakultetami pa smo pri promociji prostovoljskega dela v letu 2021 sodelovali preko spleta.

Pri pripravi in izvedbi usposabljanj in izobraževanj za prostovoljce se povezujemo s strokovnjaki z različnih področij, zlasti psihologije, sociologije, pedagogike in medicine.

III. MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA

Uvod:

V letu 2007 smo prevzeli v izvajanje program Mladi za napredek Maribora. Program smo razvili, mu dodali nove ideje, uporabniki so pohvalili napredek. Februarja 2021 smo se prijavili na razpis MO Maribor za izvajalca programa Mladi za napredek Maribora za obdobje treh let in uspeli. To je bil že tretji razpis, ki mu je sledila naša uspešna prijava za izvajalca.

Program Mladi za napredek Maribora je namenjen mladim raziskovalcem osnovnih in srednjih šol (vključno z dijaki v dijaških domovih). Mladi lahko pripravljajo svoje raziskovalne naloge in inovacijske predloge na praktično vseh področjih družbenih in tehničnih znanosti (trenutno program ponuja 33 raziskovalnih področij). Hkrati pa ima program poleg ponujene možnosti nadgrajevati, poglobljati in preverjati pridobljeno znanje v šoli, še vzgojni učinek, saj raziskovalce vzgaja in razvija njihovo zavest za družbeno odgovorna ravnanja.

Program izvajamo le za področje MO Maribor, saj ima naš program status regijskega srečanja mladih raziskovalcev. Skupno je v program povabljenih 20 osnovnih šol, 18 srednjih šol in 5 dijaških domov.

Organizacijsko je program vezan na posamezno šolsko leto in se prične z objavo razpisa in poziva šolam k prijavi na natečaj Mladi za napredek Maribora. Razpis za šolsko leto je bil objavljen v mesecu juniju 2020. V jesenskih mesecih 2020 se je izvedla prijava, oblikovanje komisij in predavanja o pripravi nalog.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

- **Oddaja raziskovalnih nalog in inovacijskih predlogov (naloge):** predviden rok za oddajo nalog, 10. 2. 2021, je bil zaradi dolgotrajnega dela na daljavo, na predlog šol in članov ocenjevalnih komisij, dvakrat zamaknjen. Pri oblikovanju rokov je bilo potrebno upoštevati šolski koledar in predvsem rok za prijavo na državno srečanje. Dokončen rok za oddajo nalog je tako bil 1. 4. 2021, potrdila ga je Strokovna komisija. Mladi so v letu 2021 oddali 199 nalog, sodelovalo je 326 avtorjev in 169 mentorjev. Osnovne šole so oddale 75 RN in 7 IP, skupaj 82 nalog (štiri naloge več kot 2020). V srednjih šolah je bilo v razpisnem roku oddanih 98 RN in 19 IP, skupaj 117 (sedem nalog manj kot lani).
- **Ocenjevanje oddanih nalog:** naloge so pregledali in ocenili člani ocenjevalnih komisij, zaradi nastale situacije je bilo potrebno pripraviti naloge v fizični obliki (šifriranje tiskanih izvodov nalog in personalizirani ocenjevalni obrazci) ter v elektronski obliki (vse pdf naloge je bilo potrebno opremiti s šiframi in pripraviti tudi personalizirane ocenjevalne obrazce v e-obliki). Predsedniki komisij so po zagovorih potrdili rezultate (potrditev je potekala 28. 4. – 3. 5. 2021), to je podlaga za objavo uradnih rezultatov.
- **Javni zagovori oddanih nalog:** potekali so med 15. in 23. aprilom 2021, v virtualnem okolju Zoom. ZPM Maribor je pripravil vse potrebno za izvedbo zagovorov. Dan pred prvimi zagovori smo pripravili t.i. testni zagovori, kjer so lahko avtorji nalog preskusili okolje. Za izvedbo zagovorov je koordinatorica pripravila zelo podrobna navodila za uporabo virtualnega okolja, ki so bila ves čas zagovorov na voljo na spletni strani ZPM, kjer so bila tudi ostala obvestila o zagovorih. Še pred javnimi predstavitvami so na šolah pripravili šolske predstavitve.
- **Izbor posebnih nagrad:** je potekal na drugi seji organizacijskega odbora 7. 5. 2021. V izbor za posebne nagrade je bilo predlaganih sedem osnovnošolskih in enajst srednješolskih nalog (seznam predlaganih nalog no objavljen v zborniku). Po predstavitvah prisotnih članov komisij je organizacijski odbor razpravljal in potrdil izbor obeh posebnih nagrad. Med osnovnošolci je prejel Brin Naterer, med srednješolci Marko Balažič.

- **Svečana razglasitev rezultatov:** zaradi situacije povezane z epidemijo nismo mogli izvesti zaključne prireditve, zato smo 7. 5. 2021 pripravili poseben dogodek. Odločili smo se za prenos v živo, preko Facebook strani ZPM Maribor. V ta namen smo se dogovorili s tremi nekdanjimi raziskovalci Nomi Hrast, Nino Simonič in Anejem Irgoličem, ki so razglašali rezultate že v preteklih letih. Pripravili smo dva ločena dogodka, za osnovne šole in srednje šole. Program dogodka smo še obogatili z dvema glasbenima točkama mladega raziskovalca Vita Betona in pozdravnima nagovoroma podžupana MO Maribor dr. Samo Petra Medveda na prireditvi za osnovne šole ter predsednice ZPM Maribor Nine Babič, ki pozdravila zbrane na srednješolski prireditvi.
- **Nagrade za najuspešnejše:** poleg posebnih nagrad smo podelili nagrade za naj šole, naj mentorja, nagrado pustolovščina (seznam vseh nagrajencev ob zaključku tega poročila). Nagradnega izleta nismo uspeli izvesti, zato smo poskrbeli za drugačno obliko nagrade. Julija smo izvedli distribucijo za nagrado presenečenje in avtorjem, ki so sodelovali vsa leta šolanja ter naj mentorja. Nagradili smo jih z boni za Mladinsko knjigo v vrednosti 20€ (oz 40€ za mentorja), USB-ključkom, blokcem in pisalom ter mapo programa Mladi za napredek Maribora. Prav vsi avtorji in vse šole, ter člani organizacijskega odbora so prejeli zbornike letošnjega srečanja. Avtorji še priznanja.
- **Udeležba na državnem srečanju:** Posebna komisija v sestavi mag. Sonja Filipič, dr. Andrej Naterer in Urša Žiger je pripravila izbor nalog za državno srečanje (seja je potekala 6. 5. 2021). Koordinatorica programa pa je nato izvedla elektronsko prijavo za 117 predlaganih nalog. Rok za prijavo nalog je bil 14. 5. 2021. Na državnem srečanju naloge najprej pisno ocenijo in nato se le najboljše naloge uvrstijo v drugi krog, kjer opravijo zagovor. Drugi krog srečanja se je zgodil 28. in 29. 6. 2021 v Murski Soboti. V drugi krog, rezultati so bili razglašeni 14. 6. 2021, je bilo uvrščenih 25 nalog iz mariborskih osnovnih šol in 33 nalog iz srednjih šol, skupaj 58 (kar predstavlja 25% vseh udeležencev v drugem krogu, 235 nalog je bilo skupaj uvrščenih v drugi krog). Ob objavi rezultatov smo za šole pripravili obvestilo z rezultati nalog našega srečanja in seznanili z možnostjo ter načinom prijave za organiziran prevoz v Mursko Soboto.
- **Rezultati državnega srečanja:** ki so jih mladi dosegli so bili znova odlični. Osnovnošolci so prejeli 7 zlatih priznanj, srednješolci pa 7 zlatih priznanj. Skupaj tako 14 zlatih priznanj, kar pomeni 17% vseh podeljenih zlatih priznanj. Naši avtorji so prejeli tudi 44 srebrnih priznanj, kar predstavlja 29% vseh podeljenih. Osnovnošolci so prejeli 18 in srednješolci 26 srebrnih priznanj. Tem zavidljivim številkam je potrebno prišteti še 59 bronastih priznanj. Skupno sta bili iz gibanja Mladi za napredek Maribora na državno srečanje predlagani in prijavljeni ter oddanih 117 nalog, od skupno 449 prijavljenih iz vse države (kar pomeni 26% vseh prijavljenih nalog).
- **Nagrade za mentorje, koordinatorje in člane komisij:** V mesecu juniju smo pripravili potrdila o sodelovanju v programu Mladi za napredek Maribora 2021 za mentorje in koordinatorje, ki jih mentorji in koordinatorji uveljavljajo za napredovanje v nazive. Potrdila smo nato na šole posredovali skupaj s pogodbami o programskem sodelovanju. Pogodbe so podlaga za izplačilo materialnih stroškov šolam (nagrade koordinatorjem, mentorjem in materialni stroški šolam za priprava nalog – za vse so prehodno pripravljene ustrezni izračuni). V programu Mladi za napredek Maribora 2021 je aktivno sodelovalo 113 ocenjevalcev, ki so pregledali in ocenili 199 oddanih nalog. Višina avtorskih honorarjev znaša 5.714,85€ bruto (brez prispevkov), za 82 ocenjevalcev. 31 ocenjevalcev je sodelovalo kot prostovoljcev, svoje delo so opravili brezplačno, niso podpisali pogodbe o avtorskem delu. V finančnem poročilu je njihov prispevek v vrednosti 1.697,01€ bruto. Prepričani smo, da ta njihov prispevek velja beležiti in izpostaviti. Ob njih izpostavljamo še predsednike komisij, ki sestavljajo organizacijski odbor gibanja Mladi za napredek Maribora.
- **Objava raziskovalnih nalog in oddaja nalog v trajno hrambo:** vse ocenjene naloge smo objavili na naši spletni strani. Naloge smo pred objavo uredili. Na naslovnice vsake posamezne naloge v elektronski obliki smo ustrezno navedli avtorje in mentorje ter šole, saj se naloge tudi v elektronski obliki oddajajo brez identifikacijskih podatkov (kriterij anonimnosti v fazi pisnega ocenjevanja). Poleti je potekala tudi priprava tiskanih izvodov nalog za oddajo nalog v trajno hrambo UKM Maribor.
- **Evalvacija Mladi za napredek Maribora 2021:** izvedli še statistično analizo in urejanje arhiva Mladi za napredek Maribora. Statistična analiza je zajemala pregled prijavljenih in oddanih nalog po področjih raziskovanj, šolah ter še posebej za vsako sodelujočo šolo. Na ta način spremljamo oddajo nalog po področjih, spremljamo trende prijav, oddaj (odjav), zanima nas

popularnost posameznega področja in kje zanimanja ni veliko. Enako velja za spremljanje oddaje in prijav na šolah, pa tudi po posameznih šolah. Spremlja se trend oddaje po posameznih letih, oddaja po področjih.

- **Objava natečaja Mladi za napredek Maribora 2022:** junija smo v odločanje in potrditev Strokovni komisiji pripravili besedilo natečaja z vsemi potrebnimi prilogami. Osnutek natečaja Mladi za napredek Maribora 2022 je Strokovna komisija za izbor, usklajevanje, vrednotenje programov za mlade obravnavala na dopisni seji v času od 10. – 14. 6. 2021. Člani Komisije so predlagan natečaj soglasno podprli. Po lektorskem in pravnem pregledu je bil predan v podpis županu Aleksandru Saši Arsenoviču, ki ga je 21. 6. 2021 podpisal. Sledila je objava natečaja (z vsemi prilogami) na naši spletni strani, hkrati smo o natečaju obvestili tudi vse mariborske osnovne in srednje šole ter dijaške domove. Ponovni poziv smo poslali ob začetku šolskega leta.
- **Noč raziskovalcev 2021:** prve aktivnosti na dogodek, ki je potekal 24. 9. 2021 so se začele že januarja s prijavo na dogodek in pripravo ponudbe za izvedbo nagradnega ustvarjalnega natečaja. Na dogodku v Europarku se je predstavilo 37 avtorjev in 11 mentorjev. Na nagradnem natečaju je sodelovalo 176 avtorjev, ki je oddalo skupaj 184 različnih izdelkov v petih različnih kategorijah. V začetku meseca maja smo objavili besedilo razpisa nagradnega natečaja, ki je bil v letu 2021 na temo Raziskovalec – po železni cesti do zelene prihodnosti.
- **Prijava nalog na natečaj Mladi za napredek Maribora 2022:** S prijavo na natečaj 2022 smo pričeli uporabljati novo spletno aplikacijo. Zato je bilo najprej potrebno pripraviti aplikacijo in jo ustrezno testirati, ob tem izvajati vse potrebne popravke, pripraviti zelo podrobna navodila za uporabo šolskim koordinatorjem in jih posredovati v šole. Rok za prijave je bil **12. oktober 2021**. Prijavljenih je bilo 350 nalog. V dvajsetih osnovnih šolah so prijavi 129 RN in 13 IP. V srednjih šolah (štirinajst šol in dva dijaška doma) so prijavi 180 RN in 28 IP. Pričakujemo nekako 50% osip prijavljenih nalog ob oddaji in s tem nekako predvidoma 185 nalog.
- **Predavanja o pripravi nalog:** v želji, da bi mladim približali navodila za pripravo raziskovalnih nalog, smo pripravili predavanja Kako do kvalitetne naloge, ki jih je izvajala koordinatorica programa, v času od oktobra do decembra. Izvedli smo 14 predavanj v živo na šolah in 2 v virtualnem okolju. Predavanj se je skupaj udeležilo 305 avtorjev in 82 mentorjev. Skupni čas izvedbe predavanj je več kot 28 ur.
- **Srečanje regijskih koordinatorjev:** septembra je potekal sestanek regijskih koordinatorjev srečanje mladih raziskovalcev v Velenju. Organizator državnega srečanja ZOTKS je predstavil nov razpis, ob tem smo obravnavali tudi dve obsežnejši problematiki: nova aplikacija za prijavo na državno srečanje (težave, ki smo jih regijski koordinatorji izpostavljali že vrsto let) in priprava pobude za spremembo pravilnika o napredovanju delavcev v VIZ (za mentorje) ter pobuda za ustrezno vrednotenje za Zoisove štipendije.
- **Razpis za izvajalca programa Mladi za napredek Maribora 2021-2024:** 26. 2. 2021 je bil rok za prijavo na omenjeni razpis, kamor smo se prijavi in bili uspešni.
- **Pobuda za Zoisove štipendije in napredovanje mentorjev:** v mesecu februarju in marcu ter znova septembra je koordinatorica Urša Žiger na predlog ZOTKS, pripravila Pobudo za spremembe v pravilniku za napredovanje (torej za mentorje), kjer si želimo ustrežnejše točkovanje in spremembo pravilnika oz kriterijev za Zoisove štipendije. Pripravili smo predloge, tudi s pomočjo šolskih koordinatorjev in jih posredovali na ZOTKS. Pobuda je trenutno v obravnavi na ZOTKS.

Strokovna podpora programa:

Za strokovno plat sta tako kot običajno skrbeli dve komisiji: **Strokovna komisija za izbor, usklajevanje in vrednotenje programov za mlade**, ki skrbi za program po vsebinski plati in jo vodi mag. Sonja Filipič ter **Organizacijski odbor programa Mladi za napredek Maribora** z ocenjevalnimi komisijami, ki ga je vodil dr. Andrej Naterer. **Strokovna komisija je imela v letu 2021 štiri dopisne seje** na katerih je obravnavala spremembo roka oddaje nalog, obravnavala in potrdila je predlog Sklepa o imenovanju Organizacijskega odbora in članov ocenjevalnih komisij ter spremembo omenjenega Sklepa. Prav tako je obravnavala in potrdila predlog novega natečaja Mladi za napredek Maribora 2022.

Predsedniki 33 raziskovanih področij v Organizacijskem odboru so prostovoljci, kateri so ključni, da program poteka tako dobro, transparentno in napredujoče. **Med prostovoljce v gibanju Mladi za napredek Maribora sodijo tudi članice in člani Strokovne komisije.**

Organizacijski odbor se je sestal dvakrat, obakrat na daljavo. Prvič se je sestal 9. 4. 2021, ko so člani odbora najprej izbrali in potrdili novega predsednika organizacijskega odbora dr. Andreja Natererja, člani so prejeli informacije o nalogah in gradivu, potrdili so izvedbo zagovorov na daljavo, v okolju Zoom. Druga seja je potekala 7. 5. 2021, ko so člani potrdili rezultate in izbrali posebni nagradi. Koordinatorica programa je ves čas skrbela za informiranje članov Strokovne komisije in organizacijskega odbora o izvajanju programa Mladi za napredek Maribora.

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

Program na ustvarjalen način spodbuja raziskovalno delo mladih, motivira mlade in njihove mentorje za soodgovornost za razvoj okolja v katerem živimo, predvsem pa skrbi za popularizacijo raziskovalnega dela med mladimi. Zgodnja priprava naših mladih generacij na samostojno in ustvarjalno delo je pomembno zagotovilo za normalen razvoj naše lokalne skupnosti in države.

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

Povabilo za sodelovanje smo posredovali na vse mariborske osnovne in srednje šole ter dijaške domove. V letu 2021 je sodelovalo 20 OŠ in 15 SŠ.

K sodelovanju smo znova povabili člane ocenjevalnih komisij, ki so v veliki večini sodelavci Univerze v Mariboru in so v delo komisij vključeni na povabilo strokovne javnosti, formalno pa na podlagi sklepa župana MO Maribor.

Z Univerzo v Mariboru smo sodelovali tudi v okviru Noči raziskovalcev, natančneje s Službo za podporo raziskovalcem in umetnikom ob pripravi dogodka. Naši avtorji so sodelovali na osrednjem dogodku v Europarku. Tesno smo sodelovali z Zvezo za tehnično kulturo Slovenije, ki so organizatorji državnega srečanja mladih raziskovalcev. Posebej pri organizaciji državnega srečanja, skupaj smo v letu 2021 pripravili tudi nekaj pobud o katerih smo že pisali. Povezujemo se tudi z ostalimi regijskimi koordinatorji, ki spodbujajo mladinsko raziskovalno delo, predvsem pri razvoju mladinskega raziskovalnega dela. Zaradi epidemiološke situacije je bilo tudi delo na področju povezovanja v letu 2021 močno okrnjeno.

Informiranje in mediji:

S šolami sodelujemo preko imenovanih koordinatorjev programa, s katerimi smo redno komunicirali in jih obveščali o dogodkih, razpisnih rokih, predavanjih in ostalih aktivnostih. Poleg spletne strani <https://zpm-mb.si/novice-dogodki/oddaja-raziskovalnih-nalog-10-3-2022/>, smo informacije o programu objavljali tudi na FB strani ZPM Maribor, od druge polovice leta 2021 tudi na FB strani Mladi za napredek Maribora (<https://www.facebook.com/Mladi-za-napredek-Maribora-106610491796696>). Koordinatorica programa je mentorjem in koordinatorjem na razpolago za svetovanje in vsa vprašanja v zvezi s prijavo, pripravo nalog. Ne gre samo za pomoč ob uporabi spletne aplikacije, ampak tudi o umeščenosti področij, število nalog, avtorjev, mentorjev, metodah dela. Po potrebi je koordinatorica sodelovala tudi s člani ustreznih komisij.

Z 38. izvedbo srečanja Mladi za napredek Maribora smo kljub vsem situacijam povezanih z epidemijo in številnim prilagajanjem lahko zadovoljni in ponosni. Predvsem nad dejstvom, da je v tem zelo zahtevnem šolskem letu, ko je prav v fazi priprave nalog potekalo šolanje na daljavo, bilo oddanih kar 199 raziskovalnih nalog in inovacijskih predlogov. Menimo, da smo kljub nastali situaciji, ravnali odgovorno in skrbno, se prilagajali in poskrbeli za ustrezno izvajanje vseh aktivnosti, ki jih je bilo mogoče izvesti, vse pa smo usklajevali s Strokovno komisijo in predvsem njeno predsednico mag. Sonjo Filipič ter člani organizacijskega odbora in predsednikom dr. Andrejem Natererjem. Posluževali smo se vseh različnih načinov komuniciranja (telefon, elektronska pošta, video konference), ki so bili v izbrani aktivnosti najustreznejši.

Tudi v novem šolskem letu se soočamo s spremembami in prilagoditvami, vendar ob tem ves čas skrbimo, da sama kvaliteta programa ne bi bila osiromašena. Več o programu, nagrajencih in doseženih rezultatih lahko preberemo v dveh priložnostnih biltenih izdanih v mesecu maju 2021.

Statistika:

PODROBNEJŠI PREGLED UDELEŽENCEV PO AKTIVNOSTIH V LETU 2021

DOGODEK	TERMIN	ŠTEVILO UDELEŽENCEV	POPULACIJA	%
ODDAJA NALOG	1. 4. 2021	139	osnovnošolci	42,64%
		187	srednješolci	57,36%
		169	mentorji	
ZAGOVORI RN/IP	15. - 24. 4. 2021	139	osnovnošolci	43,99%
		177	srednješolci	56,01%
		167	mentorji	
ZAKLJUČNA PRIREDITEV	7. 5. 2021	1	osnovnošolci	25,00%
		3	srednješolci	75,00%
		1	mentor	
DRŽAVNO SREČANJE	14. 5. 2021	83	osnovnošolci	45,60%
		99	srednješolci	54,40%
		150	mentorji	
DRŽAVNO SREČANJE - udeležba na zagovorih	28.-29.6.2021	37	osnovnošolci	44,05%
		47	srednješolci	55,95%
		68	mentorji	
NOČ RAZISKOVALCEV	24. 9. 2021	18	osnovnošolci	48,65%
		19	srednješolci	51,35%
		11	mentorji	
PREDAVANJA - KAKO DO KVALITETNE NALOGE	oktober - december 2021	305	avtorji	78,81%
		82	mentorji	21,19%
SKUPAJ		1254	avtorji	65,93%
		648	mentorji	34,07%
		1902	skupaj vsi	

Koordinatorica programa: Urša Žiger

IV. TOM® - TELEFON OTROK IN MLADOSTNIKOV

Uvod:

TOM – telefon za otroke in mladostnike je namenjen mladim klicalcem, ki so v stiski ali pa potrebujejo pogovor, nasvet ali informacijo. Brezplačno lahko kličejo na telefonsko številko 116 111, vsak dan (tudi ob nedeljah in praznikih) od 12. do 20. ure. Klicanci in svetovalci so anonimni, klici zaupni.

Svetovalci so nudili klicalcu možnost strokovne pomoči pri osebni stiski, ga spodbujali k prevzemanju odgovornosti za reševanje lastnih problemov in ga po potrebi napotili na ustrezne svetovalne službe ali druge ustanove.

Svetovalci so se redno udeleževali intervizij in supervizij, se samostojno dodatno usposabljali in se udeleževali seminarjev in drugih oblik izobraževanja.

Ciljne skupine uporabnikov so otroci in mladostniki, ne glede na vrsto problema in starost.

Metode dela:

Svetovalni pogovor po telefonu, informiranje otrok in mladostnikov o dejavnosti TOM-a, povezovanje z drugimi programi ZPM Maribor, permanentno dodatno usposabljanje svetovalcev, intervizije in supervizije za svetovalce, povezovanje z nacionalno mrežo, sodelovanje s strokovnjaki in ustreznimi

inštitucijami, sprotno informiranje laične in strokovne javnosti o problemih, s katerimi se spopadajo klicalci.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

Program je evalviran s strani Inštituta RS za socialno varstvo.

Svetovalci v Mariboru so svetovali na liniji **vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 12. do 20. ure**. Svetovanje je potekalo kljub epidemiji, vendar prilagojeno. Upoštevali smo predpisane pogoje (PCT) in priporočila za varno izvajanje dejavnosti (zračenje, razkuževanje...), v prostoru je delal samo en svetovalec, kar pa je tudi vplivalo na manjše število sprejetih klicev, saj sicer v Mariboru delamo na dveh linijah.

S svetovalno dejavnostjo smo:

- Nudili otrokom in mladostnikom – klicalcem - čustveno oporo ter možnost brezplačnega, zaupnega in anonimnega pogovora z usposobljenim svetovalcem,
- omogočali mladim dostop do kvalitetne informacije in strokovnega nasveta,
- pri klicalcih spodbujali razvoj samozavesti in komunikacijskih spretnosti ter jih pripravljali na samostojno reševanje konfliktnih situacij,
- zaznavali in dejavno reševali probleme s katerimi se srečujejo otroci in mladostniki,
- informirali in senzibilizirali javnost za probleme otrok in mladostnikov,
- povezovali strokovno javnost pri reševanju problemov otrok in mladostnikov,
 - o 24.2. smo sodelovali na tiskovni konferenci na temo "Kolateralna škoda epidemije COVID19 na zdravje otrok, kamor nas je povabilo Slovensko zdravniško društvo.
 - o 26.5. smo predstavili program TOM študentom medicine in udeležencem kongresa "Z(motnje)", ki ga je organiziralo Društvo študentov medicine v okviru projekta "Serotonin"
- vključevali prostovoljce v izvajanje programa in jih usposabljali za svetovalno delo.

Na osnovi klicev smo naredili analizo, iz katere je razvidno, da so v ospredju pogovorov še vedno "klasične" teme, kot so ljubezen, telesni razvoj in spolnost, vrstniki, družina in šola. Klicalo je nekoliko več fantov (52%) kot deklet, največ klicev je starih med 12 in 17 let, največ pogovorov je bilo krajših kot 15 minut.

Z zaskrbljenostjo pa sledimo porastu problemov, ki jih prinaša prekomerna uporaba informativno komunikacijske tehnologije (zasvojenost, zdravju škodljiv življenjski slog) in spletno nasilje (psihično in spolno nasilje, izsiljevanje).

Še vedno pa so v porastu tudi klici, ki so povezani z duševnimi stiskami klicev – **14% klicev**. Že otroci se srečujejo z depresijo, negotovostjo pri reševanju vsakodnevnih problemov, strahom pred prihodnostjo. Zaradi vseh ukrepov za zaježitev širjenja epidemije s koronavirusom, pa so se te težave še povečale.

V času epidemije se je povečalo tudi število klicev, kjer so uporabniki izražali samomorilne misli, oziroma konkretne priprave na samomor - **2,5% klicev**.

Posebej zaskrbljujoče pa je, da smo v zadnjih mesecih leta zaznali upad klicev. Podrobnejšo analizo in načrt za preseganje tega trenda sicer načrtujemo v letu 2022, vendar smo že v prvih stikih s strokovnjaki, ki delajo z mladimi na terenu (šolske svetovalne delavke, pediatri, psihologi) ugotovili, da so otroci in mladi svoje stiske do te mere zaprli vase, da jim je vsak pogovor neprijeten in ga pogosto odklanjajo, hkrati pa so se drastično povečale potrebe otrok in mladostnikov po duševnem zdravljenju.

Svetovalci se morajo zaradi tega permanentno izobraževati in dopolnjevati svoja znanja na teh področjih.

Vsakodnevna dosegljivost svetovalcev omogoča otrokom in mladostnikom, ki so v stiski, pogovor, ki lajša njihove probleme in jih usmerja na ustrezne strokovne institucije, glede na njihov specifičen problem.

Doseženi učinki:

- Linija je bila odprta vsak dan od 12. do 20. ure.
- Opravili smo 2.421 svetovalnih prostovoljskih ur.

- Opravili smo 642 svetovalnih pogovorov.
- Sodelovalo je 20 prostovoljcev.
- Opravili smo 10 supervizij,
- Vključena je bila ena svetovalka preko programa javnih del.
- Aktivno smo sodelovali v nacionalni mreži TOM,
- Informirali smo laično in strokovno javnost o delu TOM-a in o analizi statističnih podatkov.
- Svetovalci so se čez vse leto udeleževali dodatnih izobraževanj.
- Udeležili so se naslednjih dodatnih izobraževanj:
 - o "Predstavitev nalog in storitev Centrov za socialno delo", Maja Kosmač, Katja Bodanec, CSD LJ, 21.4.2021, preko spletne aplikacije, 10 udeležencev.
 - o Izobraževanje NM TOM 28. do 30.5., Alber Mrgole, Mateja Strašek, ZPMS, Pacug, 6 udeležencev,
 - o "Motnje hranjenja", Društvo Muza, 10.6.2021, spletna aplikacija, 3 udeleženci.
 - o "Prekomerna raba interneta", LOGOUT, 16.9.2021, spletna aplikacija, 7 udeležencev.
 - o "Samopoškodbeno vedenje pri mladostnikih", dr. Jerneja Maček, NM TOM, 16.10.2021, Tolmin, 9 udeležencev.
 - o "Raba zaslonskih tehnologij med mladimi, strokovna konferenca Center Šteker, 30.11.2021, preko spletne aplikacije, 3 udeleženci.

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

- Zagotovili smo strokovno izvajanje programov (povezovali smo se z različnimi strokovnimi inštitucijami, strokovnjaki različnih področij, drugimi nevladnimi strokovnimi organizacijami, izvajali supervizije in intervizije, svetovalci so se permanentno dodatno izobraževali in usposabljali svetovalcev) in tako zagotavljali uporabnikom ustrezen pristop ter informacije ter prispevali k lažšanju stisk zaradi katerih pokličejo.
- Zaradi obveznega osnovnega izobraževanja in rednih dodatnih usposabljanj so svetovalci pridobivali veliko znanja, širili lastne kompetence, spoznavali različne strokovne institucije, kar jim je pri iskanju zaposlitve v veliko pomoč in jim na trgu dela zagotavlja velike prednosti.
- Glede na to, da so svetovalci – prostovoljci tudi mladi z manj priložnostmi, brezposelni, jim delo na TOM-u omogoča pridobivanje izkušenj in lajša tudi njihove stiske. Ko prostovoljci pomagajo drugim, hkrati pomagajo sebi.
- V mesecu oktobru smo objavili poziv za prijavo prostovoljcev za usposabljanje za svetovalce na TOM-u. Pri informiranju potencialnih kandidatov smo sodelovali z Univerzo Maribor, Društvom študentov medicine, Društvom študentov psihologije in javnimi mediji. Prijavilo se je 42 oseb, kar pa je za eno izobraževanje odločno preveč. Z vsemi smo opravili individualne razgovore, nekatere smo zainteresirali za sodelovanje v drugih projektih, ki jih izvajamo in izbrali skupino, ki bo pričela z izobraževanjem v letu 2022.
- Za finančno pomoč smo nagovarjali tudi donatorje in sponzorje in jih s tem opozorili na probleme otrok in mladih. Glavni sponzor programa na nacionalnem nivoju ostaja Telekom Slovenije, ki zagotavlja brezplačne klice za klicalce, za svetovalno skupino Maribor pa v letu 2021 nismo uspeli pridobiti nobenega donatorja, niti sponzorja. Problem, ki ga zaznavamo je poleg krize, ki jo je povzročila epidemija tudi anonimnost programa, saj sponzorji pogosto iščejo programe, kjer se lahko medijsko izpostavijo z uporabniki.
- Senzibilizacija širše javnosti je potekala predvsem s pomočjo medijev, ki skrbno spremljajo dogajanje v povezavi s TOM-om. (medijske objave naštetje v poglavju 3.3)

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

Zaradi zagotavljanja celovitega osebostnega in družbenega razvoja otrok in mladostnikov se TOM vedno navezuje na druge podobne projekte in programe, ki jim lahko nudijo neposredno pomoč (npr. Svetovalni center za otroke in mladostnike, svetovalne službe na šolah, centri za socialno delo, krizni center, zdravniki – ginekologi, drugi telefoni za klic v duševni stiski, druga društva in organizacije, ki se ukvarjajo z mladimi):

- o Smo del projekta Center za varnejši internet, ki ga izvaja Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Zavod Arnes, Zveza prijateljev mladine Slovenije in Zavod MISSS (Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije).
- o V projektu Prava zveza, katerega nosilec je Društvo Ključ – center za boj proti trgovini z ljudmi, sodelujemo TOM telefon®, Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja, Društvo

- informacijski center Legebitra, Zavod Mladi zmaji, Iz principa in Društvo za nenasilno komunikacijo.
- 24.2. smo sodelovali na tiskovni konferenci na temo "Kolateralna škoda epidemije COVID19 na zdravje otrok, kamor nas je povabilo Slovensko zdravniško društvo.
 - 26.5. smo predstavili program TOM študentom medicine in udeležencem kongresa "Z(motnje)", ki ga je organizira Društvo študentov medicine v okviru projekta "Serotonin"

V. MENTORSKI PROGRAM TI TO ZMOREŠ

Predmetno poglavje smo dodali v pričujoče poročilo kot samostojno poglavje, čeprav v Programu dela za leto 2021 sploh ni bilo načrtovano, da bomo ta program izvajali. Kot že zapisano na začetku predmetnega poročila (v Splošnih poudarkih in v I.poglavju), se je ZPM Maribor posebej prijavila na razpis MO Maribor, ki se je meseca maja 2021 namenila, da s pomočjo sredstev iz posebnega proračunskega sklada MOM (v katerem se zbirajo sredstva donatorjev) razpiše natečaj JAVNI RAZPIS za pridobitev subvencioniranja mentorskih programov za preprečevanje in blažitev prikrajšanosti in socialnih stisk mladostnikov v MOM.

Uvod:

Po uspešni prijavi na meseca maja objavljen razpis Mestne občine Maribor smo novembra 2021 pričeli s prvo fazo izvajanja pilotnega mentorskega programa *Ti to zmoreš*. Enoletni program je namenjen mladostnikom iz MO Maribor, ki so jih ukrepi za preprečevanje širjenja virusa SARS-CoV-2 najbolj prizadeli. Mnogim je kot posledica dolgotrajnega zaprtja šol in spremenjenega načina življenja padla motivacija in splošna psihološka odpornost. Pri svojem delu v programih TOM telefon, Otroški parlamenti in Letovanja smo v zadnjih letih, še posebej pa v času epidemije, pri mladostnikih identificirali občutno povečanje težav pri soočanju z vsakdanjimi situacijami. Razširili so se občutki osamljenosti, odtujenosti in strah pred prihodnostjo.

S podpornim programom *Ti to zmoreš* želimo vključenim mladostnikom, starim med 12 in 16 let, nuditi podporo skozi dejavno preživljanje prostega časa v družbi vrstnikov in mentorjev. V novembru in decembru 2021 smo oblikovali inovativne pristope za vzpostavitev varnega prostora in sproščenega vzdušja z namenom nudenja družabništva, pozitivne spodbude in novih izkušenj. Načrtovali smo uvodne dejavnosti za mladostnike ter izvedli usposabljanja za prostovoljce in mentorje. S strokovno vodjo mentorskega programa, psihologinjo Nino Babič, mentorji ZPM Maribor (Kornelija Kaurin, Tadeja Dobaj, Urša Žiger, Monja Urbič), mentorji prostovoljci in zunanji izvajalci smo pripravljali mentorske načrte in vsebine dejavnosti. Oblikovali smo potrebne dokumente (izjave za starše/skrbnike, dogovore o prostovoljskem delu, informativna besedila idr.). S pomočjo šolskih svetovalnih služb smo začeli s procesom identifikacije potencialnih uporabnikov, k vključitvi smo povabili devetošolce. Načrtovali smo tudi predavanja in delavnice za starše, ki so podporen del mentorskega programa.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

- 15 individualnih sestankov z mentorji prostovoljci: predstavitev mentorskega programa, vabilo k sodelovanju, pogovor o načinu dela in izmenjava idej za dejavnosti v izvedbi prostovoljca (likovne, športne, tehnične, gledališke delavnice).
- Šolskim svetovalnim službam in ravnateljem vseh mariborskih osnovnih šol smo poslali vabilo k sodelovanju pri identifikaciji potencialnih uporabnikov.
- Virtualno srečanje s predstavniki osmih osnovnih šol: predstavitev mentorskega programa in sodelovanja v začetni fazi.
- 10 individualnih sestankov s predstavniki svetovalnih služb in učitelji mariborskih osnovnih šol.
- Do konca leta 2021 smo prejeli 9 podpisanih izjav staršev/skrbnikov s 6 mariborskih osnovnih šol: OŠ Angela Besednjaka, OŠ Janka Padežnika, OŠ Maksa Durjave, OŠ Martina Konšaka, OŠ Slave Klavore in OŠ Toneta Čufarja.
- Mlade in starše, ki so podpisali izjavo pred vključitvijo v mentorski program, smo povabili na uvodno srečanje.
- Na posvetih mentorice ZPM Maribor smo določili primerne načine dela z mladostniki in načrtovali prve spoznavne delavnice.

- Opravili smo tri sestanke z izvajalci usposabljanj za mentorje in prostovoljce (termini usposabljanj: 20. 12. 2021, 22. 12. 2021 in 4. 1. 2022).
- Na usposabljanje za mentorje in prostovoljce smo povabili večje število prostovoljcev (13). Tako želimo zagotoviti zadostno število usposobljenih mentorjev, da lahko v primeru odsotnosti ali prekinitve sodelovanja enih aktiviramo druge.
- Izpeljali smo 1. in 2. del usposabljanja za mentorje in prostovoljce:
 - Vzpostavljane prvega stika z mladostniki in motivacija (izvajalka: psihologinja Nina Babič, strokovna vodja in svetovalka pri mentorskem programu *Ti to zmoreš*),
 - Skupinska dinamika (izvajalka: Tjaša Arko, vodja programa Prostovoljstvo pri Slovenski filantropiji).

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

Mentorski program *Ti to zmoreš* je namenjen mladostnikom med 12. in 16. letom iz Mestne občine Maribor, ki jim je, še posebej zaradi ukrepov povezanih z epidemijo virusa SARS-CoV-2, padla psihološka odpornost. To pomeni, da imajo probleme pri soočanju z vsakdanjimi situacijami, ki se izražajo na različne načine. Šolski svetovalci iz desetih mariborskih osnovnih šol, s katerimi smo opravili pogovore v začetni fazi mentorskega programa, pri mladostnikih prepoznajo povečanje težav pri socialnih stikih, več izmikavanja pogovorom, odtujenost, upad motivacije in zapiranje vase. Poročali so tudi o povečanju apatije in zanemarjanja šolskih obveznosti ter tudi, nasprotno, o povečanju stisk zaradi preobremenjenosti z doseganjem odličnega učnega uspeha.

Z oblikovanjem mentorskega programa *Ti to zmoreš* smo pripravili načrt, da vsaj nekaj teh mladostnikov podpremo in spodbudimo. Zaradi večmesečne redne vključenosti (januar-september 2022) lahko vzpostavimo sproščeno okolje in zaupanje med njimi in mentorji. S tem pa jim lahko omogočimo izkušnje, preko katerih se bodo bolje zavedali pomembnosti svojega življenja. Vključenost v mentorski program tako lahko mladim iz Maribora olajša razvoj v samostojne odrasle osebe z zdravim samospoštovanjem in samozaupanjem.

S podpornimi delavnicami in predavanji pa mentorski program nudi oporo tudi staršem oz. skrbnikom.

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

Sodelovali smo s šolskimi svetovalci, psihologi in učitelji iz OŠ Angela Besednjaka, OŠ Janka Padežnika, OŠ Maksa Durjave, OŠ Martina Konšaka, OŠ Slave Klavore, OŠ Toneta Čufarja, OŠ Malečnik, OŠ Tabor I in OŠ Franceta Prešerna. Pri usposabljanju za mentorje in prostovoljce smo sodelovali s psihologinjo Nino Babič, Tjašo Arko iz Slovenske filantropije in psihologom Matejem Miklavčičem. Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije smo povabili k sodelovanju pri prvem skupinskem projektu Poskrbimo za ptice. S Centrom Šteker, Društvom študentov medicine in Društvom študentov psihologije smo opravili uvodne sestanke in jih povabili k sodelovanju pri izvedbi delavnic za mladostnike in predavanj za starše. V sodelovanju z mlado oblikovalko Beti Trstenjak, prostovoljko iz našega programa Mladinski center DUM, smo oblikovali vizualno podobo mentorskega programa. Oblikovalki smo dali priložnost za uveljavljanje na svojem področju, mentorski program pa bo tako pridobil podobo, s katero želimo pri uporabnikih povečati občutek pripadnosti.

Informiranje in mediji:

Na spletni strani Zveze prijateljev mladine Maribor smo vzpostavili povezavo za mentorski program, kjer bomo pod opisom programa objavljali kratke povzetke aktualnih dejavnosti (<https://zpm-mb.si/programi/mentorski-program/>). O mentorskem programu smo informirali javnost preko medijev: 5. 12. v nedeljskem programu Radia Maribor (Kornelija Kaurin), 24. 12. v Večeru (Kornelija Kaurin), 28. 12. v letnem glasilu Prijatelj 2021 (Nina Babič).

Statistika:

Število šol, ki so sodelovale v procesu identifikacije potencialnih uporabnikov:	9
Število zunanjih sodelavcev - izvajalcev usposabljanj:	2

Koordinatorica in vodja mentorskega programa je Monja Urbič.

VI. MLADINSKI PROGRAMI

1. MLADINSKI CENTER DUM

V poročilu **dela Mladinskega centra DUM opisujemo dejavnosti, ki so vezane na delo z mladimi od 15 do 29 leta**. Obsežnejša poročila nekaterih opisanih dejavnosti so že zapisana v drugih poglavjih tega poročila oz so bila oddana financerju- MO Maribor.

Podpora formalni in neformalni mladinski dejavnosti in druženju

Epidemiološko stanje in sprejeti ukrepi so nas v začetku leta prisilili v zaprtje MC. Kasneje smo z upoštevanjem vseh aktualnih pogojev in določil izvajali vse dejavnosti, z delovanjem so pričele tudi ostale organizacije in neformalne gostujoče skupine – mladinska gledališka skupina MC Pekarna EYE net, prostovoljci iz projekta Varuha človekovih pravic Glas otroka, glasbena skupina, ...

Informiranje in svetovanje za mlade –INFO-DUM

- Informacijska pisarna je bila odprta vsak dan, razen praznikov in ko so ukrepi za preprečevanje širjenja virusa to onemogočali, od ponedeljka do petka, od 8. do 16. ure. Ko je bil MC zaprt pa se je delo info točke omejevalo na spletno dejavnost.
- Zbirali in urejali smo info materiale, namenjene mladim.
- Informiranje in svetovanje je potekalo individualno v INFO-točki, preko telefona in spletnih kanalov.
- Info točko smo postavili na nekaj prireditvah – 6 dni.
- Omogočili smo brezplačno uporabo računalnikov in spleta.
- Drugim organizacijam smo na naših prireditvah omogočili uporabo stojnice za promocijo svoje organizacije in programov za mlade - 5 dni.
- Na naši spletni strani in družabnih omrežjih Facebook in Instagram smo objavljali informacije, namenjene mladim, drugih organizacij.
- Izšlo je glasilo Prijatelj, v katerem so objavljeni članki o izvajanju naših programov prostovoljskih aktivnostih in članki strokovnih sodelavcev ter nekaterih mladih prostovoljcev o njihovih izkušenj.

Z dejavnostmi smo zagotavljali brezplačno informiranje in svetovanje mladim, možnosti prostega dostopa do informacij, omogočali brezplačni dostopa do interneta, svetovali, napotovali obiskovalce, ki so potrebovali pomoč, na ustrezne institucije, mladim družinam, ki so se znašle v socialni stiski, pa posredovali informacije, kam po pomoč.

TOM

Brezplačna telefonska linija za otroke in mladostnike je delovala vsak dan, od 12. do 20. ure, tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih. V maju in juniju so svetovalci dežurali že od 10. ure, saj smo želeli zagotoviti daljše časovno obdobje dosegljivosti zaradi stisk, ki so jih pri mladih povzročali ukrepi za zaščito širjenja virusa covid 19, vendar smo ugotavljali, da v tem času ni bilo zaznati večjega števila klicev.

Število klicateljev z zabeleženo starostjo 15 let in več (ker so klici anonimni, se pri 27,6% klicatelcev starosti ne da določiti) je bilo 242, to je 37,7% vseh klicateljev. Ocenjujemo, da je bil odstotek še višji, saj menimo, da je med tistimi, ki jim starosti ne moremo določiti, več starejših klicateljev, kar lahko razberemo iz teme in načinom izvedbe pogovora.

Evalvacije celoletnega dela je bila opravljena na evalvacijskem srečanju na koncu leta. Izvedena je bila preko spleta, kjer smo analizirali delo prostovoljcev v razmerah, ki jih je narekovala epidemija, obravnavali vsebine klicev, ki se je v tem času nekoliko spremenila (opazamo porast nasilja v družini in porast psihičnih težav pri klicalcih, ter stisk, ki jih povzroča omejevanje socialnih kontaktov in šola na daljavo). Postavili smo tudi programske temelje za delovanje skupine v naslednjem letu.

Svetovalke in svetovalci so usposobljeni za samostojno svetovanje po telefonu.

Sami organizirajo urnik dela z odgovornostjo do pokrivanja vseh terminov, iskanja nadomestnega svetovalca ob nenadni zadržanosti, predlagajo teme izobraževanj, s sprotnim spremljanjem statističnih podatkov spremljajo tudi aktualne probleme mladih.

Prostovoljske dejavnosti mladih v DUM-u

- Dejavnosti prostovoljcev so potekale skozi vse leto, razen ko je bilo to zaradi ukrepov za zajezitev virusa onemogočeno. Prostovoljci so pridobivali dragocene izkušnje pri delu z mladimi, pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti za kvalitetno preživljanje prostega časa, zdrav in okolju prijazen načina življenja, medgeneracijsko sodelovanje... – od delavnic do prireditev.
- Spoznali so se z različnimi organizacijami – društvi, nevladnimi organizacijami, zavodi in delovnimi okolji.
- Pri izvedbi dejavnosti je 35 prostovoljcev mlajših od 29 let.
- Potekale so sprotne evalvacije po vsakem dogodku.

Mladinska ustvarjalnost

Tematske delavnice za mladostnike, 5. 7.–27. 8. 2021: izpeljali smo 6 tematskih delavnic – dve sta potekali v sklopu po 3 dni, ostale po 5 dni. Teme so zajemale različna področja umetnosti – filmska umetnost, gledališče, glasba, lončarjenje na lončarskem vretenu, družbeno angažiran plakat. Zabeležili smo **121** obiskov.

Rezultate delavnic smo predstavili na različne načine – zaključna predstava gledališke in ukulele delavnice, kratek film z naslovom Mariborbit smo objavili na družabnih omrežjih (<https://www.youtube.com/watch?v=BRKQ3f5JDnI>), svetlobni elementi, ki so nastali na LumiLab delavnici, pa so krasili Magdalenski park v okviru novoletne okrasitve mesta.

Virtualne tematske delavnice:

- Objavili smo natečaj za najbolj zabavno zaščitno masko "Hecna faca", s katerim smo otroke, mlade in tudi starejše želeli spodbuditi k ustvarjalni izdelavi zaščitnih mask in pozitivnemu pristopu do njihove uporabe. Na pustni torek smo objavili tudi rezultate Natečaja za najbolj zabavno zaščitno masko Hecna faca. Glasovanje zanje je potekalo na naši FB strani – dobili smo zmagovalce v različnih kategorijah, ki so prejeli največ všečkov in drugih odzivov.
- Aprila smo obeležili svetovni Dan Zemlje, zato smo v duhu varovanja okolja pripravili spletno akcijo z video delavnico in navodili za izdelavo okolju prijaznih krpic za shranjevanje živil. Poimenovali smo jo Cotka Smotka. Za ozaveščanje o pomembnosti čebel smo izdelali in objavili tudi posnetka Leti, leti čebelica in Čebelica, moja prijateljica.

Izmenjevalnica oblačil – Cunjami: MISLI EKO – IZMENJAJ SI OBLEKO:

- Izpeljali smo 6 izmenjevalnic oblačil za mlade CUNJAMI, in sicer marca, aprila, maja ter septembra, oktobra in novembra.
- Dodana vrednost vsake izmenjevalnice je bil spremljevalni program: šiviljske delavnice (popravljalnica oblačil, predelava tekstilnih ostankov v uporabne predmete...)
- Na dogodkih smo promovirali zdravo hrano – predvsem "sladice malo drugače" – lokalno pridelano.
- Kljub ukrepom in posledično omejenim možnostim izvedbe smo vztrajali in število obiskovalcev nam je vedno znova pokazalo, da je bila naša odločitev pravilna. Cunjamijev se je udeležilo 66 obiskovalcev.
- Sodelovalo je od 5 do 8 prostovoljcev, ki so prav tako izmenjevali oblačila.
- Evalvacijo smo izpeljali po vsakem dogodku in sproti prilagajali pravila odlokom za preprečevanje širjenja okužb s covidom 19.

Virtualni karierni sejem

Tudi v letošnjem letu smo se kot "razstavljalci" pridružili virtualnemu kariernemu sejmu. Tema Otroškega parlamenta je bila tudi v letu 2021 "Moja poklicna prihodnost", zato smo se še posebej pozorno odzvali vabilu MO Maribor.

Virtualni karierni sejem za osnovnošolce je potekal med 15. in 21. novembrom. V tem obdobju smo zabeležili 54 uporabnikov stojnice in 260 ogledov. Največ obiskovalcev si je ogledalo predstavitev v živo in oddelek s pogosto zastavljenimi vprašanji. Zanimali so jih tudi oddelki z dogodki, predstavitev

organizacije ter galerija fotografij in videoposnetkov. 17.11. smo za osnovnošolce izvedli predstavitev programov Otroški parlament in mladi za napredek Maribora. Iz aplikacije je razvidno, da je bilo na predstavitvi v živo 6 obiskovalcev, vendar zaradi tehničnih težav na platformi Virtualnega kariernega sejma ni bil vzpostavljen kontakt in smo dogodek predčasno prekinili. Virtualni karierni sejem za srednješolce je potekal med 22. in 28. novembrom. V tem obdobju smo zabeležili 17 uporabnikov stojnice in 103 ogleda. Obiskovalci so si v tem obdobju ogledali oddelek z različnimi dogodki.

Večina obiskovalcev si v tem obdobju ogledala oddelek klepetalnica in predstavitev v živo. Zanimale so jih tudi ostale vsebine, kot so galerija fotografij in video posnetkov, prosta delovna mesta, predstavitev, osnovne informacije in gradiva. 24. 11. smo za srednješolce pripravili enourno Predstavitev programov Mladi za napredek Maribora in Prostovoljstvo v ZPM. Predstavitve v živo se je udeležilo 5 obiskovalcev.

Žal pa je v analitiki na virtualnem sejmu razvidnih manj podatkov kot lani. Informacij o starosti obiskovalcev in statusu učenca ni.

Obnova ograje okoli DUM-a

Ograja pred MC DUM je postavljena zaradi nevarnosti odpadanja ometa. Delo smo pričeli po obnovi strehe celotne stavbe, ki je zaradi dela krovcev na isti lokaciji onemogočala začetek izdelave ograje. Manjša skupina mladih je sodelovala pri pripravi načrta obnove in izvedbe izdelave ograje. Poleg vizualne privlačnosti, ki namiguje na ustvarjalne aktivnosti v MC DUM, želimo mimoidoče z interaktivnimi izzivi spodbuditi k razmišljanju, ozaveščanju in aktivni participaciji pri reševanju okoljevarstvenih problemov ter informirati o aktualnem dogajanju v mestu, drugih nevladnih organizacijah, kulturnih ustanovah... ter spodbuditi k vseživljenjskemu učenju.

Prostovoljke so v sodelovanju in pod vodstvom študentke likovne pedagogike, ki je v tem letu zaključila magistrski študij, poslikali ograjo v obliki hišk. Takšno delovanje vidimo tudi kot uspeh tega projekta, saj je mlada prostovoljka na ta način lahko uveljavila svoje kompetence in pridobila izkušnje ter reference z uspešno izpeljavo likovnega projekta. To ji lahko pomaga pri začetku njene poklicne poti.

Projekt smo do konca leta 2020 delno izpeljali, nadaljevali smo še v letu 2022, uspeli izpeljati "uradno otvoritev", poželi kar nekaj pozitivne pozornosti s strani medijev, okoliških prebivalcev, na spletu in pri mimoidočih. Na skromen način so se mladi prostovoljci, ki so delali ograjo, priključili praznični okrasitvi Maribora in z lučkami okrasili tudi naše mini mesto.

Festival Mladi Maribor

Sodelovali smo na Festivalu Mladi Maribor v organizaciji MKC Maribor, **11. 11. 2021**. Dejavnosti za mlade smo predstavili on-line, v živo pa smo izvedli predstavitevno delavnico v Domu ustvarjalnosti mladih z naslovom »Kako načrtovati in izpeljati zanimivo delavnico za otroke«. Udeležilo se je je **6 mladih**, srednješolcev, ki v svojem prostem času želijo sodelovati na dejavnostih za otroke med počitnicami. Delavnico, na kateri smo predstavili proces načrtovanja, priprave materialov in pripomočkov/orodij ter izdelavo prototipa likovnega izdelka, je pripravila in izvedla mlada prostovoljka, likovna pedagoginja, ki je aktivna prostovoljka pri ZPM Maribor že dve leti.

2. LETOVANJE ZA MLADOSTNIKE

V 4. počitniški izmeni, ki letuje v VIRC Poreč – poimenovani srednješolska izmena letovanja so programi prilagojeni mladostnikom. Več o letovanju, pa tudi o tej izmeni, pišemo v nadaljevanju v IX. poglavju tega poročila, vendar moramo pri vsebini tega poglavja (Mladinski programi) izpostaviti naslednje:

Vsako leto zastavimo določeno tematiko programa prevencije in hkrati skrbimo, da pa ne pozabimo drugih, prav tako pomembnih aspektov prevencije.

Program prevencije je povzetek programa, ki so ga ob sodelovanju ostalih prostovoljcev v izmeni, pripravili pedagoški vodja Gregor, pomočnica vodje Jelena Mandić in spremljevalka na letovanju psihologinja/psihoterapevtka Mateja Šifrar, ki je program tudi izvedla.

Teme, ki so na kratko predstavljene v nadaljevanju, so bile izvedene v obliki različnih delavnic, vaj in predavanj. Poudarek je bil na temah o iskanju samopodobe, samospoštovanju in motnjah hranjenja:

"Ko si ne upam naprej" - kako odreagirati v primeru stiske, kako poiskati pomoč, koga zaprositi oz. na koga se obrniti po pomoč.

"Moje sanje so" - kakšne želje imamo; so realne ali nerealne; jih lahko dosežem; kaj smo pripravljeni storiti za to?

"Kaj bi spremenil/a- pri sebi?" – pogovori o nizki samopodobi, motnjah hranjenja...

"Moji strahovi so" - iskanje izhoda iz osebnih stisk; premagovanje samopoškodb; postaviti se zase; kako zmanjšati svoje strahove in strah uporabiti kot moč?

"Kdo v resnici sem?" - splošna vprašanja in izzivi o vsakdanjem življenju, o naših željah, spoznavanju samega sebe in drugih.

"Medvrstniško nasilje" – nasilje ni rešitev; veliko odgovornost vsakega posameznika za nastale posledice.

Delavnice so bile zelo dobro obiskane, mladi si očitno želijo tovrstnih aktivnosti. Kot smo bili seznanjeni na evalvacijskem sestanku izmene, so nekateri želeli in tudi prakticirali še individualne pogovore na izbrane in druge teme.

VII. INFORMIRANJE

1. INFO DUM

Informacijska točka za mlade INFO DUM se nahaja v pritličju Doma ustvarjalnosti mladih Maribor. Deluje že vrsto let, v letu 2021 tudi s podporo iz programa javnih del.

Info točka je delovala čez vse leto, med 8. in 16. uro. Dejavnosti smo prilagajali epidemiološki situaciji in spreminjajočim se ukrepom, zato je bil pogosto informiranje osredotočeno na podajanje informacij preko telefona in spleta. Uporabniki so svoja vprašanja pogosto postavljali preko FB profila. Naši informacijski kanali pa so bili elektronska pošta, omrežje Facebook in Twitter, skoraj dnevno smo ažurirali spletno stran. Postavili smo info stojnico na prireditvi v Tednu otroka, izdali glasilo Prijatelj, sodelovali z drugimi mladinskimi centri, nevladnimi organizacijami in izobraževalnimi institucijami v Mariboru in regiji.

Več v poročilu MC DUM.

Za potek programa je skrbela Kornelija Kaurin, koordinatorica programa.

2. GLASILO PRIJATELJ

Glasilo Prijatelj 2022 smo izdali v decembru. Za bralce smo zapisali utrinke iz vsebin dela naše organizacije in hkrati predstavili organizacije s katerimi redno sodelujemo.

3. SPLETNA STRAN IN DRUGE OBLIKE E- KOMUNIKACIJ

Trenutna spletna stran ZPM Maribor www.zpm-mb.si je bila postavljena leta 2014. V tem času smo jo posodabljali z dodatnimi vsebinami, zadnji poseg je v teku od konca leta 2021. Namen je posodobiti in dodati informacije glede donacij in dohodnine, dolgoročneje pa je ideja, da bi vsebinsko in tehnično spletno stran vzpostavili povsem na novo.

Poleg spletne strani uporabljamo:

- Facebook (FB) za objavo novic in aktualnih informacij o vseh programih in dogodkih ZPM Maribor. Objavljamo fotografije, video posnetke in spremna besedila. S posameznih dogodkov izdelamo in arhiviramo albume fotografij. Na Facebooku ob večjih dogodkih, kot sta npr. prihod dedka Mraza in razglasitev rezultatov Mladi za napredek Maribora, vzpostavimo video prenos v živo. Prenos v živo si lahko ogledajo obiskovalci naše FB strani ter ga tudi pisno komentirajo. Poleg FB strani ZPM Maribor imamo od druge polovice leta 2021 še FB stran Prežihove bralne

značke in Mladi za napredek Maribora. Facebook je namenjen predvsem obveščanju mladostnikov, staršev, učiteljev in drugih odraslih.

- Tiktok za objavo kratkih video posnetkov o naših programih. Ciljna publika na Tiktoku so otroci in mladostniki.
- Youtube za objavo video posnetkov: vabila k prijavi na razpise za nove prostovoljce, utrinki s prireditve, predstavitev programov, avtorska izdelava ustvarjalnih video delavnic ipd. Objave na Youtube kanalu so namenjene najširši publiki, od otrok do starejših.
- Instagram za objavo novic in informacij o aktualnih dogodkih. Z Instagramom dosežemo mladostnike in mlade odrasle. Objavljamo fotografije in kratke video posnetke. Tudi tukaj občasno objavljamo video posnetke v živo.
- Sodobne aplikacije, ki omogočajo direktne prijave uporabnikov v nekatere programe ZPM Maribor ali pa nam omogočajo primerno obdelavo podatkov (npr. Mladi za napredek Maribora, Prostovoljstvo, Letovanja in druge), nam izdelajo in vzdržujejo zunanji partnerji.
- Prisotni smo tudi na platformah LinkedIn in Tweeter, vendar ocenjujemo, da tam ne dosežemo naše ciljne publike, zato teh profilov trenutno ne uporabljamo.

Na platformah Facebook, Tiktok, Youtube in Instagram spremljamo doseg objav in komentarje našega občinstva in uporabnikov, kar nam daje povratno informacijo o izvedbi programov. Vse spletne platforme so namenjene tudi povezovanju z organizacijami in drugimi partnerji v lokalnem okolju in širše.

Zainteresirani, tudi če niso naši uporabniki, se lahko prijavijo na prejemanje e-novic, kjer so zbrane informacije o dogajanju v naši organizaciji in aktualnih dejavnostih, ki jih organiziramo. Adremo prejemnikov e-novic, smo morali v maju 2018 (v skladu z GDPR-jem) ustvariti na novo. Trenutno je v adremi skoraj 1500 elektronskih naslovov.

VIII. PROJEKTI VARSTVA NARAVE IN OHRANJANJA OKOLJA

1. DOBIMO SE V PARKU

Uvod:

Projekt Dobimo se v parku smo uspešno prijavi na razpis za sofinanciranje projektov na področju varstva okolja in ohranjanja narave v Mestni občini Maribor za leto 2021.

Z dejavnostjo smo želeli:

- S pomočjo neformalnega in izkustvenega učenja povečevati védenje in zavedanje o problemih v okolju, o rešitvah in o možnosti neposrednega vpliva na varovanje okolja.
- Čim več dejavnosti izpeljati v neposrednem stiku z naravo, v primeru slabšega epidemiološkega stanja in zaprtju šol, pa prenesti vsebine na šolska dvorišča in splet.
- Seznanjanje in ozaveščanje javnosti o pomenu in vlogi parkovnih površin v strnjelih naseljih in obmestnih gozdov.
- Senzibilizacija širše javnosti za varovanje okolja in ohranjanja narave.
- Dodatno izobraževanje in usposabljanje izvajalcev programa.
- Uveljavljati načelo dejavne participacije mladih – omogočiti otrokom in mladostnikom, da sooblikujejo programe varovanja okolja in so hkrati soodgovorni za njihovo izvajanje.
- Spodbujati in razvijati dejavne oblike medvrstniške in medgeneracijske komunikacije glede reševanja ekoloških problemov.
- Popularizirati oblike sonaravnega preživljanja prostega časa in gibanja v naravi.
- Spoznavanje biodiverzitete v bližnji okolici in vpliv klimatskih sprememb na stanje v okolju.
- Aktivirati prostovoljce in spodbujati iniciativnost in prostovoljno delo za mlade, z mladimi in vrstniško delo na področju varovanja okolja.
- Informirati javnost in zagotoviti ustrezno medijsko podporo.
- Aktivacija okoljskih organizacij k skupnim aktivnostim in povezovanju za večjo odmevnost in prepoznavnost dejavnosti.
- Spodbuditi ljudi vseh generacij k razmišljanju in lastni aktivnosti.
- Aktivacija okoljskih organizacij k skupnim aktivnostim in povezovanju.

Metode dela:

Dejavnosti smo izpeljali »v živo« in z različnimi sodobnimi metodami (doživljajsko učenje, gozdna pedagogika, prosta igra...).

Na inovativen način smo razvijali čute in čuječnost in tako razvijali pozitiven in spoštljiv odnos do narave.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

- Izdelava didaktične igre spomin – drevesne vrste mestnega parka.

Igra "Drevesni spomin" je izdelana iz lesa z ročno poslikanimi vrstami dreves, ki jih najdemo v mestnem parku. Na eni plošči so poleg poslikave zapisane osnovne informacije o drevesu, na drugi plošči pa še zanimivosti tega drevesa (zbrala jih je biologinja). Razrez lesa in napise so naredili na Srednji lesarski in gozdarski šoli Maribor, poslikave pa je naredila mlada likovnica, pri končni obdelavi pa so sodelovali tudi drugi prostovoljci.

Igro smo uporabili že na dveh naravoslovnih dnevih, otroci in učitelji so jo sprejeli z navdušenjem.

Žepno igro spomin na temo živali in rastline pa smo ustvarjali v ustvarjalnih delavnicah med počitnicami in v tednu otroka.

- Izdelava kratkega filma o drevesnih vrstah mariborskega mestnega parka

Film so izdelali dijaki Srednje šole za oblikovanje Maribor, v okviru svojega novinarskega krožka. V njem predstavijo drevesa v Mestnem parku, značilnosti in zanimivosti. Namenjen je vsem generacijam za spodbujanje raziskovanja Mestnega parka v prostem času ali pa tudi za uporabo v šoli, morda kot uvod v spoznavanje drevesnih vrst v parku. Strokovni del je pripravila biologinja. Objava na Youtube kanalu ZPM Maribor

- Priprava in izvedba delavnice "Naredi sam – voščena krpa za zavijanje malice"
 - Posneli smo video "Cotka smotka", v katerem je predstavljeno, kako si lahko naredijo voščeno krpo za zavijanje živil, ki je namenjena večkratni uporabi. Video smo objavili 20 maja. Na mednarodni dan čebel, viden pa je tudi na Youtube kanalu.
 - Delavnico smo izpeljali tudi ob različnih dogodkih (Cunjami – izmenjevalnica oblačil in med počitnicami).

V vabilih na naravoslovne dneve smo tudi opozarjali naj si otroci prinesejo malico v takih krpah ali embalaži za večkratno uporabo. Veseli smo bili odziva ene od udeleženejših šol, kjer so učitelji spodbudili učence, da so si od doma prinesli sadno malico v posodah za večkratno uporabo. Z majhnimi, a vztrajnimi koraki lahko ozaveščamo vse generacije in spreminjamo okolju neprijazne navade ljudi.

- Udeležba na izobraževanju Mala gozdna šola (Inštitut za gozdno pedagogiko).

Izobraževanje je potekalo preko spletne aplikacije. Udeležila se ga je Maja Marinček Kanop, ki je pridobljeno znanje nato prenesla sodelujočim v tem projektu (zaposleni, prostovoljci). Z udeležbo smo povečali raven strokovnega znanja izvajalcev dejavnosti.

- Pohod po učni poti Piramida – Kalvarija

S pohodom smo sicer že 26.4. obeležili 27. april - dan dreves. Udeležila se ga je neorganizirana skupina 16ih otrok, med 8 in 12 letom, saj so takrat potekale počitnice. Vsebinski poudarek bo na pomenu dreves in gozda za preprečevanje negativnih klimatskih sprememb (ključne besede – erozija tal, pomanjkanje vode, širjenje puščave, pogozdovanje...).

Ključno znanje in informacije, ki smo jih podali udeležencem: Spoznavanje drevesnih vrst na učni poti Piramida - Kalvarija, opazovanje življenjskih prostorov (gozd, travnik, vinograd), spoznanje pomena gozda za organizme, ki so vezani nanj, spoznavanje gozdnih drevesnih vrst, rastlin in živali, ki jih srečamo na poti, drevesna komunikacija in sožitje dreves in gliv, opazovanje razlik in možnosti preživetja med drevesi, ki rastejo pozamično in drevesi, ki rastejo v povezani gozdni skupnosti, spoznati povezanost in sodelovanje dreves, pogovor o gozdnem bontonu.

- Naravoslovni DAN V MESTNEM PARKU

Naravoslovne dneve smo izpeljali

- 24. maj – obeležili smo Evropski dan parkov,
- 4. junij – obeležili smo svetovni dan okolja (5. junij),
- 4. oktober – obeležili smo svetovni dan varstva živali, na ta dan pa se je pričel tudi Teden otroka, ki je potekal pod sloganom "Razigran uživaj dan", kar smo izkoristili za ozaveščanje o pomenu naravi prijaznemu preživljanju prostega časa.

Dejavnosti, ki so se jih lahko udeležile skupine:

- Vodenje po mestnem parku s spoznavanjem zgodovine, parkovnih drevesnih vrst, o invazivnih rastlinah, vplivu na podnebne spremembe.

- Delavnice s pripomočki za izkustveno učenje (spomin - drevesne vrste mestnega parka, piramida za sestavljanje prehranjevalne verige, sestavljanke za spoznavanje domačih drevesnih vrst – eno za listavce, eno za iglavce...).
- Spoznavanje biotske pestrosti mestnega parka – strokovno vodenje (ptice mestnega parka/ talne živali/ živali v potoku/sesalci/ dvoživke in plazilci/glive...).
- Igra v naravi in senzorične delavnice.

Delavnic se je udeležilo 493 otrok – skupine iz vrtcev in OŠ od 2-5 razreda ter 56 njihovih spremljevalcev. Na vsakem naravoslovnem dnevu je bilo organiziranih 12 do 14 različnih delavnic, med katerimi so skupine (en razred smo razdelili v dve skupini) krožile in se tako udeležile od 5 do 7 delavnic.

- Počitnice v naravi

Izpeljali smo naslednje dejavnosti:

- Pohod na Mariborsko kočo in dom Miloša Zidanška (27.4. – dan dreves) <https://zpm-mb.si/novice-dogodki/prvomajske-pocitnice-26-in-28-30-4-2021/> - opazovanje in spoznavanje drevesnih vrst, rastlin in živali na poti, spoznavanje pomena ohranjanja narave na Pohorju, učenje odgovornega pohodništva in primernega obnašanja v naravi (17 otrok)
- Drevesna šepetalnica (27.4.), skozi pravljičice so otroci spoznavali pomen dreves za življenje na Zemlji (12 otrok)
- Obisk pri čebelarju 20.5. (Svetovni dan čebel) <https://zpm-mb.si/novice-dogodki/prvomajske-pocitnice-26-in-28-30-4-2021/> - Obisk Biotehniške šole, ogled čebelnjaka in pogovor o življenju čebel, poznati pomen čebel in drugih oprasovalcev za ljudi in okolje, ogled sadovnjaka in travnika, ogled hotela za žuželke in spoznavanje pomena sonaravnega kmetovanja in vrtnarjenja. (19 otrok)
- Sprehod podkrošnjami (1.7.), v okviru dejavnosti v Mestnem parku v času Art kampa smo postavili razstavo o Mestnem parku in posebnih drevesih v njem, nato je sledil voden ogled teh dreves in delavnice na temo drevesa v Mestnem parku (10 otrok)
- Ptice Mestnega parka (12.7.) – pod mentorskim vodstvom člana DOPPS smo spoznavali vrste ptic, ki jih lahko vidimo v Mestnem parku, opazovali smo jih skozi teleskop in daljnoglede in spoznavali zanimivosti iz njihovega življenja. (12 otrok)
- Talne živali v Mestnem parku (9.8.) – pod mentorstvom biologinje so otroci iskali talne živali, spoznavali pestrosti in zanimivosti iz življenja živalskih vrst, ki živijo v tleh, spoznavali pomembnosti teh vrst za okolja in jih opazovali (19 otrok)
- Plazilci in dvoživke v Mestnem parku (16.8.) – člani Društva študentov narvoslovja so nam predstavili različne vrste plazilcev in dvoživk, ter nam omogočili opazovanje le teh, nam predstavili njihov pomen za okolje in pomen ohranjanja okolja za njihovo preživetje. (21 otrok)
- Tujerodne vrste rastlin v Mestnem parku (23.8.) - člani Društva študentov narvoslovja so nam predstavili tujerodne invazivne rastline, zakaj se razraščajo, čemu škodijo in zakaj moramo biti pazljivi pri nasaditvah takih rastlin in zakaj moramo nekatere tudi sproti uničevati. (12 otrok)
- Trajnostno preživljanje prostega časa v Mestnem parku

Delavnice so potekale vsak dan v času Art kampa med 25. junijem in 3. julijem, od 10. do 13. in od 16. do 20. ure.

Dejavnosti, ki smo jih izpeljali:

- Senzorične delavnice (bosa hoja, občutenje dreves, prepoznavanje narave s tipom, slepa hoja v naravnem okolju...).
- Umetnost v naravi (naravne mandale, ustvarjanje z glino, ki jo lahko pustimo v okolju...).
- Naravi prijazna prosta igra.
- Sonaravno vedenje (bonton v naravi, spoštovanje naravnega okolja...) sočasno z izvajanjem dejavnosti.
- Spoznavanje pomena oprasovalcev, spoznavanje življenjskega okolja in pomena čebel, postavitve informativnih tabel na prireditvenem prostoru.
- Ustvarjanje iz naravnega in odpadnega materiala. Spoznavanje z naravnimi materiali, ločevanje med umetnimi in naravnimi materiali, spodbujanje razvoja ustvarjalnega razmišljanja (nujno za razumevanje okoljskih procesov in razvijanje idej, kako ohraniti naravo), razvijanje motoričnih spretnosti .
- Strokovne naravoslovne delavnice (spoznavanje dreves, prva pomoč, spoznavanje netopirjev, kačjih pastirjev).

Izpeljanih je bilo 92 delavnic, ki se jih je udeležilo 3911 obiskovalcev.

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

Kljub zahtevni epidemiološki situaciji smo izpeljali vse načrtane dejavnosti. Tako smo:

- Dejavnosti se je neposredno in posredno udeležilo več tisoč uporabnikov iz Maribora.
- Zagotovili smo strokovno vodenje na vseh izvedenih dejavnostih in na neformalen način seznanjali s problematiko varovanja okolja.
- Z uporabo različnih spletnih medijev in informiranjem »klasičnih« medijev smo povečali doseg informacij tudi v splošni javnosti in z dejavnostmi dosegli vse načrtovane ciljne skupine.

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

K izvajanju smo pritegnili številne okoljske organizacije in jim tako omogočili predstavitev, povečano prepoznavnost in neposreden stik z nestrokovno javnostjo. Hkrati se je tako povečala povezanost med temi organizacijami kar pripomore k večji učinkovitosti pri reševanju okoljskih problemov. Izvajalci so tudi pridobili nova znanja, izkušnje in razvili dodatne ideje, kako ozaveščati širšo javnost, kako z lastno dejavnostjo lahko pomagajo preprečevati onesnaževanje ter kako obnavljati in vzdrževati ekosisteme.

2. UČILNICA V NARAVI – DAN NA MARIBORSKEM OTOKU

Uvod:

Program izvajamo po naročilu MO Maribor že vrsto let. Tudi v letu 2021 so nam iz Skupne občinske uprave - Skupne službe varstva okolja naročili izvedbo Učilnice v naravi. Dejavnost je namenjena učencem druge in tretje triade iz osnovnih šol. Omogočimo jim spoznavanje mariborskega otoka, zgodovino, njegovo biotsko pestrost, spodbujamo k igri in umetniškem ustvarjanju v naravi, ozaveščamo o trajnostnem preživljanju prostega časa in pomenu ohranjanja dragocenih ekosistemov. Dejavnost smo izpeljali 30. septembra, v lepem sončnem vremenu. Prišlo je 172 učencev s 15-imi spremljevalci iz treh različnih osnovnih šol. Organizirali smo prevoz in tudi zdravo malico s pohorske eko kmetije.

Metode dela:

Metode doživljajske pedagogike, umetniško ustvarjanje, senzorične delavnice, učenje v naravi, prosta igra.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

Učence smo razdelili v 14 skupin, vsaka je obiskala 5-7 različnih dejavnosti. Na razpolago so bile naslednje vsebine: "Mariborski otok – Miti in legende", "Nastanek, zgodovina in biotska pestrost otoka", "Glive, gobe, gozdni internet", "Življenje v gozdu in poklic gozdarja", "Plazilci in dvoživke "

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

Učencem omogočimo spoznavanje posebnega ekosistema, ki je tako blizu mesta edinstven in bolj prepoznan kot kopališče, manj kot biotsko izredno pester in zaščiten habitat. Naučijo se spoštovati okolje in pomen njegovega ohranjanja, hkrati pa je pridobljeno znanje popestritev učnega procesa in poglobljanje pridobljenega znanja v šoli. Učitelji z velikim navdušenjem in hvaležnostjo izkoristijo ponujeno priložnost, saj se otroci raje učijo v naravi in pridobijo celo več znanja na zanimiv in drugačen način.

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

Sodelovali so strokovnjaki iz različnih področij (prof. biologije, prof. likovne vzgoje,) in organizacij (Rajzefiber Maribor, Gobarsko društvo Lisička, Podravska gozdarsko društvo, Društvo študentov naravoslovja, Lutra, Inštitut za ohranjanje naravne dediščine)

IX. PROGRAMI LETOVANJA Z ZPM MARIBOR – DEJAVNOSTI V POČITNIŠKIH CENTRIH VIRC POREČ IN DMZ POHORJE

ŠTEVILO OTROK IN MLADOSTNIKOV NA LETOVANJIH

Leto 2021 je bilo za organizatorje letovanj zaradi Covid-19 vzrokov že drugo leto zapored zelo velik izziv, organizacija in realizacija sta bili veliko bolj zahtevni in odvisni od številnih dejavnikov, na katere sami nismo imeli velikega vpliva, smo pa se na posamezne izzive poskušali čim boljše pripraviti. Kljub vsemu smo naše programe uspešno izvedli in je v Poreču ter na Pohorju letovalo skupaj 1.681 otrok in mladostnikov, vsi v organizaciji ZPM Maribor.

Število letujočih otrok pri ZPM Maribor je za 30,76% večje kot v lanskem letu (517 otrok več). V letošnjih razmerah, ki so terjale veliko prilagoditev, omejitev in tudi samoomejitev, smo zato lahko z uspehom letovanj zelo zadovoljni – tako z vsebinami kot z doseženimi številkami.

Večinski delež naših letovanj predstavljajo počitnice v VIRC Poreč, kjer smo od 25. junija do 24. avgusta izpeljali šest izmen 11-dnevnega letovanja s skupaj 1584 udeleženci (502 več kot lani). Višinsko letovanje na DMZ Pohorje, je bilo izvedeno v dveh izmenah, v katerih je bilo skupno število udeležencev 97 (15 več kot lani).

Počitnic z učenjem nemščine v Marburgu tudi v letu 2021 nismo organizirali, o tem še nekaj v nadaljevanju.

VIRC POREČ			število otrok (ZPM MB)	
1.	25. 6. - 5. 7. 2021	11 dni	248	zdravstvena
2.	5. 7. - 15. 7. 2021	11 dni	290	zdravstvena
3.	15. 7. - 25. 7. 2021	11 dni	286	zdravstvena
4.	25. 7. - 4. 8. 2021	11 dni	276	srednješolska,
5.	4. 8. - 14. 8. 2021	11 dni	264	zdravstvena
6.	14. 8. - 24. 8. 2021	11 dni	220	zdravstvena
DMZ POHORJE				
1.	13. 7. - 23. 7. 2021	11 dni	54	zdravstvena
2.	9. 8. - 19. 8. 2021	11 dni	43	zdravstvena

	VIRC POREČ	DMZ POHORJE	SKUPAJ
PREDŠOLSKI	20	2	22
OSNOVNOŠOLCI	1451	85	1536
SREDNJEŠOLCI	113	10	123
SKUPAJ	<u>1584</u>	<u>97</u>	<u>1681</u>

Programi v VIRC Poreč predstavljajo večinski delež letovanj – kar 93%, kjer je v šestih terminih skupaj letovalo 1584 otrok in mladostnikov in sicer vsi v organizaciji ZPM MB.

Na Domu Miloša Zidanška na Pohorju sta bili izvedeni dve izmeni, v katerih sta skupaj letovala 97 otrok oz. mladostnikov (v 1. izmeni 54 in v 2. izmeni 43), kar predstavlja 7% delež vseh letovanj.

STRUKTURA UDELEŽENCEV LETOVANJ PO OBČINAH IN GOSTUJOČIH SKUPINAH

Večina otrok in mladostnikov prihaja iz Podravske regije, največ iz Maribora in primestnih Mariborskih občin ter ostalih občin, ki jih pokriva Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije-OE Maribor (v nadaljevanju ZZZS). Pri organizaciji letovanj za otroke v Poreču in na Pohorju smo sodelovali z Mestno občino Maribor (v nadaljevanju MO Maribor) in še z 17-timi občinami iz Podravja, z ZZZS, Zvezo prijateljev mladine Slovenije (v nadaljevanju ZPMS) ter njenimi področnimi zvezami in društvi

ter številnimi donatorji, ki pomagajo zagotoviti brezplačne počitnice za otroke iz socialno ogroženih družin.

		ŠTEVILO OTROK						
LETOVANJE		MESTNA OBČINA MARIBOR		OSTALE OBČINE		GOSTUJOČE SKUPINE		SKUPAJ
		ŠT. OTROK	v %	ŠT. OTROK	v %	ŠT. OTROK	v %	
1.	VIRC POREČ	829	52,34%	755	47,66%	-	-	1584
2.	DMZ POHORJE	74	76,29%	23	23,71%	-	-	97
SKUPAJ		903	53,72%	778	46,28%	-	-	1681

V letošnjem letu se je, v primerjavi z lanskim letom, delež otrok iz MO Maribor znižal za 4,18% (2020 je bil 57,90%), delež otrok iz ostalih občin pa se je zvišal za 4,18% (2020 je bil 42,10%). Kot že poročano, gostujočih skupin zaradi ukrepov zoper Covid-19 ni bilo.

LETOVANJE OTROK IZ MESTNE OBČINE MARIBOR

LETOVANJE		ŠTEVILO OTROK			
		PREDŠOLSKI	OSNOVNOŠOLCI	SREDNJEŠOLCI	SKUPAJ
1.	VIRC POREČ	10	750	69	829
2.	DMZ POHORJE	1	68	5	74
SKUPAJ		11	818	74	903

V letu 2021 so se letovanja udeležili 903 otroci s stalnim bivališčem v MO Maribor, 229 več kot v letu 2020 (674). Od tega je v VIRC Poreč letovalo 91,80% (v letu 2020 91,25%) otrok in na DMZ Pohorje 8,20% otrok (v letu 2020 8,75%).

V primerjavi z letom 2020 je iz področja MO Maribor v VIRC Poreč letovalo 214 otrok več, na DMZ Pohorje 15 otrok več kot lani, letovanja v Marburg ni bilo.

LETOVANJE OTROK IZ DRUGIH OBČIN (V ORGANIZACIJI ZPM MB) IN GOSTUJOČE SKUPINE

LETOVANJE		ŠTEVILO OTROK					
		PREDŠOLSKI	OSNOVNOŠOLCI	SREDNJEŠOLCI	SKUPAJ ZPM MB	GOSTUJOČE SKUPINE	SKUPAJ
1.	VIRC POREČ	10	701	44	755	-	755
2.	DMZ POHORJE	1	17	5	23	-	23
SKUPAJ		11	718	49	778	-	778

Iz drugih občin (brez MO Maribor) se je letovanj udeležilo skupaj 778 otrok in mladostnikov, 288 več kot v letu 2020. Skupni delež otrok iz ostalih občin je letos 46,28% in je za 4,18% večji kot lani (42,10%).

Večina otrok iz ostalih občin, skupaj 97%, je letovala v VIRC Poreč (v letu 2020 95,30%) in 3% na DMZ Pohorje (v letu 2020 4,70%).

V primerjavi z letom 2020 je iz področja drugih občin letos v VIRC Poreč letovalo 288 otrok več in na DMZ Pohorje enako število otrok. Letovanja v Marburg ni bilo, prav tako v VIRC Poreč niso letovale gostujoče skupine.

ŠTEVILO OTROK PO OBČINAH, KI SUBVENCIONIRAJO LETOVANJA ZPM MARIBOR

V preglednici v nadaljevanju so navedene občine, ki sodelujejo z ZPM MB in subvencionirajo letovanja za otroke iz socialno šibkih in ogroženih družin v VIRC Poreč in na DMZ Pohorje. Podatki prikazujejo skupno število otrok iz posamezne občine, ne glede na obliko letovanja.

št.	OBČINA	ŠTEVILO OTROK		
		VIRC	DMZ	SKUPAJ
1.	MESTNA OBČINA MARIBOR	829	74	903
2.	DUPLEK	47	1	48
3.	HOČE SLIVNICA	120	7	127
4.	KUNGOTA	25	1	26
5.	LOVRENC NA POHORJU	21	-	21
6.	MAJŠPERK	2	-	2
7.	MESTNA OBČINA PTUJ	50	1	51
8.	MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU	30	-	30
9.	OPLOTNICA	3	-	3
10.	PESNICA	79	-	79
11.	POLJČANE	3	-	3
12.	RAČE FRAM	61	-	61
13.	RUŠE	36	1	37
14.	SELNICA OB DRAVI	11	-	11
15.	SLOVENSKA BISTRICA	63	1	64
16.	STARŠE	31	1	32
17.	SVETI JURIJ V SLOVENSKIH GORICAH	3	-	3
18.	ŠENTILJ V SLOVENSKIH GORICAH	58	1	59
	skupaj občine, ki subvencionirajo let.	1472	88	1560
	OSTALE OBČINE (skupaj 22)*	112	9	121
	SKUPAJ	1584	97	1681

* Občine, ki ne subvencionirajo letovanj ZPM MB, vendar otroci letujejo s pomočjo akcije Pomežik soncu® in drugih donatorskih akcij ali so upravičeni do zdravstvenega letovanja oziroma so starši samoplačniki.

MO Maribor in ostalimi občinam, ki ohranjajo in povišujejo nivo sredstev za subvencioniranje letovanj in zdravstvenih letovanj, velja tudi v tem poročilu nameniti posebno zahvalo.

GOSTUJOČE SKUPINE

Tudi v letu 2021 v počitniških domovih nismo gostili zunanjih skupin ampak samo organizirane v okviru naših letovanj. To je bil eden izmed ukrepov za bolj varno letovanje glede možnosti prenašanja okužb s Covid-19 iz regije v regijo. Izjemo smo naredili v času letovanja zadnje, VI. izmene, ob koncu letovanj. Otrokom letujoče VI. izmene se je v posebnem, ločenem spalnem objektu Mojca, v polovico krajšem terminu od izmene, pridružilo manj kot 50 košarkarjev in košarkaric iz KK Miklaž. Ta skupina tradicionalno gostuje v tej izmeni, v namenu opraviti priprave na jesensko sezono. Žal smo ravno pri njih, na predzadnji dan njihovega terminskega plana, zabeležili edino okužbo s Corona virusom. Posledično temu je celotna skupina športnikov izolirano še isti večer odpotovala v Maribor.

Do konca VI. izmene smo nato z veliko skrbjo spremljali razvoj dogodkov, če morda ni prišlo do prenosa okužbe na druge udeležence. Prenos ni bilo, kar se je izkazalo na HAG testiranjih pred odhodom nazaj v Maribor.

STRUKTURA UDELEŽENCEV PO OBLIKAH LETOVANJ:

OBMORSKO IN VIŠINSKO LETOVANJE

V nadaljevanju evidentirani vsi otroci in mladostniki, ki so letovali z nami. Na letovanje v VIRC Poreč in na DMZ Pohorje so odšli bodisi s pomočjo sredstev socialnih transferjev, ki jih s posebno obliko subvencioniranja zagotavljajo občinski proračunski viri, bodisi s pomočjo donatorskih sredstev v okviru humanitarnih akcij ali pa so letovali kot otroci staršev samoplačnikov, ki so poravnali polno ceno letovanja.

LETOVANJA		SUBVENCIONIRANO		DRUGI VIRI	SAMOPLAČNIKI		SKUPAJ
		SOCIALNA INDIKACIJA	ZDRAV IN SOC. INDIKACIJA	POMEŽIK SONCU®, DONACIJE ...	V CELOTI	ZDRAV. SUBVENCIJA	
VIRC POREČ	št. otrok	818	202	104	201	259	1584
DMZ POHORJE	št. otrok	41	4	14	19	19	97
SKUPAJ	št. otrok	859	206	118	220	278	1681
	v %	51,10%	12,30%	7,00%	13,10%	16,55%	

- V okviru subvencioniranega letovanja, za katera so sredstva (sorazmerni delež glede na prihodek staršev) prispevale občine, je skupaj letovalo 63,35% otrok in mladostnikov, plačnikov brez subvencij je bilo 13,10%.
- S pomočjo donatorskih akcij (Pomežik soncu® in druga donatorska sredstva) je brezplačno letovalo 7,00% otrok in mladostnikov.
- V okviru zdravstvenega letovanja brez dodatnega subvencioniranja je letovalo skupaj 16,55% otrok, ostali pa so dodatno koristili še sredstva občin, kot je že navedeno.

SUBVENCIONIRANO LETOVANJE

Zaradi splošnih razmer, na katere je vplival virus Covid-19, so letošnje priprave in vsi pripravljani postopki potekali z zamikom in je bila organizacija letovanj zelo otežena. Kasneje kot v minulih letih smo od sofinancerjev letovanj prejeli kriterije in pogodbe v podpis, veliko je bilo dodatnih dogovorov in bistveno kasneje smo pričeli z zbiranjem prijav.

MO Maribor je kriterije za regresirano plačilo za letovanja v letu 2021 sprejela konec meseca aprila, takrat so bile potrjene tudi cene za letovanje. Ostale občine so sklepe o subvencioniranju posredovale do začetka maja. Na osnovi potrjenih dokumentov smo objavili povabilo za prijavo otrok na letovanja in ga poslali na vse osnovne šole (mariborske in okoliške) in Centre za socialno delo s področja Podravja. Skupnega srečanja delavcev v šolskih svetovalnih službah in predstavnike centrov zaradi ukrepov nismo organizirali. Vsa letošnja komunikacije je potekala preko e-pošte in pošte in na takšen način smo jim tudi predstavili možnosti in kriterije za letovanje otrok in mladostnikov.

Regresna lestvica za subvencioniranje letovanj 2021 je temeljila na izračunu povprečnega mesečnega dohodka na družinskega člana oziroma bruto dohodka na družinskega člana v letu 2020 ter potrjenih cenah letovanj v letu 2021. Regresni razred se je za upravičenca letovanja izračunal z ustreznim preračunom dohodkov na družinskega člana in na osnovi tega je bilo staršem določeno končno plačilo.

Tako kot v letu 2020, so bile letos določene tri regresne lestvice in sicer prva za subvencionirano letovanje otrok iz socialno ogroženih družin na osnovi odločbe o otroškem dodatku, druga za subvencionirano letovanje otrok z zdravstvenimi indikacijami na osnovi odločbe o otroškem dodatku in tretja za socialna in zdravstvena letovanja na osnovi odločbe o odmeri dohodnine za tiste, ki ne prejema otroškega dodatka.

Pri regresni skupini "0" ni bilo obveznega prispevka staršev oz. skrbnikov, saj je občina je namesto obveznega pavšalnega prispevka izvajalcem letovanj dala možnost koriščenja rezervacije, ki se po letovanju vrne plačnikom, vendar se na ZPM Maribor za plačilo rezervacije nismo odločili.

Za uveljavljanje subvencioniranega letovanja so morali starši praviloma k prijavi priložiti kopijo veljavne odločbe o odmeri otroškega dodatka. Če tega ne prejema, pa kopijo odločbe o odmeri dohodnine za leto 2020 (v izjemnih primerih, ko izračun na tej osnovi ni bil mogoč, so se upoštevali valorizirani podatki iz odločb iz leta 2019).

Za subvencioniranje letovanj se je v letošnjem letu odločilo skupaj 18 občin: Mestni občini (MO) Maribor in Ptuj, ter občine Duplek, Hoče - Slivnica, Kungota, Lovrenc na Pohorju, Majšperk, Miklavž na Dravskem polju, Oplotnica, Pesnica, Poljčane, Rače – Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Slovenska Bistrica, Starše, Sveti Jurij v Slovenskih goricah in Šentilj. Tri dodatne občine so pomagale otrokom z enkratno izredno socialno pomočjo.

Skoraj polovica občin je sprejela kriterije sofinanciranja MO Maribor, svoje kriterije pa so imele občine Kungota, Majšperk, Oplotnica, Pesnica, Poljčane, Slovenska Bistrica, Starše in Šentilj ter MO Ptuj.

Večina občin je za subvencionirana letovanja namenila toliko sredstev kot v letu 2020, nekatere pa zaradi velikega povpraševanja tudi nekaj več. Razpoložljiva sredstva občin so v povezavi z letovanji ZPM Maribor najpomembnejši dejavnik, kolikšno število otrok iz posameznih občin na letovanja potem odide.

Nekatere občine so letos ponovno upoštevala regresni razred "0", kar pomeni, da so otrokom, kjer povprečni mesečni dohodek na člana družine v letu 2020 ni bil višji od 191,40 EUR, v celoti krili stroške letovanja.

S pomočjo sredstev, ki so jih zagotovile občine (subvencionirano letovanje in subvencionirano zdravstveno letovanje), je v VIRC Poreč letovalo skupaj 1.020 otrok (lani 721) in na DMZ Pohorje 45 otrok (lani 52), skupaj 1.065 otrok (lani 773). Od tega je bilo v regresni razred "0" razvrščenih 206 otrok (lani 186).

118 otrokom smo brezplačno letovanje zagotovili s pomočjo sredstev donatorjev; za nekatere med temi je del sredstev zdravstvenega letovanja pokril ZZZS, razliko do polne cene pa donatorski sklad.

POMEŽIK SONCU® IN DRUGE HUMANITARNE AKCIJE

ZPM Slovenije (v nadaljevanju ZPMS) je skupaj s področnimi ZPM-ji izvajala humanitarno akcijo Pomežik soncu® in kot delni sklop iste akcije še "Letovanje otrok s posebnimi potrebami - FIHO". Namen vseh takšnih akcij v mreži ZPM je, da odpeljemo na počitnice vse tiste otroke, katerim starši tega ne morejo zagotoviti, sistemskih virov pa zanje ni oziroma jih je premalo. Pomežik soncu® je program ZPMS, katerega cilj je zmanjšanje socialne izključenosti in zagotavljanje enakih možnosti otrokom za kvalitetno preživljanje počitnic. S pobudo ZPMS, ki se ji ZPM MB pridružuje kot organizator in izvajalec, uresničujemo enega svojih temeljnih strateških ciljev - zagotavljati enake možnosti za vključevanje otrok v vsa področja družbenega življenja, tako tudi na letovanje in v ostale programe za prosti čas.

Tudi pri ZPM MB smo pristopili k organiziranemu zbiranju donatorskih sredstev za letovanja otrok in se z direktnim povabilom obrnili na lokalne donatorje, pravne in fizične osebe.

V okviru akcije Pomežik soncu® in donatorskih akcij ZPM MB je v naših počitniških centrih brezplačno letovalo 118 otrok, od tega 104 v VIRC Poreč in 14 na DMZ Pohorje.

Otroci, ki so letovali v okviru akcije Pomežik soncu® in drugimi donatorskimi sredstvi so bili razporejeni v vse izmene VIRC Poreč in DMZ Pohorje, prišli pa so iz širšega območja Maribora, Slovenske Bistrice, Slovenskih Konjic, Slovenskih goric, Ptuja in Ormoža.

ZDRAVSTVENO LETOVANJE

Na osnovi naše prijave na razpis ZZZS smo bili tudi konec marca 2021 izbrani za organizatorja obmorskega zdravstvenega letovanja v VIRC Poreč in višinskega zdravstvenega letovanja na DMZ Pohorje. Z ZZZS smo potem zelo pozno podpisali pogodbo o sofinanciranju obmorskega in višinskega letovanja otrok in šolarjev za leto 2021 za skupaj 600 otrok.

Realizacije predvidene v pogodbi zaradi vsega dogajanja v povezavi s Covid-19 nismo dosegli in je bila 80,66%. V času pričetka zbiranja prijav in postopkih urejanja zadev s strani staršev je bilo namreč veliko nejasnosti. Postopek podpisa pogodbe z ZZZS je bil dolg, oviral ga je tudi dvom, če se bodo zdravstvena letovanja sploh lahko izvajala. Veliko težav je bilo zaradi nedostopnosti zdravnikov in nasprotovanju nekaterih ambulant pri napotitvah otrok na zdravstveno letovanje, kljub upravičljivim razlogom in potrebah otrok po le-tem. Zaradi razmer in neodzivnosti nekaterih zdravstvenih ustanov in zdravnikov, pogodbeni realizacija odobrenih zdravstvenih letovanj ni popolna, vendar za ZPM Maribor v absolutnem številu boljša od lanske. Število otrok, ki so koristili zdravstveno letovanje pri ZPM Maribor, je za 27% večje kot v letu 2020, ko smo imeli odobrenih prav tako 600 zdravstvenih napotitev.

Otroci s potrjeno zdravstveno indikacijo so lahko letos letovali v šestih 11-dnevnih izmenah v VIRC Poreč in v dveh 11-dnevnih izmenah na DMZ Pohorje. Pojasnujemo, da pomeni 11-dnevno letovanje 10 nočitev, sočasno pa 11 polnih dni oskrbe in odsotnosti otrok oz. spremljevalcev od doma. Na osnovi potrjenih zdravstvenih predlogov je skupaj letovalo 484 otrok, od tega 461 v VIRC Poreč in 23 na DMZ Pohorje.

Interesa za napotitev na zdravstvena letovanja v organizaciji ZPM Maribor je bilo tudi v letu 2021 več. Srečevali smo se z dvema različnima problemoma in sicer:

- s tistimi zdravniki, ki so bili nedostopni za starše in tistimi, ki niso želeli podati napotitev za otroke, ki so do tega upravičeni,

- z velikim številom odjav že prijavljenih otrok, ki so imeli odobreno zdravstveno letovanje in so jih potem starši zaradi strahu in negotovih razmer iz letovanja pred odhodom odjavili.

Nekateri razočarani starši tudi letos niso mogli razumeti nedostopnosti in neodzivnosti nekaterih zdravnikov, ki jim niso dali možnosti zdravniškega pregleda in napotitve otrok na zdravstveno letovanje. Zelo razočarani pa smo bili tudi mi, kot organizatorji, saj smo se zelo trudili zagotoviti varne počitnice in nam je takšno število odjav delalo velike organizacijske težave pred odhodi posameznih izmen in posledično tudi večje stroške.

Poleg tega smo dolgo čakali na podpis pogodbe z ZZZS, saj smo sklep o izboru za organizatorja zdravstvenih letovanj prejeli že v začetku aprila, pogodbo pa prejeli v podpis v drugi polovici meseca maja. Ves ta čas nismo vedeli, če bo do podpisa pogodbe s strani ZZZS zaradi razglašene epidemije sploh prišlo.

Z občinami, ki subvencionirajo letovanja, smo pogodbe podpisali do začetka maja, vse so tudi zagotovile, da podpirajo naša prizadevanja za izvedbo letovanj, kljub negotovi situaciji in ukrepom zoper Covid-19.

Vse občine so bile tudi pripravljene sprejeti morebitne spremembe glede trajanja letovanja in tudi predlagane cene. Zato smo se odločili, da kljub nepodpisani pogodbi z ZZZS, 3. maja pričnemo sprejemati informativne prijave in napotitve zdravnikov za zdravstveno letovanje otrok, saj drugače ne bi zmogli pravočasno organizirati in izvesti vsega potrebnega za dejanski odhod otrok na letovanje.

Do zdravstvenega letovanja so bili upravičeni otroci, ki so jih za zdravstveno letovanje predlagali njihovi osebni zdravniki. V okviru odobrene pogodbene kvote (pogodba ZZZS – ZPM Maribor), so predloge za zdravstveno letovanje otrok posredovali osebni zdravniki otroških in šolskih dispanzerjev ter zdravniki specialističnih ambulant v Podravski regiji. Otroci so pred odhodom na letovanje opravili tudi obvezni zdravniški pregled, ki je potekal na način in pod pogoji, kot so jih določale posamezne zdravstvene ustanove in ambulante.

Tako kot v prejšnjih letih, smo tudi za letos načrtovali, da bodo v okviru naših programov letovali otroci s posebnimi potrebami v terapevtski skupini, podprti s strani Službe za otroško in mladostniško psihiatrijo Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor. Otroci, ki so bili v naše programe vključeni v sodelovanju s Službo za otroški in mladostniško psihiatrijo, so letovali predvsem v 6. izmeni obmorskega letovanja v VIRC Poreč in v obeh izmenah na Domu Miloša Zidanška. Gre za otroke z vedenjskimi, čustvenimi, psihosomatskimi in osebnostnimi motnjami, katerim je potrebno zagotoviti terapevtsko obravnavo. V sodelovanju z dispanzerjem smo k našemu pedagoškemu in zdravstvenemu timu, kot ga sicer imamo na vseh obmorskih letovanjih, k letovanju 6. izmene vključili tudi terapevta s primernimi delovnimi izkušnjami s področja pedopsihiatrije.

Za otroke, ki so bili na letovanje napoteni zaradi zdravstvenih razlogov, skladno z določili javnega razpisa, del stroškov letovanja krije ZZZS. Ker s tem deležem ni zagotovljeno celotno plačilo zdravstvenega letovanja, smo pobude za sodelovanje pri plačilu razlike do polne cene, posebej za socialno šibke in ogrožene družine, poslali občinam v Podravju, ZPM Slovenije in drugim donatorjem.

Po vzoru MO Maribor, ki se na naš tovrstni poziv odziva že vrsto let, je pobudi sledila večina občin, ki subvencionira letovanja. V primerih, kjer občinski viri niso bili na razpolago, smo delež za plačilo razlike za otroke iz socialno ogroženih družin zagotovili s sredstvi iz akcije Pomežik soncu® in drugih donatorskih akcij, v ostalih primerih pa so sredstva prispevali starši sami.

VSEBINSKA PREDSTAVITEV LETOVANJ

Na letovanjih je bilo kljub vsem ukrepom in prilagoditvam veselo, zanimivo, razigrano in poučno, saj smo se trudili, da bi letovanja ostala čim bolj brezskrben del počitniški dni. Poleg nepogrešljivega otroškega smeha in veselja ter neprecenljivega dela in dobri volji prostovoljcev, si bomo letošnje poletje zapomnili predvsem po veliki hvaležnosti otrok in staršev, da smo se odločili za izvedbo programov in jih tudi uspešno izvedli.

Letošnje posebnosti letovanj so bile, da v izmenah ni bilo zunanjih gostov, ki bi popestrili program, za otroke nismo organizirali izletov in obiskov mesta. Vse dejavnosti so organizirali spremljevalci sami in se zelo potrudili, da so otroci uživali. Pripravili so številne zanimive delavnice in prireditve, kljub temu, da so morali izbirati takšne vsebine, da so upoštevali predpisano distanco, razkuževanje rekvizitov, igral in vseh površin ter ostale ukrepe. Da bi bila izvedba programov za prostovoljce malo lažja, smo sredstva, ki so bila namenjena za izlet, namenili za dodatne materiale in rekvizite, da so lahko pripravili bolj pestre vsebine.

VIRC POREČ

Programi v Poreču so bili v sicer podobni kot v prejšnjih letih, vendar v celoti prilagojeni letošnjim ukrepom in protokolom, ki so bili potrebni za varne počitnice. Po zaslugi naših spremljevalcev (pedagoškega vodstva in vzgojiteljev) pa so bili kljub temu programi v vseh izmenah vsebinsko ponovno raznovrstni, vsaka izmena je bila tematsko malo drugačna. Ustvarjali so v ustvarjalnih in drugih tematskih delavnicah, sodelovali pri športnih aktivnostih, igrali družabne igre, se zabavali ob večernih prireditvah, odkrivali mlade talente VIRC-a, si privoščili Virčevski disco in kino na prostem ter seveda veliko uživali na plaži in v morju. Vse dejavnosti so bile ustrezno in skrbno organizirane, vsa navodila in napotke smo pripravili že v prvi polovici meseca junija.

Glede na rezultate analize ankete, ki so jo v VIRC-u izpolnjevali otroci stari med 11 in 17 let, lahko trdimo, da otroke in mladostnike na letovanje privabi zanimiv program aktivnosti, ki vključuje razne športno – rekreativne dejavnosti, ustvarjalne delavnice ter pestre večerne programe. Seveda pa je najpomembnejše druženje z vrstniki in morje. Najboljše ocene pa so v vsaki izmeni redno dobivali spremljevalci otrok – vzgojitelji, kot jih poimenujemo.

Pri vsebinah programov je bilo tudi v letošnjih počitnicah spet veliko športnih dejavnosti. V okviru teh so otroci skozi vsako izmeno aktivno sodelovali na različnih športnih turnirjih in prijateljskih tekmah, orientacijskih tekih, oviratlonu, "gladiatorskih igrah" in igrah brez meja. V VIRC-u so urejena igrišča za košarko na tartanu, nogomet na travi, odbojko na asfaltu in na pesku ter velik večnamenski šotor z asfaltno podlago z vrisanimi igrišči za košarko, odbojko in badminton. Poleg tega so otrokom na razpolago številna igrala, še en manjši šotor za delavnice, slack line in zipline poligon ter vodeno streljanje z zračno puško oz. lokom. V VIRC-u je na razpolago veliko športnih rekvizitov. Na plaži, ki je bila v letu 2021 še dodatno urejena, imajo otroci ob kopanju in plavanju, še veliko možnosti za sproščene organizirane igre na plaži, na voljo so jim naši supi, v bližini je možnost plezanja po "Ice bergu" in izposoje pedolinov.

Izleta z ladjo tudi letos ni bilo, prav tako ne večernih sprehodov in ogleda mesta Poreč, izhodi otrok in prostovoljcev iz centra VIRC niso bili dovoljeni. Udeleženci letovanj so iz centra odhajali samo na plažo, kjer je bil poseben del ograjen in namenjen samo našim skupinam, poskrbljeno je bilo tudi za dodatne senčnike.

V vseh izmenah so se izvajali tematski dnevi, največkrat z različnimi glasbenimi in plesnimi delavnicami ter večerom talentov. Vzgojitelji so se zelo potrudili, da otrokom in mladostnikom v enajstih dnevih letovanja ni bilo dolgčas, saj so pripravili številne zanimive delavnice. Otroci so se preizkusili v izdelavi nakita, mozaikov, okvirjev za fotografije, magnetkov, lovilcev sanj, živali iz naravnih materialov, antistres žogic, izdelkov iz gline, mavčnih odlitkov, grafitov, tatoojev, razglednic, poslikavi majic, mandal, pahljač, rut in kamnov, kaligrafiji ter številnih drugih delavnicah. V okviru ustvarjalnih delavnic so si nekatere izmene pripravile tudi vse potrebno za večerni program. Tako so kreirali in izdelovali obleke za modne revije in lepotne izbore ter razne maske in kostume za tematske večerne prireditve. Zelo odmevne so bile novinarske delavnice, dve izmeni sta pripravili počitniško glasilo ". Sodelovali so lahko tudi pri številnih družabnih igrah, ki jih je veliko na razpolago.

Pestri so bili večerni programi; izmene so ob dobrem sodelovanju otrok in vzgojiteljev pripravile vsebinsko raznolike zabavne prireditve. Odvijali so se izbori "VIRC ima talent", pripravili so modne revije otrok in vzgojiteljev, krst novih vzgojiteljev in zaključne prireditve, ki so bile tematsko obarvane. Sodelovali so na prireditvah "Zmenkarije", "Radio srček", "Pokaži kaj znaš", "Staviš da?", slovenski, havajski, afriški, indijanski večer itd., pripravili "VIRC Cirkus", "Senzorično hišo", "Lunapark" in lov na skriti zaklad. Nekajkrat pa sta bila v vsaki izmeni organizirana tudi "virčevska diskoteka" in kino na prostem.

V času letovanja je otrokom na razpolago knjižnica, kar nekaj otrok jo rado uporablja. Knjižnica je opremljena s pomočjo donatorjev in pogosto se zgodi, da imamo več izvodov iste knjige. Letos je bilo še posebej dobrodošlo, da so lahko bili otroci s knjigami obdarjeni in ni bilo potrebe po "karanteni" za knjige.

Svoja mnenja so otroci spremljevalcem na letovanjih posredovali v "Otroškem parlamentu", ob koncu letovanj pa so odgovarjali tudi na ankete, ki jih ima ZPM Maribor pripravljene za potrebe evalviranja programov.

V 4. – srednješolski izmeni so bile vsebine prilagojene mladostnikom, prav tako je bil posebej organiziran dnevni red bivanja v VIRC-u. Ob že predhodno opisanem programu in vsebinah, se je v tej izmeni izvajal še dodatni program prevencije, ki je bil namenjen neformalnemu izobraževanju mladih udeležencev in njihovih spremljevalcev. Več o tem pa pišemo pri poglavju "Programi za mladostnike".

DOM MILOŠA ZIDANŠKA NA POHORJU

Letovanje na Domu Miloša Zidanška je bilo tudi letos uspešno, saj smo izvedli dve raznoliki in prijetni izmeni, v obeh terminih je letovalo skupaj 97 otrok.

Spremljevalci – prostovoljci so pripravili zanimiv in vsebinsko zelo pester ter zelo dobro organiziran program. Letovanje že nekaj let poteka pod sloganom "Ponosno različni" in takšni so bili tudi otroci v izmenah. Bili pa so tudi zelo veseli, razigrani, zabavni in obogateni z novimi doživetji in znanji. Program je bil predvsem zaradi velikega zanosa in dobre volje pedagoških ekip vsebinsko zanimiv, raznovrsten in poučen.

Letovanje se je tradicionalno pričelo s spoznavanjem udeležencev. Na Pohorju se še ohranja tradicija zbiranja ob pohorski zastavi in petje pohorske himne, mladi pa spoznajo tudi Škrata Mileka, kateri je osrednji lik Doma Miloša Zidanška. Obe izmeni sta pripravili različne vsebine, prilagojene letošnjim ukrepom, priporočilom in protokolom.

Na Pohorju že v osnovi večina programa poteka na prostem, letos pa so se odločili, da se tudi večerne prireditve izvedejo pred domom. V času počitnic na Pohorju so odšli na nekaj pohodov, najpogostejši cilji so: dom Jelka, Dominikov dom, Mariborska in Ruška koča, Areh, Slap Skalce, Bellevue in razgledni stolp. Preizkusili so različne športne aktivnosti in igre ("Pohorska olimpijada", "Lunapark", igre z žogo, lokostrelstvo, streljanje z zračno puško, slackline, zipline, igre brez meja...). Imeli so veliko ustvarjalnih delavnic, različnih iger, veselih večernih programov ("Pohorje ima talent", "Pohorski špektakel", disko in kino na prostem) in tudi kakšen umirjen večer ob tabornem ognju.

Otroci in mladostniki so se spoznavali s svetom polnim različnosti, bivali v sožitju z naravo, postavljali bivake, preizkusili poligon za "boso hojo" in "slepo pot", sodelovali v lovu za zakladom ter socialnih igrah. Uživali so v plesnih delavnicah, kreativnem pisanju, likovnih delavnicah, izdelavi zapestnic prijateljstva in družabnih igrah.

Nobena izmena tudi letos ni odšla na tradicionalni celodnevni izlet, program so delali prostovoljci v celoti sami, brez zunanjih gostov. Da bi bila izvedba programov za prostovoljce malo lažja, smo, prav

tako kot v Poreču, sredstva, ki so bila načrtovana za izlet, namenili za dodatne materiale in rekvizite, da so lahko pripravili bolj pestre vsebine.

Ponovno poudarjamo, da imajo otroci s področja ZZZS OE Maribor prednost, da so lahko napoteni na zdravstvena letovanja oz. letovanja s pomočjo javnih sredstev tudi v sredogorje (Pohorje). Nekateri od njih imajo namreč takšne zdravstvene indikacije, da na obmorsko letovanje ne smejo.

PRILAGODITVE

Za letovanje v obeh letoviških centrih smo pripravili prilagoditve Covid situaciji. Poudarimo lahko, da državna oblast pravzaprav ni bila pripravljena na to, da bi naj otroci odhajali na letovanja. Šele ob našem angažiranju neposredno na Ministrstvo za notranje zadeve in na Ministrstvo za zunanje zadeve so se v nacionalni politiki začeli zavedati, da je potrebno urediti to področje; predvsem prestopanje državne meje otrok s spremljevalci (ki niso starši teh otrok), vprašanje zdravstvene oskrbe v tujini, nižanjih starostnih pogojev za predvidena testiranja in podobno. Pohvalimo lahko odziv, tudi MZZ, ki se je angažiralo, da je tudi R Hrvaška spremenila, nekoliko omilila predhodno pripravljen predpis.

Ob tem angažiranju smo pravočasno in ustrezno sodelovali s predvidenimi zdravstvenimi službami, ki so poleti spremljale otroke v naših centrih. Pripravili smo protokole ravnanja, kako ukrepati, če pride do suma na okužbo, kako v primeru okužbe. Ohranili smo nekaj nastanitvenih kapacitet za morebitno takšno situacijo.

Starši otrok in prostovoljci so pred odhodom na letovanje morali skrbno spremljati svoje zdravstveno stanje, kar smo dosegali z vprašalniki. Predvsem v sodelovanju z ZD dr. Adolfa Drolca Maribor in tudi nekaterimi regijskimi zdravstvenimi domovi, smo zagotovili, da so otroci starejši od 12 let, pred odhodom na Hrvaško, opravili HAG test in smo na tej osnovi preprečili vdor virusa že ob prihodu na letovanje.

Zdravstvene ekipe v Poreču pa so ob povratku v Slovenijo istovrstne teste opravile za vse starejše od 15 let. Tako smo se primerno pregledani zdravi vračali tudi v Slovenijo.

Na tem mestu lahko poudarimo, da so se letos izkazali v ZD A.D. Maribor. Lani so sodelovanje za letovanja z nami zavrnil, odrekli podporo, medtem, ko so v letu 2021 korektno sodelovali. Pomagali so nam tudi z opremo in HAG- testi na zalogo ter organizacijo testiranja na terenu (v Poreču), pod uradnim patronatom zdravstvenega doma.

Res je sicer, da so pred odhodom na letovanja posamzenih izmen občasno nastajale pred zdravstvenim domom dolge vrste otrok in vzgojiteljev, ki so čakali testiranje, kar bi morda lahko bilo boljše organizirano. Pa vendar je veljalo potrpeti in trpeti, saj do okužbe na letovanju ni prišlo (razen že opisanega primera v gostujoči skupini košarkarjev).

Prilagojeno razmeram je bilo tudi čakanje na avtobuse pred odhodom in na povratku, samo potovanje, organizacija postankov na poti, prestop meje in še bi lahko naštevali. Vzpostavljeni so bili mehurčki nastanitve in prehranjevanja, tudi sicer je bilo gibanje otrok, mešanje skupin in sodelovanje v vseh aktivnostih skrbno spremljano in čim bolj ločeno.

Izjemno skrb so izkazali seveda prostovoljci, tako tisti, ki so skrbeli za pedagoški del letovanja, kot tisti, ki skrbijo za zdravstveni del. Tehnične ekipe domov pa so seveda skrbele za razkuževanje, primerno ločevanje in organizacijo vsega potrebnega.

Vse to je seveda zahtevalo ogromno angažiranja strokovne službe ZPM Maribor, sploh takrat, ko so zaradi težavnih okoliščin popuščali živci pri zdravstvenih službah, ki so opravljale testiranja, kot tudi pri starših, ki so v vrstah, skupaj z otroci, čakali da se opravi testiranje. Tudi zaradi negotovosti, ki je nekajkrat zavladovala v poletnem obdobju, so nekateri starši sklenili, da otroka na letovanje ne pošljejo. Da se je vse tako dobro dejansko izteklo, je bilo potrebno izjemno veliko potrpežljivosti, vztrajnosti in tudi spoštovanja predvidenega ravnanja.

SODELOVANJE S PROSTOVOLJCI – SPREMLJEVALCI NA LETOVANJIH

S pripravami na letovanja smo pričeli v mesecu februarju. Takrat je bil javno objavljen razpis za prostovoljce - spremljevalce na letovanjih (vzgojitelje in športno-rekreativne vzgojitelje). Prijave smo na osnovi internega razpisa sprejemali do 15. aprila. Skupaj smo prejeli 275 prijav, število prijavljenih kandidatov pa je bilo večje od pričakovane potrebe po vzgojiteljih, kar je bilo za letošnje razmere kar presenetljivo in zelo spodbudno. Med prijavljenimi je bilo 70% takšnih, ki so z nami že sodelovali oziroma nekateri sodelujejo že vrsto let, dobra tretjina pa je bilo kandidatov, ki v naših programih letovanj še niso sodelovali.

Zaradi ukrepov, omejitev in vseh potrebnih prilagoditev ter časovne stiske, letos nismo izvedli celotnega usposabljanja za nove kandidate "v živo", kot je ustaljeno potekalo že veliko let. Usposabljanja, ki so predvidena v sklopu 20 ur, smo razdelili v dva dela – predavanja preko spleta in drugi del v razmeram prilagojenih manjših skupinah v prostorih ZPM Maribor.

Vodje izmen so v mesecu aprilu izbirali vzgojitelje za svoje skupine, maja pa so potekali že prvi sestanki, večinoma preko video konferenc, pred odhodom pa tudi po izmenah na ZPM Maribor. Vse izmene so že pred odhodom uredile veliko zadev za dobro izvedbo programov - priprave na letovanje, načrt dela, razporeditev nalog, priprava in organizacija delavnic, športnih dogodkov, večernih programov itd..

Med letovanjem vsake izmene je bil organiziran obvezen operativni sestanek z vodstvom ZPM MB. Dinamika prostovoljnega dela na letovanjih zahteva tudi vsakodnevno usklajevanje dela, kar se je urejalo na jutranjih sestankih izmen. Za vse izmene je bil po zaključku letovanja v Mariboru izveden še obvezni evalvacijski sestanek.

Prostovoljci so tudi letos izpolnili vprašalnike v zvezi s pripravami in potekom letovanja in na ta način ocenili organizacijo in izvedbo svoje izmene. Na ZPM MB smo izdelali pregled posameznih izmen in ob koncu letovanja pripravili skupno analizo vseh anket.

Vodje izmen so po predpisanih kriterijih ocenili vzgojitelje, na koncu sezone pa Komisija za letovanja pri ZPM MB oceni pedagoško vodstvo in uspešnost posameznih izmen.

Ob tej priložnosti še enkrat posebej poudarjamo velik pomen sodelovanja z našimi prostovoljci. Brez njih ne bi bilo vsebinskega dela in izvedbe letovanj. Prispevek za letovanja lahko pri vsakem prostovoljcu beležimo v urah, vrednost ure pa vrednotimo po Zakonu o prostovoljskem delu.

Za otroke je na letovanjih in taborih skrbelo skupaj 207 prostovoljcev, nekateri med njimi tudi večkrat (223 udeležb prostovoljcev).

IZMENA	Pedagoški vodja	Pomočnik pedagoškega vodje	Zdravnik	Medicinska sestra, zdravstveni tehnik
VIRC				
1.	Mandić Jelena	Babič Kaja	Jalšovec Tadej, dr. med.	Železnik Mojca
2.	Krajnc Ružič Maja	Ferk Davorin	Becner Brina, dr. med.	Fajt Nuša
3.	Pregl Katja	Gregorn Maja	Lampelj Maja, dr. med.	Tuš Kaja
4.	Pal Gregor	Mandić Jelena	Perišić Ana, dr. med.	Kolarič Matej
5.	Kancler Denis	Strlič Timotej	prim. asist. Martin Bigec, dr. med., spec.ped.	Tomaž Aleksander
6.	Kos Sandra	Hadler Špela	Koren Alenka, dr. med., spec. ped.	Tuš Kaja
DMZ				
1.	Babič Nina			Žist Nuša
2.	Ravlan Leon			Žist Nuša

X. ŠOLA TUDI OB ŠOLI

V tem poglavju so programi ZPM Maribor, ki se v glavnem dogajajo v šolah, za učence pa niso obvezni. O izvajanju šole v naravi in drugih obšolskih obveznih ali neobveznih dejavnostih, ki se dogajajo v naših počitniških centrih v Poreču in na Pohorju poročamo ob koncu tega poglavja. V nadaljevanju pa najprej poročamo o programih, s katerimi ZPM Maribor pripomore, da so v okviru svoje šole, dijaškega doma ali vrtca še posebej aktivni tisti učenci, ki so izrazito vedoželjni, raziskovalni, inovativni in ustvarjalni.

Mentorji in koordinatorji tovrstnih programov v šolah v veliki meri **to delo opravljajo prostovoljno**. Skupno za te programe je predvsem, da dvigajo splošno kulturno raven, širijo splošna znanja, spodbujajo raziskovalni duh in vedoželjnost, nekateri pa so posebej prirejeni tako, da pokrivajo izbrana področja.

O vseh programih, ki se v navezi ZPM Maribor/ustanova izvajajo na posamezni šoli (ali v vrtcu oz. dijaškem domu), tukaj ne poročamo. Poročamo predvsem o dveh programih, ki sta močno vpeta v proces izobraževanja – Bralni znački in Mladi za napredek Maribora. Oba programa se izvajata tudi na nacionalnem nivoju (ZPM Slovenije – Bralna značka in ZOTK Slovenije – Mladi raziskovalci). Operativna izvajalka obeh programov je koordinatorica dejavnosti pri ZPM Maribor Urša Žiger, oba programa pa imata močne strokovne odbore, ki kreirajo vsebinski in strokovni del vsakega od programov.

ŠOLA, VRTCI TER DRUGE SKUPINE V NARAVI - ZIMA-POMLAD-JESEN

Planirali smo, da bodo v obeh počitniški centrih, na Pohorju in v Poreču, del svojih šolskih in obšolskih obveznosti izvajali otroci iz šol iz cele Slovenije ter drugi uporabniki. Podatki, ki jih navajamo v nadaljevanju, so rezultati analiz, ki ji opravimo po zaključku vsakega leta.

Planiranje, ob sekretarju in vodji računovodstva ZPM Maribor, izvajata vodja referata za letovanja ZPM Maribor Marina Škrubej in sodelavka Jožica Dobaj, v referatu pa izvajajo tudi analize, o katerih poročamo v nadaljevanju.

VIRC POREČ

Podatke o številu otrok in njihovih spremljevalcev na letovanjih podajamo posebej. V tem poglavju predmetnega poročila navajamo le podatke o gostih VIRC-a, izven obdobja glavnih počitnic. Zaradi Covid-19 je situacija v letih 2020 in tudi 2021 zelo specifična, dejansko nedojemljiva. V letu 2020 izven obdobja poletnih počitnic v VIRC Poreč nismo gostili niti ene druge organizirane skupine, vse napovedane skupine so udeležbo odpovedale.

V letu 2021 se je situacija izboljšala in smo v mesecu juniju sprejeli prve goste, saj je to omogočila delna sprostitev ukrepov zoper Covid-19 v Sloveniji in na Hrvaškem. Na žalost se je epidemiološko stanje v mesecu septembru ponovno poslabšalo in je zaradi karanten v šolah in negotove situacije po 10. septembru ponovno prišlo do odpovedi rezervacij.

S šolskimi in drugimi skupinami iz Slovenije smo imeli podpisane pogodbe za 1830 otrok in njihovih spremljevalcev ter drugih gostov iz 29 osnovnih in srednjih šol ter drugih organiziranih otroških in odraslih skupin. Dodatno smo načrtovali še obisk 120 gostov v času prvomajskih praznikov. Skupaj bi po planu imeli 1950 gostov.

Planiranje in dejanske rezervacije so bile za leto 2021 zaradi negotove situacije glede pogojev prestopa meje s Hrvaško pod nivojem prejšnjih let; na žalost pa zaradi omejitev in ukrepov zoper Covid-19 tudi te niso bile v celoti realizirane.

Od 7. junija do 1. oktobra (brez letovanj od 25. junija do 24. avgusta) smo uspeli realizirati 4970 penzionov za 1240 oseb. Odpovedi potrjenih rezervacij je bilo za 590 gostov, ki bi koristili 2220 penzionov, kar pomeni, da je bila odpoved gostov 32,24%.

Če dodamo še načrtovane goste v času prvomajskih praznikov, je bila odpoved gostov 36,41%.

Več o poslovanju VIRC-a še v XIII. poglavju tega poročila.

DMZ POHORJE

Rezultati na DMZ Pohorje so vsa leta žal bistveno slabši kot v VIRC-u, vendar se je situacija zaradi ukrepov zoper Covid-19 v letu 2020 malo spremenila, ker ni bilo posledic zaprtja meje s Hrvaško, kot v VIRC-u. V letu 2021 pa se je situacija obrnila, saj so strogi ukrepi veljali tudi v Sloveniji in dom ni smel obratovati do začetka junija. Kar pomeni, da so obisk odpovedale stalne skupine v prvih treh mesecih, katerih rezervacije smo uspeli realizirati še v letu 2020.

Tako smo lahko realizirali samo rezervacije od junija do decembra, vendar je bil tudi jesenski del zelo slabo obiskan, ker se skupine zaradi zelo slabega epidemiološkega stanja niso odločale za obisk doma.

Rezultati so slabši kot v letih 2018 in 2019. Glede na potek epidemioloških dogodkov celega leta, pa smo le uspeli sprejeti nekaj skupin in ni bilo potrebno stornirati vseh pogodb.

Tako kot zadnja leta, smo načrtovali zelo nizko število penzionov in polpenzionov (2400) preko celega šolskega leta (vključno z letovanji, zimovanji in tabori za nadarjene, katere izvajamo sami). Višjega obsega nismo želeli načrtovati, ker smo za planiranje vzeli podatke rezervacij.

Realizacija, 1927 penzionov, je za 19,71% nižja od načrtovane. Je pa praktično enaka kot leta 2020, ko je bila za 20% nižja od načrtovane – realiziranih je bilo 1783 penzionov in 139 polpenzionov (skupaj 1922).

Tudi o DMZ obširneje poročamo v XIII. poglavju tega poročila.

Na DMZ nismo gostili niti enega vrtca, število šol v naravi je še upadlo. Manjše skupine iz šol (predvsem pevski zbori in skupine nadarjenih) prihajajo na DMZ v glavnem zato, ker v obdobju, kot bi najbolj želeli, ni prostora na domovih CŠOD. Osnovne šole svoj program šole v naravi raje izvedejo v CŠOD, kjer imajo na razpolago vso kadrovsko podporo, učitelje zaposlene v CŠOD. Gostje DMZ ostajajo predvsem študenti s ciljnim vsebinami, medgeneracijske skupine, ciljni mešani tabori, planinci, taborniki. Vsem je skupno, da želijo čim nižjo ceno, saj izvajajo tovrstno dejavnost. DMZ za družine ni prav primeren center.

Kot je znano, je prav pojavnost CŠOD nasploh, širitev mreže njihovih domov in njihov nakup centra na Mariborskem Pohorju, načela poslovanje našega pohorskega centra. CŠOD financira država, gostje plačujejo praktično le prehrano in spanje, kvaliteta namestitvev pri njih ni bistveno boljša od naši možnosti.

XI. MEDNARODNO SODELOVANJE

Za leto 2021 nismo planirali nobene posebne mednarodne aktivnosti, prav tako nismo nobene izvedli.

XII. PODPORNİ PROGRAMI ZA OTROKE, MLADOSTNIKE IN DRUŽINE

1. PRAZNOVANJE ROJSTNIH DNEVOV

V letu 2021 je bilo zaradi epidemije in posledično zaprtja DUM-a izvajanje te dejavnosti zelo omejeno. Ko je bilo to dovoljeno je dejavnost je potekala med tednom in ob spoštovanju vseh predpisanih preventivnih ukrepov.

Pri praznovanju je poudarek na skupni igri, družabnosti in razvijanju gibalnih spretnosti – plesu. Mladi slavljenci so tudi ustvarjali v delavnicah. Približana jim je bila ideja, da je darilo, ki ga naredimo sami, tudi lahko uporabno, lepo, predvsem pa podarjeno iz srca.

Izvajalci programa so bili prostovoljci. Trudimo se, da jih za to delo dodatno usposabljam. Na trgu je vedno več komercialnih, konkurenčnih programov, ki so za mnoge finančno nedostopni, tako da ima naš program svoje stalne obiskovalce. Vztrajamo pri izvedbi le-tega, saj tako omogočamo tudi manj situiranim družinam možnost praznovanja izven doma. Hkrati pa ustrezemo tudi tistim, ki se zavedajo, da potrošniško naravnana ponudba ni nujno najkvalitetnejša in se odločajo za obisk pri nas, ker lahko otroci tukaj svoj rojstni dan preživijo ustvarjalno.

2. SKLAD IN PROGRAM OMOGOČIMO SANJE

Ta program smo uvrstili v to poglavje, ker sodi med programe, kjer želimo pomagati tistim družinam v socialni stiskah, katerih otroci imajo posebne sposobnosti, potenciale, so nadarjeni. Program bi lahko umestili tudi v poglavje Šola ob šoli, saj je delno vezan tudi na šolo, šolske svetovalne službe ter postopke, ko pri otrocih sistematično prepoznavajo nadarjenost in jih tudi temu primerno pomagajo usmerjati.

Uvod:

Namen projekta Omogočimo sanje je razvijati sposobnosti otrok, ki izkazujejo izjemne potenciale, motivacijo in interes na izbranem področju, še posebej tistim otrokom, ki so iz socialno šibkih družin in tako nimajo sredstev, da bi to svojo nadarjenost razvijali.

Zavedamo se, da bodo nadarjeni otroci dosegali izjemne rezultate le, če bodo ustvarjalni, motivirani in bo njihovo okolje spodbudno. Ne želimo, da bi otroci ostali neopaženi in morda z nizko samopodobo ter njihovi potenciali nerazviti. Izobrazba staršev, socialno-ekonomski položaj družine in okolje močno vplivajo na celostni razvoj otrok, zato je pomembno, da tistim, ki imajo potencial in hkrati nimajo spodbudnega okolja, pomagamo uresničiti njihove interese. Pri projektu gre za naložbo v prihodnost – vsakega posameznika in vseh nas.

Da bi uresničili zastavljene cilje, vsako leto razpišemo do šest tematskih taborov za nadarjene učence.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

Zaradi epidemije v letu 2021 žal nismo izvedli niti enega tabora. V mesecu februarju tabora nismo smeli izvajati, saj dejavnost ni bila dovoljena. Že »običajnega« poletnega tabora, ki ga izvedemo v drugi polovici prve izmene letovanja v Poreču, nismo izvedli, zaradi preventivnih napotkov pri organiziranju letovanj (vzdrževanje »mehurčkov«). Podobno kot prejšnja leta, smo spet v jesenskih počitnicah planirali izvesti tabor v VIRC Poreč. Zaradi slabšanja epidemiološke situacije in lanske slabe izkušnje s kasnejšo odpovedjo tabora, se nato nismo odločili niti razpisati in izvesti tabora.

Za projektne vodje te aktivnosti je bila v letu 2020 imenovana Urša Žiger, koordinatorica dejavnosti ZPM Maribor. Neposredno podporo projektu sta zagotavljala tudi sekretar in predsednica zveze, ter en član predsedstva ZPM MB.

3. HUMANITARNA DEJAVNOST

Za izvajanje humanitarne dejavnosti se ZPM Maribor v letu 2021 ni posebej prijavila na razpis, katerega je objavljala MOM. Razlog je bil predvsem v spremenjenih določilih razpisa za leto 2021, ki niso dovoljevali transferja prejetih sredstev izvajalskim partnerjem, četudi iz iste mreže članov. Več predhodnih let zapored, je bila ZPM Maribor prijavitelj humanitarnih dejavnosti v mariborski mreži prijatejev mladine, izvajalci pa so bili v največji meri v DPM Maribor. Znano je, da je DPM Maribor društvo, ki ima priznan status humanitarne organizacije in nima zaposlenih, in da se operativno humanitarno delo izvaja povsem na prostovoljski bazi. V dogovoru vodstev ZPM in DPM Maribor je zato do 2021 zveza pripravila in prijavila MOM program dela na humanitanem področju, izvajalo pa ga je društvo. Zveza je celotno dotacijo iz MO Maribor prenakazala društvu.

Kot zapisano, se v letu 2021 zveza ni prijavila na razpis, je pa sekretar zveze bil na voljo predsednici DPM Maribor, ko je ona pripravila prijavnico za 2021. DPM je bilo ob prijavi uspešno in izbrano za izvajalca.

ZPM Maribor je ob tem prejela donatorsko sredstva za podporo humanitarnemu delu v mrteži prijateljev mladine, pa jih je v celoti, kakor je bilo obljubljen donatorju, prenakazala društvom, članom ZPM Maribor.

V obdobju, ko to poročilo nastaja pri ZPM Maribor še nimamo podatkov, kako je potekalo humanitarno delo v društvih, članih ZPM Maribor. Ko bomo s podatki razpolagali, bomo poročilo dopolnili.

ZPM Maribor je v letu 2021 dajala podporo društvom, predvsem DPM Maribor je brez participacije pri stroških koristilo prostore za skladiščenje, sestanovanje, delo s strankami in društveno delo v DUMu. Ena sodelavka referata za letoanja je opravil vso knjigovodsko in računodsko delo za društva, ob tam pa pogosto vodila administracijo in sprejemala telefonske klice. Informacije in usmerjanje pomoči potrebnih družin, so izvajali tudi drugi delavci in prostovoljci ZPM.

Če je bila ob izvajanju katerega od drugih programov zaznana stiska v kakšni družini z otroci, je bilo staršem pogosto svetovano, kje lahko dobijo, pomoč, kako jim lahko pomagajo pri DPM.

ZPM Maribor je v letu 2021 dajala podporo, možnost popolnoma brezplačne uporabe prostora tudi drugim uporabnikom, ki bi lahko bili upravičeni do tega (zagovorniki Glas otroka, anonimni alkoholiki, šola za starše...).

4. VEČGENERACIJSKI CENTER ŠTAJERSKA

Septembra 2021 so se zaključile dejavnosti ZPM Maribor v okviru 5-letnega projekta Večgeneracijski center (VGC) Štajerska. Projekt je razpisalo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in je bil sofinanciran iz evropskih sredstev (Evropski socialni sklad). Vodilni partner in prijavitelj projekta je bil Dom Danice Vogrinec Maribor, partnerji pa so bili ZPM Maribor, Zavod Antona Martina Slomška in Ozara ter kot pridružena partnerja še Andragoški zavod Maribor in Center za pomoč na domu. Dejavnosti so se odvijale na lokacijah partnerjev in v devetih sosednjih občinah (Rače-Fram, Starše, Lenart, Miklavž, Ruše, Lovrenc na Pohorju, Kungota, Šentilj).

Koordinacijskega sestanka po zaključku projekta do trenutka, ko pišemo to poročilo (skoraj 6 mesecev po zaključku dejavnosti), s strani vodilnega partnerja še nismo prejeli, niti nismo bili seznanjeni z zaključnim poročilom oz. bili pozvani, da prispevamo svoj del vsebinskega in finančnega zaključnega poročila. Sicer smo obveznosti do vodilnega partnerja opravili, z njihove strani pa pričakujemo poziv na evalvacijo ter vsaj še poplačilo zahtevka za izvedene dejavnosti v lokalnih skupnosti v letu 2021. Zaradi slabše kordinacije projekta, predvsem v obeh krizno Covidnih letih (2020 in 2021), ki je očitno močno prizadela vodilnega partnerja, katerega glavna dejavnost je delo za starostnike smo morali večkrat samostojno postopati. Tako smo po potrebi komunicirali z mediji, se dogovarjali za termine in izvajane vsebine za VGC v lokalnih skupnostih, opremljali smo spletno stran in FB stran VGC Štajerska ter redno informirali partnerje o naših dejavnostih.

Izpeljane dejavnosti in doseženi cilji:

- ustvarjalne delavnice v popoldanskem času med šolskim letom – 36 izvedb;
- spletne ustvarjalne delavnice in druge dejavnosti preko spleta – 35 objav;
- izvedba spletnega natečaja Hecna faca – natečaj z najbolj smešno zaščitno masko;
- 2 delavnici za starše – ena v živo, druga preko spleta ter 11 terminov telefonskega svetovanja LOM (linija za očete in mame);
- 2 posebni delavnici – ob odprtju dekorativne interaktivne ograje pred vhodom v DUM in naravoslovna delavnica za nagrajence natečaja Hecna faca;
- ustvarjalne delavnice in izleti med prvomajskimi in poletnimi počitnicami – 53 izvedb;
- dejavnosti v lokalnih skupnostih oz. sosednjih občinah – 26 vsebin.

V letu 2021 smo izvedli 135 vsebin in zabeležili 1.223 obiskov ter 35 objav na družbenih omrežjih, kjer smo dosegli 54.488 posameznikov. **V petih letih izvajanja dejavnosti v okviru VGC Štajerska smo pri ZPM Maribor v projekt prispevali skupno 873 vsebin in zabeležili 8.684 obiskov, objavili smo 143 spletnih vsebin, ki so dosegle 148.618 ljudi.**

Vpliv programa na lokalno okolje in učinek za MOM:

Poleg raznolikih vsebin za otroke, ki so obogatile ponudbo prostočasnih dejavnosti med počitnicami in šolskim letom, izpostavljam v letu 2021 vsebine za starše, posebej Linijo za očete in mame LOM. Anonimno brezplačno telefonsko linijo, specializirano za starše in svetovanje v zvezi z vzgojo otrok, smo v okviru VGC Štajerska razvili predvsem zaradi omejitev druženja zaradi epidemije, ko nismo mogli izvajati delavnic za starše v živo. Interes je bil velik, zato želimo v prihodnje iskati vire za trajno vzpostavitev telefonskega svetovanja za starše po vzoru telefonskega svetovanja za otroke in mladostnike TOM.

Povezovanje z drugimi organizacijami in strokovnjaki:

Sodelovali smo z omenjenimi partnerji v projektu na nivoju projekta kot celote, pri pripravi in izvedbi vsebin pa z različnimi društvi in posamezniki z znanji s področij likovnega in literarnega ustvarjanja, gibalnih in animacijskih dejavnosti ter naravoslovnih in okojevarstvenih vsebin. Pri izvedbi vsebin za starše smo sodelovali s Familylab Slovenija in strokovnjakinjo s področja družinskih postavitev. V okviru natečaja Hecna faca smo podporo našli pri podjetjih, med katerimi je podjetje Mikro+Polo sodelovalo tako vsebinsko kot finančno.

5. JAVNA DELA

Zveza prijateljev mladine je tradicionalen izvajalec programov javnih del. Naše delovanje bi brez iskalcev zaposlitve vključenih v javna dela težko obstajalo, mnogih programov ne bi bilo mogoče izvajati. Pomanjkanje javnih delavcev, kot sistemski problem, močno načinja planiranje in seveda tudi realizacijo programov ZPM Maribor.

ZPM Maribor kot izvajalec programov za otroke, mladino, družino odgovorno ponuja programe in ideje ter skozi izvedbo zagotavlja družbeno koristna dela. Izvajanje programov z javnimi deli pomeni za ZPM tudi stroške, ki smo jih prevzemali. Vseh stroškov naročnik (ZRSZZ) in nosilec javnega interesa (občina) nočejo prevzeti nase, delno jih mora prevzeti izvajalec. Delavcem pripadajo določeni dodatki za delo (delo v nedeljo, praznike), povračilo v zvezi s stroški dela (dnevnice, prevozni stroški) in tudi znanje ter oprema za varno delo.

V celoti gledano, je izvajanje tovrstnih programov družbeno koristno, za izvajalca pa referenčno in delno obremenjujoče, saj je potrebno delovne procese (kadrovska služba, računovodstvo, vodenje in upravljanje) prilagoditi.

Izpad delavcev iz javnih del in celih programov javnih del ostaja za ZPM večji problem kot je bilo zagotavljanje sredstev za stroške dela. Programov brez resnih in odgovornih sodelavcev ni mogoče izvajati, amortiziranje izpad delavcev s prostovoljci ni mogoče. Ne vsebinsko in tudi ne finančno. Tudi prostovoljcem je namreč potrebno povrniti stroške povezane z delom, kar je posebno in še večje breme.

V letu 2021 smo iz razpisa za programe Javnih del uspeli pridobiti sofinanciranje za 4 delavce v treh programih.

POMOČ PRI IZVAJANJU PROGRAMOV ZA MLADE (2 osebi – pomoč v programu ustvarjanje v DUM-u, 1 oseba za izvajanje programa Infodum)

POMOČ PRI IZVAJANJU PROGRAMOV ZA OHRANJANJE ZDRAVJA in REHABILITACISJKIH PROGRAMOV (svetovalec TOM, 1 oseba).

S prijavo programa, s katerim bi z enim delavcem podprli delovanje DMZ (urejali športne terene ob DMZ) žal nismo uspeli.

6. PROGRAMI ZA MENTORJE INTERESNIH DEJAVNOSTI IN NEFORMALNO IZOBRAŽEVANJE

V letu 2021 smo nadaljevali z usposabljanji delavcev strokovne službe, delavcev iz javnih del ter vseh prostovoljcev (tudi prostovoljcev- vodij prostovoljskih aktivnosti). Aktivno smo vodili dialoge in širše sestanke z vodji prostovoljcev in spremljevalcev na letovanjih, še dodatno pa z vodji zdravstvenih ekip letovanj.

Vodstvo aktiva vzgojiteljev je bilo ponovno aktivnejši organ prostovoljcev v okviru ZPM Maribor. Tej skupini prostovoljcev, ki so se ji pridržili tudi vodje letovanj, izražamo največjo zahvalo, saj so bili prav oni zelo zaslužni, za dobro organizirano in izvedeno letovanje. Vodstvo aktiva je ponovno namenilo posebno pozornost varnostnim vprašanjem na letovanjih, predvsem ukrepom za preprečevanje okužbe.

Napotke, kako ravnati na letovanjih, smo v letu 2021 našli pri strokovnjakih medicinske stroke in psihologih, njihova priporočila smo nekako vgradili v naše postopke. Poudarimo lahko ponovno dobro sodelovanje vodstva aktiva vzgojiteljev s komisijo za letovanja pa tudi z nacionalnim odborom za prosti čas in letovanja pri ZPMS, ki je v letu 2021 dvakrt organiziral usposabljanje za vodje letovanj.

Takoj v začetku leta, še pred izbruhom epidemije, smo imeli ekipirana vodstva počitniških izmen za letovanja in pripravljen tudi program izobraževanj. Program usposabljanja začetnikov je bil izveden v kombinaciji predavanj v živo in preko video povezav o čemer že opisano v poglavju IX. .

Naši prostovoljci zdravniki na letovanjih so že v letu 2020 povsem samostojno pripravili protokole ravnanj v povezavi s potencialnimi Covid okužbami na letovanju. Predvideli so ukrepe, predlagali postopke in zaščitne aktivnosti. V letu 2021 so bili protokoli, kot priporočila še nadgrajeni, dopolnjeni z novimi spoznanji o preprečevanju in obvladovanju okužbe.

V strokovni službi in javnih delih pri ZPM Maribor smo se v letu 2021 spet usposabljali za povsem formalne zadeve (požarno varstveni predpisi).

Na področju neformalnega izobraževanja smo na tipičnih strokovnih področjih umeščali v usposabljanja tiste ključne sodelavce, ki se ukvarjajo s projekti ali programi (komunikacija, vodenje prostovoljcev, priprave projektov, mladinsko delo).

XIII. CENTRI DELOVANJA

1. DOM USTVARJALNOSTI MLADIH (DUM) MARIBOR

Na pobudo ZPM je bila Pogodba o brezplačni uporabi stavbe Dom ustvarjalnosti mladih sklenjena med MOM in ZPM Maribor podaljšana, do leta 2023.

Stavba DUM je vse bolj in bolj dotrajana, potrebna korenite sanacije in MOM ob vseh obveznostih, ki jih ima, zadnja leta praktično ni zagotavlja sredstev za obnovo.

Odprta vprašanja ostajajo povsem dotrajana okna, razpadajoča fasada, sanitarije in električna razsvetljava. Vse naštetu vpliva na posledico, da je DUM energetsko izjemno potratna stavba. Uporabniki na to težko vplivamo, zato nas zaradi režima varčnega ogrevanja, ki ga sami planiramo, včasih tudi zebe. Jesensko sezono ogrevanja smo dočakali na hladnem, šele tri tedne kasneje, kot so se ogrevale sosednje stavbe, je bila aktivirana toplotna podpostaja v naši stavbi in najnujnejše saniran razvod centralne kurjave (CK) med kletjo in pritličjem. Sanacija sosednje stavbe (SŠGT Maribor) kjer je prej funkcionirala toplotno podpostaja naše stavbe je nepričakovano zapletla prestavitev podpostaje v našo stavbo, prerjavela instalacija CK, pa je povzročila iztekanje vode iz sistema.

Upali smo, da bo stavba med tistimi mariborskimi, ki bodo doživele energetsko sanacijo, zdaj kaže, da tovrstne sanacije v naslednji dveh, treh letih še ne bo.

Prostori v DUM so bili v 2021 slabo zasedeni. Vzrok je bil še naprej Covid in prepovedi zbiranja večjih skupin.

Sicer smo do konca leta 2019 v stavbi gostili predvsem dopoldan nekatere skupine odraslih (predvsem upokojujencev), popoldan mlade obiskovalce programov in druge skupine, ki vsebinsko sodijo v DUM. Prostore DUM so uporabljali izvajalci različnih programov, v katere so bili vključeni otroci in mladina, občasno tudi starejši tudi invalidi in še nekatere skupine, ki jim je potrebno nameniti posebno družbeno skrb. Uporabniki prostorov so bili še razna društva in interesne skupine, občasno šole in javni zavodi.

Tudi v letu 2021 delovanje večine takšnih skupin še ni bilo omogočeno.

V DUM-u je bilo nekaj nujnih vlaganj, ki smo jih morali pokriti sami (dodatne instalacije v sistem serverja in računalniške mreže, centralno gretje – nujno popravilo, ki ga na MOM ni bilo v planu in smo morali zadevo rešiti sami, najnujnejše menjave dotrajanih svetil, ki so povzročale kratke stike in so potencialna nevarnost za požar.

ZPM Maribor obravnava DUM kot enega od treh svojih stroškovnih centrov. V stroškovnem centru DUM je zajeta večina programom ZPM Maribor, razen tistih, ki so vezani na pogodbe, ki jih sklepamo za izvajanje programov na DMZ Pohorje ali VIRC Poreč. Finančni rezultat DUM - je v letu 2021 negativen, več o tem v Pojasnilih k računovodskim izkazom za leto 2021.

2. VZGOJNO IZOBRAŽEVALNI IN REKREACIJSKI CENTER (VIRC) POREČ

VIRC bi moral po naših načrtih za goste ZPM Maribor pričeti poslovati aprila, ko bi najprej gostili udeležence nagradnega izleta v okviru programa Mladi za napredek Maribora in nadaljevali s prvomajskimi paketi za družine, posameznike in manjše skupine, predvsem prostovoljce in prijatelje ZPM Maribor. Za mesec maj smo se še dogovarjali z nekaj skupinami, predvsem srednjimi šolami, za mesec junij in september pa smo imeli podpisane pogodbe za izvajanje šol v naravi. Zaradi omejitev in ukrepov zoper Covid-19 do 6. junija onemogočena realizacija vsega načrtovanega. Prvi skupini dveh mariborskih osnovnih šol, ki sta bili ne glede na vse pripravljene na izvedbo šole v naravi takoj po sprostitvi ukrepov, smo v VIRC sprejeli 7. junija.

Podrobneje je o obdobju izven poletne sezone poročano v poglavju Šola ob šoli oziroma o sezonskih gostih v poglavju letovanja.

Obdobje sezone, ko izvajamo letovanja, mesec september in delno še mesec junij so bila edina obdobja, ko smo lahko izvajali načrtovane dejavnosti in smo programe z velikimi omejitvami in prilagoditvami uspešno izvedli. Realizacija je bila pod načrtovano, saj smo že v osnovi prejeli manj rezervacij šol in drugih skupin, v času letovanj pa smo sami zaradi varnostnih razlogov odpovedali namestitve organiziranim gostujočim skupinam, ki so v preteklih letih zapolnile proste kapacitete v glavni sezoni.

Kljub vsemu pa je bilo število otrok, letujočih z ZPM Maribor, za 31,70% višje kot v lanskem letu (502 otroka več). Planiranje izvedbe letovanj smo v primeru izboljšanja razmer nastavili na osnovi realizacije leta 2019 vendar planov nismo uspeli doseči, saj nismo gostili drugih skupin. V letu 2019 je bila realizacija letovanj v okviru ZPM Maribor 1428 otrok in 230 udeležencev gostujočih skupin, skupaj 1658 otrok. Realizacija v letu 2021 je bila tako za 4,47% nižja kot leta 2019 (74 otrok manj), vendar je treba poudariti, da so bili to samo letujoči z ZPM Maribor.

Tudi število gostov in penzionov izven glavne sezone letovanj je bilo v primerjavi z letom 2020 zelo dobro in smo uspeli izkoristiti obdobje sprostitev ukrepov v mesecu juniju in septembru. Na žalost se je epidemiološko stanje v drugi polovici septembra spet zelo poslabšalo in so skupine po 10. septembru ponovno začele odpovedovati rezervacije.

Planiranje in dejanske rezervacije so bile za leto 2021 zaradi negotove situacije glede pogojev prestopa meje s Hrvaško zelo vprašljive, želja je bila vsaj realizacija iz leta 2019, ko je bilo v VIRC-u izven glavne sezone 1845 gostov. V začetku leta je bila situacija glede rezervacij še zelo obetavna, saj so šole želele nadoknaditi odpovedane šole v naravi iz leta 2020. Skupaj bi po planu imeli 1950 gostov.

Na žalost pa zaradi omejitev in ukrepov zoper Covid-19 potrjene rezervacije niso bile v celoti realizirane. Od 7. junija do 1. oktobra (brez letovanj od 25. junija do 24. avgusta) smo uspeli realizirati

4970 penzionov za 1240 oseb. Odpovedi potrjenih rezervacij je bilo za 590 gostov, ki bi koristili 2220 penzionov, kar pomeni, da je bila odpoved gostov 32,24%.

Če dodamo še načrtovane goste v času prvomajskih praznikov, je bila odpoved gostov 36,41%.

Za izvajanje operativnih nalog in vzdrževanja v VIRC so skrbeli delavci delovne ekipe zaposlene v našem VIRC d.o.o. pod vodstvom upravnice Anamarie Matošević. V VIRC-u je bila v letu 2021 ekipa kombinirana iz redno in sezonsko zaposlenimi sodelavci.

Zaradi spleta nesrečnih okoliščin (upokojitvev prejšnje vodje kuhinje, novi izvajalski kader v kuhinji, obolelost s Covid, poškodba novega predvidenega vodje kuhinje) potem v glavnih poletnih mesecih nismo imeli na voljo kvalitetnih kuharjev. ZPM Maribor je VIRC-u pomagala z napotivijo dveh pogodbeno zaposlenih kuharjev, ki sicer kuhata v eni od mariborskih osnovnih šol. Ponovno smo aktivirali bivšo vodjo kuhinje, zdaj upokojenko in pogodbeno angažirali kuharico iz Varaždina, ki je nekoč delala v VIRC. Predvideni novi vodja kuhinje, ki je bil v spomladanskih mesecih na usposabljanju v Mariboru, je tukaj v Mariboru obolet za Covid-om in imel nekaj tedensko bolniško. Dan pred tem, ko naj bi bi pričel spet delati, si je močno poškodoval nogo in do sredine avgusta ostal v bolniškem staležu. Ko je prišel v službo, je delo lahko opravljal le krajšem delovnem času, ne pa tudi v sezonsko predvidenem podaljšanem delovnem času.

Preko podjetja VIRC d.o.o. smo spomladi 2021 prvo fazo adaptacije sanitarij, najprej objekt Kekec. Sezona 2021 v testnem objektu Kekec, je pokazala, kaj je smiselno pri adaptaciji sanitarij v ostalih spalnih objektov še prenoviti. Prenovili smo projekte adaptacije, naredili nove popise. V jeseni 2021 smo nato povabili potencilane izvajalce za adaptacijo, v decembru pa nato podpisali pogodbo. Adaptacija sanitarij objektov Pionir in Ciciban, se je potem pričela takoj po Novem letu.

Za začetno sezonsko obratovanje v letu 2021 je ZPM Maribor VIRC-u d.o.o. posodila likvidnostna sredstva, ki so bila do izteka poslovanja centra v celoti povrnjena. Prav tako je bilo posojilo dano za izvedbo adaptacije.

Obisk gostov, ki jih na koriščenje storitev centra VIRC napoti ZPM Maribor je bil v 2021 umeščen v alotmajske pogodbi med ZPM in VIRC d.o.o.. Ob izteku sezone sta bila partnerja soglasna, da odstopanj, ki bi zahtevale korekcije alotmajske pogodbe, ni bilo.

Nadzorni odbor VIRC d.o.o. se je uradno sestel trikrat – dvakrat v Mariboru in enkrat v Poreču, vmesno obveščanje je potekalo elektronsko. Predsedstvo ZPM Maribor, v funkciji skupščine podjetja, se je o vlaganjih, o adaptaciji in izboru izvajalca odločalo na svoji seji.

NO VIRC d.o.o. je potrdil Poslovno poročilo o delu VIRC d.o.o. leta 2020 in oblikoval smernice poslovanja do konca leta 2021 ter v letu 2022. Sanacija kopalnic v nadaljnjih objektih Pionir in Ciciban naj se izvršita do sezone 2022, o sanaciji objekta Mojca in morebitnih spremembah tipičnih namestitev v Mojci, naj se dokončno odloči predsedstvo ZPM Maribor v letu 2022.

Predsednica NO je med letom opravila tri obiske in razgovor z upravo oziroma vodstvom centra; z direktorjem sta vseskozi sodelovala.

Navadno poročamo o poslovanju centra VIRC na način, da posebej obravnavamo poslovni uspeh ZPM Maribor povezan s centrom VIRC pri poslovanju preko zveze iz Slovenije in posebej poslovni uspeh našega hrvaškega podjetja VIRC d.o.o.. Na tem mestu zapišemo le, da sta oba rezultata pozitivna, več o tem pa v Pojasnilih k računovodskim izkazom za leto 2021.

Naše delovanje v centru VIRC je najbolj podobno turistični dejavnosti, panogi, ki je v zaradi Covida v svetovnem merilu dosegla najslabše rezultate v novi zgodovini. Potem, ko je bil v letu 2020 poslovni rezultat VIRC-a po obeh subjektih negativen, je pozitivno poslovanje dobra novica.

3. DOM MILOŠA ZIDANŠKA (DMZ) POHORJE

Tudi za DMZ velja, kar je bilo konec prejšnjega poglavja zapisanega o turizmu. DMZ namreč v zadnjih letih vse manj gosti šole v naravi in vse bolj smo kot potencialne goste doma ciljali tiste skupine, ki se usmerjajo v posebne oblike turizma. Takšne skupine potrebujejo prostor za neko skupinsko delo (na

primer seminar, tečaj, vaje, tabor, predavanje...), hkrati želijo odmik od vrveža in ob tem doživeti še manjšo turistično aktivnost. Do sredine junija turizem v Sloveniji praktično ni bil mogoč za skupinska druženja.

Prihodkov je bilo še manj od planiranih. Na DMZ ni bilo skupin, s poslovanjem praznega doma smo vseeno imeli stroške.

Po odhodu dolgoletnega oskrbnika spomladi leta 2020, smo zaposlili novega. Deležan je bil usposabljanja za varno delo, naučen rokovanja s specifičnimi napravami na domu), spoznal je delovne procese in razpoložljivi kader. Novi sodelavec se je v nadaljevanju leta moral spopadati s Covidom, novo službo, odstonostjo skupin na DMZm nakar je v jeseni 2020 podal odpoved in zaključil z delom 31.12.2020.

ZPM je (podobno kot v VIRC-u upokojeno kuharico) nato spet povabila nazaj na delo nekdanjega oskrbnika, upokojenca Marjana Štajmeca. Štajmec je delo oskrbnika doma, prilagojeno omejitvam za delo upokojencev, opravljal do konca leta 2021 in je zaenkrat predvideno, da bo to opravljal do nadaljnjega tudi v letu 2022.

Situacija glede omejitev zaradi Covid-19 je bila v letu 2021 nekoliko drugačna kot v 2020, saj smo morali imeti dom zaprt ravno v času, ko smo v letu 2020 lahko sprejeli stalne goste, ki so imeli potrjene rezervacije tudi za lani. Tako je dom ostal zaprt do sredine junija, prvo skupino smo lahko sprejeli 14. junija in do začetka poletnih počitnic še eno. Obe ti skupini sta bili že pred sprostitvijo ukrepov fleksibilno pripravljene na izvedbo programa, če bi le bilo možno.

V poletnih mesecih smo nato izvedli dve izmeni letovanj in tabor Hospica. Septembrska skupina z II. gimnazije je bila približno takšna, kot rezervacija, prav tako je program po načrtih izvedla skupina društva Drava. Naknadno so se za izvedbo predhodno odpadle šole v naravi odločili na OŠ FRS iz Maribora, do konca leta pa smo gostili še 2 skupini na pripravah in med novoletnimi počitnicami izvedli dobrodelni Novoletni tabor, ki ga na osnovi razpisa finančno podprla ZPMS.

Ostale rezervacije so bile odpovedane, saj so se v začetku oktobra povsod ponovno začele karantene in izolacije zaradi Covid-19. Skupine vse do konca leta niso mogle zagotoviti zadostnega števila svojih članov za izvedbo programa, v šolah pa so bili v karanteni celi razredi.

Natančnejša analiza rezultata poslovanja v letu 2021 je na razpolago. Izguba v poslovanju doma je bila res pričakovana, ponovno napovedana in planirana. Zaradi vpliva Covida, ponovne kadrovske spremembe ključnega delavca, so zadeve postale še bolj zapletene.

Prihodkov smo preprosto premalo ustvarili in le delno to pripisujemo Covidu. Tudi če Covid situacije ne bi doživljali, na DMZ v 2021 ne bi dosegli pozitivnega rezultata.

Za leto 2020 je skupščina in NO ZPM Maribor postavila zahtevo, da predsedstvo ZPM končno poda predloge odločitve, kako naprej.

Konec decembra 2020 je predsedstvo ZPM Maribor izvedlo posebno problemsko sejo, kjer smo obravnavali problematiko poslovanja DMZ. V obširni razpravi je bilo sprejeto, da naj Izvršni odbor ZPM Maribor predlaga ljudi (znotraj ali zunaj strokovne službe), ki bi naredili vsebino nekega novega programa, idej. Dom naj bo zaprt, bivši upravnik pa bo skrbel za občasen ogled in kontrolo. Sekretar se naj poskusi sestati z direktorjem ČŠOD. IO je vključil v akcijsko skupino še člana predsedstva Davorina Ferka, ki je nato s sekretarjem obiskal dom. IO je sprejel stališče, da je smiselno opraviti cenitev doma in parcel, tudi naj se izvede p potrebi nova parcelacija. Ferk je pripravil dokument, ki gaje predstavil predsedstvu na naslednji seji. Po njegovem ni pravi čas za prodajo, dom – predvsem pa zemljišča so lahko tudi kapital za prihodnost, saj prihaja do podnebnih sprememb.

V nadaljevanju leta 2021 ni prišlo do sestanka med ZPM MB in ČŠOD, predvsem zaradi omejitev vezanih na Covid, direktor ČŠOD ni prišel na Pohorje na njihov DOM, ko naj bi se sočasno srečala s sekretarjem. Ekeratr in direktor sta govorila nekajkrat po telefonu. Te aktivnosti so potem, po mesecu juniju povsem ponehale. Sekretar se je na temo sanacije razmer na DMZ srečal tudi z direktorjem Zavoda za turizem Maribor, posebej tudi z županom občine Hoče-Slivnica. Vse do meseca maja smo poskušali izvesti sestanek z direktorjem RRA Maribor, v začetku junija pa smo se sestali pa z eno ized strokovnih sodelavk RRA.

Situacija na DMZ je sedaj nekako širše poznana, rešitev ne ponuja nihče. Župan ni obljubil ničesar, občina se trudi urediti infrastrukturo na samem Pohorju. Župan razume, da ZPM razmišlja o načinih, kako obdržati dejavnost na DMZ in meni, da naj ne razmišljamo o nekem kratkoročnem oddajanju v najem ali podobnih hitrejših rešitvah. RRA nas napotuje na razmišljanja do mora ZPM sama najti pot, poiskati zanimive programe, ki bi jih lahko izvajali in bi bili ustrezni za razvojni koncept projekta Za Pohorje in bi bili kompatibilni s Strategijo razvoja Pohorja. Prednostne naložbe po Strategiji ne bodo usmerjene neposredno v namestitvene kapacitete, temveč infrastrukturi in varovanju narave. Velja spremljati razpise, če bi kateri bil primeren.

Eden od javnih razpisov, ki je bil potem objavljen v začetku poletja je bil namenjen za spodbujanje vlaganj v energetske sanacije planinskih domov v lasti izključno planinskih društev. Razpis ob koncu leta pa je bil namenjen za spodbujanje vlaganj v obstoječe namestitvene objekte, v lasti ali najemu podjetij ali fizičnih oseb, ne pa tudi društev. ZPM ni mogla na nobenega od razpisov niti kandidirati (nismo planinsko društvo in nismo podjetje).

V letu 2021 smo na DMZ postali prejemnik dveh donacij novih vzmetnic, prvi del so nam podarili aprila Študentski domovi Maribor, preostali večinski del, pa meseca junija podjetje YISK. Po izvedeni poletni sezoni letovanja na DMZ, smo bili obveščeni še o potencialni donaciji Rotary kluba Maribor Grad, ki bi nam pomagali zagotoviti sredstva za nabavo pohištna (omar), morda še česa nujnega.

Ob omenjenih donacijah poudarimo, da smo morali izvesti dve nujni sanaciji (streha, ki se je zaradi teže snega posedla v še v sezoni 2019/2020 na gospodarskem objektu ob domu in dotočne cevi v čistilno napravo, ki so se prav tako zamašile zaradi posedanja terena). Bilo je še nekaj nujnih popravil, ki so bila izvedena, da škoda ne bi bila še večja.

Kot že opisano, je prva polovica leta minila brez gostov zaradi Covid omejitev, v drugi polovici smo nekaj gostov imeli, v jeseni pa je spet prišlo do strogih omejitev poslovanja.

IO ZPM in predsedstvo sta bila na novemberskih sejah obveščena, da bo poslovni rezultat leta 2021 pričakovano negativen. Predsedstvo končne odločitve ni sprejemalo.

Ob izteku poslovnega leta je rezultat seveda negativen, tudi o tem natančneje v Pojasnilih k računovodskim izkazom.

XIV. ORGANIZIRANOST

1. ORGANI

V letu 2021 smo izvedli eno sejo skupščine, konec meseca junija. Na seji se je skupščina seznanila s Poročilom o delu ZPM Maribor v letu 2020, s poročilom nadzornega odbora ZPM Maribor in Poročilom neodvisnega revizorja. Potrdila je rezultat za leto 2020. Izvedene so bile tudi volitve zamandat 2021- 2025.

Nadzorni odbor se je sestel enkrat, potem, ko je bilo izdelano poročilo neodvisnega revizorja. Revizorjevo poročilo je posredoval skupščini in priporočil ukrepe, ki jih naj sprejme predsedstvo v povezavi s težavami na DMZ Pohorje.

Predsedstvo ZPM Maribor se je sestalo trikrat, dvakrat v minulem in enkrat v novem mandatu, .

Na 8. seji smo sprejemali Pravilnik o delovnih razmerjih in obravnavali cenike vseh treh naših centrov na 9. seji tega mandata so obravnavali Program dela 2020, Poročilo o delu 2019, Poročilo o delu VIRC d.o.o., obravnavali kadrovske zadeve, opravili priprave na skupščino. Na 10. seji so bili seznanjeni z oceno rezultata poslovanja v letu 2020, podali smernice za planiranje 2021, odločali o adaptaciji v VIRC in podali usmeritve za posebno problemsko sejo. 11. seja je bila problemska, usmerjena v iskanje rešitev in začasne ukrepe povezane s poslovanjem DMZ.

IO ZPM Maribor se je operativno sestel štirikrat, ob tem še neformalno dvakrat. Komisija za letovanje je svoja srečanja izvedla dvakrat, odbor Prežihove bralne značke enkrat, Vodstvo aktiva vzgojiteljev pa trikrat.

Upravni odbor sklada Omogočimo sanje ni izvedel sestanka. Izvedeno je bilo še eno (dnevno) skupno sobotno delovno srečanja vodstva aktiva vzgojiteljev, komisije za letovanje in vodij letovanj. Podobno srečanje smo izvedli z zdravstveni delavci na letovanjih.

Za prostovoljce aktivne v poletnih počitnicah je bilo izvedeno dvodnevno strokovno srečanje, tik preden so turistični objekti zaradi povečane nevarnosti Covid spet zelo pripravili svoja vrata.

Komisija za priznanja in nagrade se je sestala korespondenčno.

Odbor Prežihove bralne značke se je sestal dvakrat, obakrat v živo. Drugi odbori ali komisije zveze se niso sestajali.

Pedagoški timi posameznih izmen na letovanjih so se sestali vsak najmanj po trikrat (skupno več kot 30 krat) izven obdobja samega letovanja.

Strokovna služba je ob vseh sestankih organov ZPM Maribor nudila strokovno pomoč, prostore in organizacijo sestankov.

Predstavniki ZPM Maribor so sodelovali v raznih mestnih in nacionalnih komisijah in odborih. V MOM smo tako sodelovali s službami Mestnega sveta, Varnostnim sosvetom, Svetom za vzgojo in preventivo v prometu, Zavodom za turizem, Zavodom za varovanje okolja, Odborom za socialo, zdravstvo in mladino, Odborom za vzgojo, izobraževanje in šport. Z županom MOM g. Arsenovičem smo se srečali ob sestankih, kjer smo sodelovali skupaj z drugimi deležniki. Posebnega sestanka z njim ni bilo. Srečali pa smo se dvakrat s pristojno podžupanjo MOM go. Iskra ob različnih priložnostih in nekajkrat s predstvaniki kabineta.

Vodstvo ZPM Maribor je skušalo skrbeti tudi za kontakt z župani in odgovornimi osebami primestnih občin. Dvakrat smo se srečali z županom občine Hoče-Slivnica, z drugimi župani, županjami nismo prišli v stik..

Skladno vzajemnim potrebam smo se srečevali z direktorji raznih pristojnih mestnih uradov in vodji sektorjev ali referatov, ki so nosilci sodelovanja MOM ali občin z ZPM Maribor.

Na nacionalni ravni so bili naši predstavniki aktivno vključeni v Upravni odbor ZPM Slovenije, Nadzorni odbor ZPM Slovenije, Nacionalni odbor za prosti čas in letovanja, Nacionalni svet TOM telefona, Komisijo za otrokove pravice, Komisijo za socialne zadeve in humanitarne projekte in nekatere strokovne skupine.

Podpredsednica ZPM Maribor Maja Krajnc Ružič je članica v UO ZPMS. Član predsedstva in občsno sekretar sta o dejavnostih ZPM občasno obveščala aktiv ravnateljcev OŠ in PS OŠ Maribor. En član predsedstva je aktivno sodeloval v razpravah o zdravstvenih letovanjih, tudi na nivoju strokovne komisije za pediatrijo, ena članica predsedstva je hkrati tudi članica NO ZPMS. Druge članice in člani predsedstva, sekretar ZPM Maribor in predstavnice strokovne službe ZPM Maribor pa so aktivno sodelovali v raznih ciljnih aktivnostih na področju vzgoje in izobraževanja, ter raziskovalnega in prostovoljskega dela v Mariboru in regiji.

O vsebinah delovanja posameznih organov ZPM Maribor smo predhodno že poročali pri posameznih poglavjih, zapisniki in ostala gradiva so na voljo v arhivu ZPM Maribor.

2. STROKOVNA SLUŽBA

Kot uvodoma poročamo je bilo v letu 2021 v strokovni službi ZPM Maribor sočasno zaposlenih 11 delavcev za nedoločen čas, od teh hkrati največ 3 delavci za določen čas. Ena delavka, sicer zaposlena za nedoločen čas, je bila projektno prerazporejena na projektno delo, meseca oktobra je bila razporejena nazaj na osnovne delovno mesto.

Julija 2021 je bo dolgi boleznii umrl dologoletni hišnik v DUM-u, Ljubo Grozdanov. Novega kolega, ki je Grozdanova nadomeščal smo zaposlili za nedoločen čas meseca septembra. Delavci strokovne

službe ZPM Maribor so se ob tem v letu 2021 soočali z s težavami, ki so bile posledice bolezni in poškodb izven dela (samih delavcev), kot tudi težje bolezni in smrti svojih bližnjih družinskih članov. Preko celega leta 2021 je Covid nekajkrat prizadel neposredno ali posredno tudi delavce strokovne službe, bili v izolaciji oz. samoizolaciji, trend obolevanja se nadaljuje tudi v 2022.

Delovno skupnost-strokovno službo vodi sekretar zveze, ki ocenjuje:

-da so delavci kompetentni in svoje naloge dobro opravljajo. V strokovni službi smo v letu 2021 spet imeli enega začetnika, koordinatorico dejavnosti projekta Ti to zmoreš

-delavci-vodje služb, centrov ali referatov vodijo svoje sodelavce na primeren način. Pohvalo namenja vsem vodjem služb in vsem koordinatoricam dejavnosti. Strokovno in suvereno opravljajo svoje delo. Posebno pohvalo v letu 2021 namenja tudi upravnici centra VIRIC.

-sodelavci strokovne službe opravljajo ob osnovnih zadolžitvah še občasne projektne naloge. Takšna orientacija jenujna in je posledica večletnih krčitev sredstev, ki smo jih pri ZPM prejeli iz javnega sektorja. Takšno projektno delovanje predstavlja svojevrsten napor. Delavec hkrati opravlja projektno delo, ob tem pomaga uvajati delavca, ki ga je nadomestil ali ob projektnih nalogah opravlja tudi programske. Če je projektni partner, ki vodi projekt soliden, dobro teče sodelovanje. Če pa projektno partnerstvo ni ustrezno vodeno, kar smo v letu 2021 spet ugotovljali, je projektno delo posebno breme

-pohvala velja tudi drugim delavcem, ki so v letu 2021 pogosto opravljali še dodatne Covid naloge in svoje delo po potrebi opravljali tudi od doma. Nihče ni odklonil, kar mu je bilo naloženo. V letu 2021 se je ponovno večkrat izkazala solidarnost med zaposlenimi.

3. DRUŠTVA PRIJATELJEV MLADINE in HUMANITARNO DELO V DRUŠTVIH

Delovanje aktivnih društev lahko tudi v kriznem letu dobro ocenimo. Aktivna društva so DPM Miklavž in DPM občine Starše ter v DPM Maribor. Najbolj obsežno sodelovanje ZPM Maribor z društvi člani zveze je bilo ponovno z DPM Maribor. Glavnina članov tega društva je iz mesta Maribor, vključujejo se tudi nekateri člani iz primestja, sedež društva je v DUM. ZPM pomaga društvu s svojimi viri (predvsem prostori in tudi s kadrom).

Prostovoljke in prostovoljci v vseh DPM vedo za revščino med prebivalstvom. Covid situacija je še poslabšala tovrstne probleme. Delo v DPM povsem bazira na prostovoljstvu, komunikacija s pomoči potrebnimi je otežena, ker je odvisna od časa, ki ga prostovoljci lahko prispevajo. Nadruzi strani pa je prav dejstvo, da prostovoljci delujejo v lokalnem okolju, njihova prednost. Bližje so družinam v stiski in prej težave zaznajo. Prostovoljci, člani društev, na sestankih organov ZPM pripovedujejo o njihovem zaznavanju težav. Tudi na junijski skupščini ZPM Maribor, so delegati društev poročali o delu, uspehih in težavah v svoji sredini.

Dogovorjeno je bilo, da bodo društva, člani ZPM Maribor, do zasedanja skupščine ZPM Maribor, ki bo obravnavala zaključna poročila, posredovala svoja strnjena poročila o delu za leto 2021, katera bomo dodali k pričujočemu gradivu. Do zaključka pisanja tega poročila, DPM-ji niso posredovali svojih letnih poročil, zato tega v prvem poročanju še ni mogoče izvesti.

Komisija za socialno humanitarno dejavnost pri DPM Maribor in DPM Msribor sta podala poročilo o humanitarnem delu neposredno na MOM, saj so v letu 2021 samostojno kandidirali za sredstva. Delno je o tem že poročano v poglavju XII., 3. točka.

Ker DPM Maribor deluje na istem naslovu kot ZPM Maribor imamo o njih nekaj več informacij, prav tako te informacije delimo ključno, ki iščejo pomoč. V letu 2021 so bili uspešni pri pridobivanju materialnih donatorskih sredstev. Nekatera podjetja so dostavljala DPM Maribor trgovsko prehrabno blago, ki se mu je iztekal rok uporabe. S sprejemom, vnašanjem, skladiščenjem in izdajo je bilo veliko opravka, saj so včasih pred stavbo DUM pripeljali dostavniki polni palet pijač, margarine, konzervirane juhe, otroške hrane in podobno. DPM je imelo za prenašanje tako pridobljenih pomoči v skladišče društva kar dobro organizirano prostovoljsko pomoč. V največjih stiskah pa so v letu 2021 pri teh opravilih občasno spet pomagali tudi sodelavci ZPM.

ZPM Maribor je delovanju DPM Maribor pripomogla na način, da društvu omogoča prostore za delo in skladiščenje, občasno uporabo službenega avtomobila zveze in stalno administrativno strokovno podporo.

DPM Miklavž in DPM občine Starše sta na skupščini zveze v letu 2021 poročali, da sta na lokalnih občinskih ravneh organizirali prireditve in dobrodelne dogodke. Predsednici obeh društev sta bili občasno v stiku s sekretarjem zveze, tako da je vzajemno informiranje potekalo. Predstavniki DPM Miklavž so se v nekaj primerih, ko so iskali pomoč za družine iz lokalnega okolja, obrnili na ZPM Slovenije in DPM Maribor in pomoč tudi dobili.

Julija 2021 so po pripravah, ki jih je nekoliko podlajšala epidemija Covida ustanovili DPM Pesnica. Člani društva so na prvem sestanku po ustanovitvi sprejeli sklep, da zaprosijo za članstvo v ZPM Maribor in ZPM Slovenije.

Pri ZPM Maribor je bilo konec leta odločeno, da o včlanitvi v ZPM Maribor lahko odloča skupščina korespondenčno in tako je bila korespondenčna seja izvedena v letu 2022. Na tem mestu zapišemo le, da je DPM Pesnica sglasno sprjeta v članstvo ZPM Maribor.

XV. TRŽENJE IN FINANČNO POSLOVANJE

V začetku tega poslovnega poročila smo v splošnem delu strnjeno opisali, kako ZPM Maribor posluje, opredelili smo tudi način izvajanja osnovnih programov in ciljev delovanja ZPM Maribor ter opisali načine, kako je izvajana pridobitna dejavnost.

Pričujoče letno poročilo bo skupaj s pojasnili k računovodskim izkazom, obravnavano na organih ZPM Maribor. Predvidena je revizija, saj so odhodki ZPM Maribor presegli en milijon evrov. Poročilu so v nadaljevanju dodana še pojasnila k računovodskim izkazom in po opravljeni reviziji tudi revizorjevo poročilo.

V Pojasnilih k računovodskim izkazom za leto 2021 so opisane in podrobno razložene posamezne pomembne finančne postavke in razčlenjeni prihodki in odhodki.

Planirali smo, da bi ZPM Maribor v letu 2021 dosegla 1.381.972,00 EUR odhodkov in prav toliko prihodkov. Realizirali smo 1.427.571,79 EUR prihodkov, 3,3 % več kot planirano. Realizirani odhodki znašajo 1.447.360,58 EUR, 4,7% več od planiranih. **ZPM Maribor pa je ob koncu poslovnega leta zabeležila presežek odhodkov nad prihodki v višini 20.628,79 EUR.**

Željenega uravnovešenega rezultata, pozitivne »0«, nam ni uspelo doseči.

Morda je smiselna primerjava poslovnega leta s predhodnimi leti:

Tako prihodki, kot odhodki so se dvignili nad en milijon EUR, tako kot v vseh letih tega tisočletja, razen v letu 2020, ko prihodki niso presegli enega milijona.

Poslovni rezultati po posameznih letih so v zadnjih dveh desetletjih sicer nihali med nekaj 100 in nekaj 1000 EUR razlike med prihodki in odhodki. Odstopanja med planom in realizacijo prihodkov ali odhodkov za so se gibala med 0,5% do 5%.

Covidne razmere leta 2020 in 2021 so prinesle težave v poslovanju. Vsi dogodki, predvsem pa poslovni dogodki, so nas prisilili, da vse bolj prepoznavamo krizo. Ukrepati smo pričeli že v letu 2020, v 2021 smo skrbno poslovali in ob izpadu prihodkov poskušali obladovati stroške. Vplivali smo predvsem na področju kadrov (čakanje na delo, delo od doma, skrajšan delovni čas, subvencije države, namesto redne zaposlitev oskrbnika DMZ s polnim delovnim časom – upokojenec z omejenim delovnim časom ...). S prirejanjem režimov ogrevanja smo predvsem v domicilnem centru DUM poskušali prihraniti pri energiji, podono pri elektriki. Tudi pri programih, ki jih moramo izvesti zaradi podpisanih pogodb smo ravnali zelo preudarno, spet predvsem na strani stroškov.

Izpad prihodkov iz pridobitne dejavnosti je za ZPM Maribor posebna težava. Zavedati se moramo, da ZPM Maribor na način, da s presežki iz pridobitne dejavnosti pokriva stroške osnovne nepridobitne dejavnosti. Vse več je razpisov, kjer pričakujejo lastno udeležbo prijavitelja ali prihodke še od drugih sofinancerjev. Zato moramo biti tudi pri prijavah na razpise previdni, da preveč ne trošimo tistih potencialno presežnih sredstev, ki smo jih ustvarjali dolga leta v centru VIRC.

Prihranke, ki pomenijo likvidnost ali tudi lastna sredstva za financiranje oz. sofinanciranje izvedbe programov, smo namreč ustvarili tudi zato, ker nismo vlagali v potrebno sprotno vzdrževanje.

Nekaj investicijskega vzdrževanja in vzdrževanja smo v letu 2021 **morali nujno izvesti**. Že opisano je bil del vlaganj izvršen v sanacijo sanitarij enega objekta VIRC in pripravo načrtov sanacije za dva naslednja objekta. Sanirane so bile najnujnejše napake in nevarnosti na DMZ in v DUM.

Ocenjujemo, da bi - v **kolikor ne bi izvajali teh sanacij – bil poslovni rezultat pozitiven**, za nekaj sto EUR.

Tudi novi materialni stroški, povezani z borbo **proti epidemiji** (z razkuževanjem, z nabavo zaščitnih sredstev...) **so pomembno prispevali k rezultatu**, čeprav nam z doniranjem zaščitne opreme pomagala tudi služba zaščite in reševanja MOM.

Res je tudi, da smo zaradi vpliva epidemije **zaprosili za državno pomoč** in jo tudi dobili. V kolikor epidemije ne bi bilo, med prejemki ne bi imeli državne pomoči. Zato je navajanje o okoliščinah, ki vplivajo na poslovni rezultat sicer smiselno, ne pa tudi povsem natančno.

Kljub temu zapišemo še oceno, da v kolikor nas ne **bi bremenila amortizacija**, ki jo seveda obračunavamo skladno z zakonom in standardi, bi v letu 2021 poslovali pozitivno.

Za vzdrževanje likvidnosti in pokrivanje tekočih obveznosti je imela ZPM Maribor **dovolj sredstev**.

O uspehu ZPM Maribor pri prijavih na razpise in sklenjenih pogodbah za javna sredstva smo pisali že v Splošnem delu tega poročila. Bili smo uspešni, predvsem pri prijavih na razpise MOM in tudi na razpis ZZZS, kjer pa potem žal nismo mogli realizirati vseh pripadajočih predlogov za napotitev na zdravstvena letovanja.

Z donatorji, večinoma so se nam pridružili ob koncu leta 2021 smo zadovoljni, manj s sponzorji. Kriza leta 2020 in 2021 se izkazuje tudi pri interesu sponzorjev. Z zelo korektnimi popusti za direktno nabavo nekaterih elementov pri sanaciji kopalnic v VIRC, so se na naše prošnje, odzvali štirje dobavitelji.

Ugotavljamo, da **dolžnikov med pravnimi osebami nimamo**. Smo pa upnik nekaj manjših dolžnikov, (zaradi slabih socialnih situacij družin in posameznikov). Dolžnike opominjamo, navadno dolgove poravnajo pred naslednjo poletno sezono. Upamo, da tudi v bodoče ne bo potrebno izvajati drugih postopkov izterjatve.

ZPM Maribor **nima odprtih sporov** na sodišču, v mediaciji in tudi sicer ne. ZPM Maribor tudi ni upnik z zapadlimi obveznostmi v kakršnemkoli gospodarskem ali drugem poslu, vsaj vede ne. To pomeni, da so naši dolgovi sproti poravnani.

Ključni pogodbi, ki ju posebej izpostavimo tudi za 2021 sta bili podpisani med ZPM Maribor in MO Maribor. Ena, veljavna tudi v letu 2022, sistemsko določa sofinanciranje programov za posebni socialni program v DUM (prosti čas mladih, v katerih je vključeno sofinanciranje ogrevanja stavbe DUM, deležev materialnih stroškov ter deleži plač in nekaterih stroškov delavcev ZPM, ki so izvajalci sofinanciranih programov in so vezani na domicilni center ZPM – Dom ustvarjalnosti mladih. Druga je triletna pogodba, za program Mladi za napredek Maribora, podpisana za 3 leta (do 2024). Obe opisani pogodbi pomenita stabilnost za izvajanje večine programov ZPM Maribor. S podpisanimi pogodbama nam **je bilo omogočeno**, da svoj trud v letu 2021 usmerimo v realizacijo programov vsaj prilagojeno in obenem, ob upoštevanje omejitev zaradi boja proti epidemiji, z manj dvomi delujemo tudi v letu 2022. Kot partner naročniku oz. sofinancerju ob tako podpisanih dokumentnih lažje izpolnimo svoj del odgovornosti do uporabnikov, otrok, mladih oziroma družin z otroki.

Rezultat ZPM Maribor dosežen ob koncu leta 2021 nas lahko nekoliko potre, tudi razočara. Okoliščine poslovnega neuspeha so bile objektivne in spet močno destruktivne. Upamo, da bo epidemija v letu 2022 čimprej popustila, da se bodo ukrepi zoper njo sprostili in bo javno življenje bolj normalno. Veselimo se, da se bodo mladi spet družili v naših centrih, uporabljali naše storitve in spet polnkrvno zaživeli.

Obseg poslovanja ZPM Maribor (tako prihodkov, kot odhodkov) je v letu 2021 **presegel** 1 milijon EUR. Zato je ZPM Maribor v skladu z Zakonom o družtvih zavezana k **finančni reviziji poslovanja za leto 2021**. Skladno s terminskim planom bo revizija izvedena v mesecu maju, skupščina pa predvidoma junija, najkasneje avgusta 2022.

Maribor, 31.marec 2021

Podatke za pripravo osnutka poročila so pripravili sodelavke in sodelavci strokovne službe
ZPM Maribor:
Tadeja Dobaj, Kornelija Kaurin,
Marina Škrubej, Urša Žiger in Alenka Tršavec

Sekretar ZPM Maribor:

BOŽIDAR RAUŠL

Predsednica ZPM Maribor

NINA BABIČ

POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM 2021

I. UVOD

Zveza prijateljev mladine Maribor (ZPM Maribor) je zveza društev, ustanovljena na osnovi zakona o društvih. Temeljni cilj delovanja ZPM Maribor je kvaliteta življenja otrok, mladih in družine, varovanje in krepitev njihovega zdravja, uveljavljanje njihovih interesov in potreb ter zaščite njihovih pravic.

ZPM Maribor zagotavlja evidentiranje in prikazovanje podatkov o svojem **finančnem in materialnem poslovanju** na način in v obliki, ki je v skladu z **Zakonom o društvih (U.L. 64/11-uradno prečiščeno besedilo), računovodskim standardom za društva SRS 33, s temeljnim aktom ter v skladu z davčno zakonodajo**. V skladu z določili SRS 33.6 obravnava ZPM Maribor sredstva in obveznosti do virov sredstev ter stroške, odhodke in prihodke v skladu s splošnimi računovodskimi standardi (SRS 2016).

Ker so doseženi prihodki oz. odhodki v letu 2021 presegli 1 milijon EUR, mora ZPM Maribor svoje računovodske izkaze revidirati (27. člen Zakona o društvih), kar pomeni, da mora računovodske izkaze pred sprejetjem letnega poročila, poleg notranjega nadzora, revidirati tudi zunanji revizor. Revizija mora biti opravljena v 6 mesecih po koncu poslovnega leta.

Svoje knjigovodske evidence vodi po načelu **dvostavnega knjigovodstva** in od leta 2013 uporablja enotni kontni okvir in priporočeni enotni kontni načrt za družbe, zadrage, samostojni podjetniki, nepridobitne organizacije ter društva in invalidske organizacije, po novem organizacije zasebnega sektorja. Poslovne knjige vodi računalniško.

Pod pogoji, ki jih določa Zakon o društvih, opravlja ZPM Maribor tudi **pridobitno dejavnost**, in sicer kot dopolnilno dejavnost nepridobitni dejavnosti, ki skupaj predstavljata celotno storitev, hkrati pa tako zagotavlja tudi boljšo izkoriščenost svojih osnovnih sredstev. Iz opravljanja pridobitne dejavnosti mora obračunati **davek od dohodkov pravnih oseb**. Davčni obračun sestavi v skladu z Zakonom od davku od dohodka pravnih oseb (ZDDPO-2). Za sestavo obračuna je pomemben Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti U.L. 109/07, dopolnjen leta 2009 (UL 68/09). Prihodke za potrebe davčne bilance ugotavlja ZPM Maribor kot razliko med vsemi prihodki in prihodki, ki se nanašajo na nepridobitno dejavnost, odhodke pa kot razliko med vsemi odhodki in odhodki, ki se nanašajo na nepridobitno dejavnost.

ZPM Maribor presega mejno vrednost obdavčljivega prometa zato je identificirana za obračunavanje (trimesečni obračun) **davka na dodano vrednost** in ga obračunava v vseh primerih, ki so določeni z Zakonom o davku na dodano vrednost ter vodi predpisane evidence. DDV si odbija le deloma, zato konec leta sestavi dokončni obračun odbitka DDV.

ZPM Maribor je vpisana v **vpisnik prostovoljskih organizacij** in mora sestaviti poročilo o prostovoljstvu na dan 31.12.2021 ter ga oddati na AJ PES skupaj s podatki iz letnega poročila za namene državne statistike.

Finančno poslovanje izvaja ZPM Maribor preko transakcijskega računa odprtega pri NKB Maribor številka SI056 0451 5000 0405 095. Blagajniško poslovanje izvaja na sedežu društva.

ZPM Maribor je ob koncu obračunskega obdobja, po stanju na dan 31.12.2021, opravila tudi **popis sredstev in obveznosti do njihovih virov** ter tako zagotovila podatke o dejanskem stanju svojega premoženja. Komisije ob popisu niso ugotovile viškov in mankov. Zaradi dotrajanosti nekaterih osnovnih sredstev in drobnega inventarja, so komisije predlagale, da se odpišejo in izločijo iz uporabe.

Letno poročilo obsega:

- ❖ bilanco stanja
- ❖ izkaz poslovnega izida
- ❖ prilogo k izkazu poslovnega izida
- ❖ pojasnila k računovodskim izkazom
- ❖ poročilo o poslovanju
- ❖ revizorjevo oceno

Za potrebe statistike mora ZPM Maribor predložiti Agenciji za javnopravne evidence in storitve bilanco stanja in izkaz poslovnega izida do 31. marca 2022. Pojasnila k računovodskim izkazom in poročilo o poslovanju z revizorjevo oceno pa najkasneje do 31. avgusta 2022. Obračun davka od dohodkov pravnih oseb mora Zveza predložiti davčnemu organu do konca marca 2022.

II. PODATKI IZ BILANCE STANJA

Bilanca stanja izkazuje stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev na dan 31.12. 2021. Postavke v bilanci stanja prikazujejo stanje v poslovnih knjigah in so seštevek vknjižb, ki so izdelane na osnovi knjigovodskih listin. Prikazano je stanje tekočega in predhodnega leta.

SREDSTVA

- 1. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve** – zajemajo knjigovodsko vrednost računalniških programov. Vrednotijo se po modelu nabavne vrednosti, ki se zmanjšuje za amortizacijski popravek vrednosti. Knjigovodska vrednost je razlika med nabavno vrednostjo in popravkom vrednosti in znaša **5.990,37 EUR**.
- 2. Opredmetena osnovna sredstva** – postavka zajema knjigovodsko vrednost opredmetenih osnovnih sredstev in drobnega inventarja na dan 31.12.2021. Je razlika med nabavno vrednostjo in popravkom vrednosti. Osnovna sredstva vrednotimo po nabavni vrednosti, ki je dokumentirana nakupna cena, povečana za dokumentirane neposredne stroške, potrebne za njihovo usposobitev za uporabo. Sem spadajo zemljišča, zgradbe, oprema, drobni inventar in vlaganja v opredmetena osnovna sredstva v tuji lasti. Nabavna vrednost se zmanjšuje z letnimi popravki, ugotovljenimi na podlagi amortizacijskih stopenj, ki ne presegajo stopenj iz Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb. Uporabljena je metoda enakomernega časovnega amortiziranja. Zemljišča se ne amortizirajo. Za drobni inventar uporabljamo 100 % odpis.
V letu 2021 je ZPM pridobila za **7.104,07 EUR opredmetenih osnovnih sredstev in drobnega inventarja**, ki se uvršča med opredmetena osnovna sredstva ne glede na vrednost, ker je njegoa življenjska doba daljša od enega leta. Viri za nabavo so bila lastna sredstva in donacije. Tako ugotovljena **knjigovodska vrednost opredmetenih osnovnih sredstev je 368.786,29 EUR**.
- 3. Naložbene nepremičnine** so namenjene dajanju v najem. Izkazujejo knjigovodsko vrednost na dan bilance stanja, ki je razlika med nabavno vrednostjo in popravkom vrednosti in znaša **1.433.441,72 EUR**. Vključuje vrednost zemljišča **663.217,03 EUR** in zgradbe VIRC v Poreču **770.224,69 EUR**. Vrednotene so po modelu nabavne vrednosti in se amortizirajo (razen zemljišč).
- 4. Dolgoročne finančne naložbe** – so naložbe v lastniški delež firme Virc d.o.o. Poreč, merjene po nabavni vrednosti, kar pomeni, da se v celotnem obdobju pripoznanja v računovodskih izkazih izkazujejo po nabavni vrednosti, ki znaša **2.492,92 EUR**.
- 5. Zaloge** – zajemajo zaloge materiala in trgovskega blaga v znesku **515,93 EUR**. Vrednotijo se po nabavnih cenah. Zaloge proizvodov v lastnem skladišču znašajo **2.664,10 EUR** in so vrednotene po pošteni vrednosti. Zmanjševanje količin (poraba, prodaja) zalog je ovrednotena po povprečnih cenah.
- 6. Kratkoročne poslovne terjatve 64.718,03 EUR** – zajemajo vrednost kratkoročnih terjatev do kupcev iz naslova prodaje storitev na podlagi izdanih verodostojnih listin, ter druge kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij. Kratkoročne terjatve do kupcev v državi znašajo **12.741,32 EUR** in bodo plačane v letu 2022. Oslabili smo terjatve iz l. 2018 v višini **61,52 EUR** in odpisali neizterljive terjatve do l. 2017 v višini **291,35 EUR**. Terjatve do kupcev v tujini znašajo **25.874,07 EUR** in zapadejo v plačilo naslednje leto. V tej postavki so zajete še kratkoročne terjatve za dane predujme dobaviteljem, terjatve za odbitni delež davka na dodano vrednost in druge terjatve do državnih in drugih institucij v vrednosti **26.102,64 EUR**.
- 7. Denarna sredstva** – izkazujejo zneske denarnih sredstev na računu pri banki **1.146.316,91 EUR**, gotovine v blagajni **127,76 EUR** in gotovino v devizni blagajni **24,35 EUR**, skupaj **1.211.187,05 EUR**. Zneski so usklajeni z bančnim izpiskom, blagajniškim dnevnikom in popisnim listom. Prevrednotena so le denarna sredstva v tuji valuti zaradi spremembe valutnega tečaja.
- 8. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve**, gre za izdatke, ki še niso stroški obračunskega obdobja. Saldo konec leta je 0.

Seštevek sredstev – aktive znaša 3.025.078,38 EUR.

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

9. **Društveni sklad** – zajema ustanovitveno vlogo **3.110.972,00 EUR**, nepokrit čisti presežek odhodkov preteklih let **212.464,82 EUR** in presežek odhodkov tekočega leta **19.788,79 EUR**. Sklad skupaj znaša **2.878.718,39 EUR**.
10. **Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitev v višini 42.025,05 EUR** - s 1. januarjem 2007 je bil odpravljen sklad osnovnih sredstev, ter za znesek neodpisane nabavne vrednosti teh sredstev izkazane dolgoročne pasivne časovne razmejitev. Porabljajo se skladno z obračunano amortizacijo **19.029,20 EUR**. Sem se uvrščajo tudi donacije z ročnostjo več kot eno leto **22.995,85 EUR**.
11. **Kratkoročne poslovne obveznosti – 76.119,27 EUR** zajemajo obveznosti do dobaviteljev, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju. Vrednotijo se z zneski, ki jih na podlagi verodostojnih listin ZPM Maribor dolguje upnikom. Obveznosti so usklajene in so poravnane v roku zapadlosti. Saldo kratkoročnih **obveznosti do dobaviteljev na dan 31.12.2021 znaša 24.858,28 EUR** in so bile poravnane v mesecu januarju 2022.
Ta postavka vključuje še obveznosti za prejete kratkoročne predujme, obveznosti iz razmerja do zaposlenih, obveznosti do državnih institucij (obračunani DDV, davčni odtegljaj, davek od dohodkov), obveznosti za pogodbeno dela, skupaj **51.260,99 EUR**.
12. **Kratkoročne pasivne časovne razmejitev** – zajemajo zneske prenesenih, še ne porabljenih namenskih donacij in prostovoljnih prispevkov fizičnih in pravnih oseb za kritje stroškov letovanja otrok iz socialno ogroženih družin, za projekt Omogočimo sanje za nadarjene otroke. Skupna višina teh sredstev je **26.899,19 EUR**.

Seštevek obveznosti do virov sredstev – pasive znaša 3.025.078,38 EUR.

III. PODATKI IZ IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA

Izkaz poslovnega izida prikazuje postavke prihodkov in odhodkov ter poslovnih izidov za leti 2021 in 2020.

PRIHODKI

Prihodki se pripoznajo v obračunskem obdobju, na katero se nanašajo oziroma v katerem so prejeti. V letu 2021 znašajo prihodki skupaj **1.427.571,79 EUR**, kar je 46,4 % več kot leta 2020 in 3,3 % več kot je bilo planirano za leto 2021.

Pregled prihodkov po virih v letu 2021 v primerjavi s planom 2021 in letom 2020

Zap. št.	N A Z I V	ZNESEK 2020	PLAN 2021	ZNESEK 2021	INDEKS 2021/2020	INDEKS 2021/PLAN
I.	PRIHODKI	975.432,10	1.381.972,00	1.427.571,79	146,4	103,3
A.	POSLOVNI PRIHODKI	974.036,68	1.381.972,00	1.423.671,97	146,2	103,0
1.	Prihodki od prodaje storitev	185.734,87	464.861,00	425.097,63	228,9	91,4
2.	Dotacije iz proračunskih in drugih javnih sr.	618.613,80	735.811,00	726.799,26	117,5	98,8
	Dotacije mestne občine Maribor	367.657,02	404.856,00	402.864,93	109,6	99,5
	Dotacije drugih občin	70.393,11	96.300,00	113.641,80	161,4	118,0
	Dotacije zavoda za zdravstveno zavarovanje	98.028,10	135.000,00	134.406,80	137,1	99,6
	Dotacije zavoda za zaposlovanje	35.635,73	43.035,00	39.154,28	109,9	91,0
	Dotacije ministrstev in drugih	46.899,84	56.620,00	36.731,45	78,3	64,9
3.	Donacije drugih pravnih in fizičnih oseb	34.583,95	45.300,00	65.205,81	188,5	143,9
4.	Prihodki od prodaje trgovskega blaga	634,26	2.000,00	572,38	90,2	28,6
5.	Prihodki od najemnin	87.343,51	130.000,00	173.352,84	198,5	133,3
6.	Drugi prihodki	47.126,29	4.000,00	32.644,05	69,3	816,1
B.	FINANČNI PRIHODKI	413,11		1.139,42	275,8	
C.	OSTALI PRIHODKI	982,31		2.760,40	281,0	

A. Poslovni prihodki - prihodki od dejavnosti predstavljajo 99,7 % (1.423.671,97 EUR) skupno ustvarjenih prihodkov. V primerjavi z letom 2020 so višji za 46,2 % in višji za 3,0% od planiranih.

Med poslovne prihodke štejemo:

❖ prihodke od prodaje storitev, trgovskega blaga (425.097,63 EUR)

V primerjavi z letom 2020 so višji za 128,9 % in za 8,6 % manjši od planiranih. Ti prihodki so prihodki od prodaje penzijskih storitev šolam v naravi in drugim skupinam na letovanjih ob morju in na Pohorju, prihodki od plačil razlike do polne cene regresiranega ali zdravstvenega letovanja otrok, prihodki od točilnice, prihodki za oglaševalske storitve in drugi prihodki od storitev kot so obiski dedka Mraza, organizacija praznovanja rojstnih dni.

❖ dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev (726.799,26 EUR)

To so sredstva, ki so namensko pridobljena iz proračuna države, lokalne skupnosti in druga javna sredstva za izvajanje dejavnosti ZPM Maribor, za pokrivanje poslovnih odhodkov v obračunskem obdobju.

V primerjavi z letom 2020 so višja za 17,5 %, in za 1,2 % nižja od planiranih sredstev. Namen porabe teh sredstev je določen v pogodbah o izvajanju programov.

Dotacije od MO Maribor so

- sredstva namenjena izvajanju posameznih programov in projektov s področja sociale, kulture, izobraževanja in varstva okolja;
- sredstva za delež plač udeležencev projektov javnih del
- sredstva za regresirano letovanje otrok iz socialno šibkih družin (VIRC, DMZ)

Dotacije drugih občin so

- sredstva za regresirano letovanje otrok iz socialno šibkih družin v teh občinah
- sredstva za materialne stroške za nekatere programe (Bralna značka, Otroški parlament)

Dotacije od Zavoda za zdravstveno zavarovanje RS so pridobljene na javnem razpisu Zavoda in so namenjene letovanju otrok z zdravstveno indikacijo iz celotne podravske regije. Otroci letujejo v naših domovih na Pohorju in v Poreču.

Dotacije od Zavoda za zaposlovanje RS so sredstva pridobljena za zaposlitev sodelavke preko projekta Zaposli.me in sredstva pridobljena na javnem razpisu za izvajanje projektov javnih del, namenjena pa so izplačilu plač in drugih stroškov dela udeležencem javnih del, njihovemu usposabljanju in zdravniškemu pregledom. Višina teh sredstev niha glede na število odobrenih projektov javnih del.

Dotacije od ministrstev in drugih – so nakazila Zveze prijateljev mladine Slovenije (ZPMS) za kritje stroškov letovanja otrok s posebnimi potrebami, ki jih je pridobila od FIHO, največji delež pa so sredstva MDDSZ R Slovenije, za izvajanje projekta VGC Štajerska, katerega prijavitelj je Dom Danice Vogrinec, ZPM Maribor pa partner.

❖ donacije drugih pravnih in fizičnih oseb (65.205,81 EUR)

V primerjavi s predhodnim letom je masa teh sredstev višja za 88,5%, zajema pa sredstva, ki so jih donirale fizične in pravne osebe. Ta sredstva so namenjena dvigu kvalitete programov, ki so brezplačni. Z njihovo pomočjo je bilo omogočeno letovanje otrokom iz socialno ogroženih družin. V tej postavki so tudi prenesene namenske dolgoročne donacije ZPM za letovanje otrok v višini 19.034,80 EUR.

❖ drugi prihodki od dejavnosti (205.996,89 EUR)

V tej postavki so izkazani prihodki od najemnin iz naložbenih nepremičnin, prihodki za pokrivanje stroškov uporabe prostorov DUM drugih društev in fizičnih oseb, katerim ZPM odstopa prostore v souporabo. Ti so bili v letu 2021 višji za 98,5%, ker so se objekti znova oddajali, v primerjavi z letom 2020(ni bilo možnosti zaradi Covid ukrepov). Na osnovi državne pomoči v času Covida smo prejeli 30.734,54 EUR državne pomoči (subvencija skrajšanega delovnega časa in čakanja na delo).

B. Finančni prihodki – 1.139,42 EUR zajemajo v obračunskem obdobju prejete obresti za dana posojila,, pozitivne tečajne razlike. Ugotavljajo se v skladu s sklenjenimi pogodbami in veljavnimi predpisi.

C. Drugi prihodki (2.760,40 EUR) vključujejo prihodke od zadržanih deležev pri odjavi letovanja in razne občasne prihodke.

Delež vseh prihodkov po virih financiranja za leto 2017, 2018,2019,2020 in 2021

Zap.št.	VIR FINANCIRANJA	2017 %	2018 %	2019 %	2020 %	2021 %
1.	Dotacije mestne občine Maribor	25,8	27,6	28,2	37,7	28,20
2.	Dotacije drugih občin	6,7	7,5	6,9	7,2	7,96
3.	Dotacije zavoda za zdravstveno zavarovanje	10,3	5,9	6,0	1,0	9,43
4.	Dotacije zavoda za zaposlovanje	4,2	4,6	2,5	3,6	2,74
5.	Dotacije ministrstev in drugih	2,2	2,4	2,9	4,8	2,57
6.	Donacije drugih pravnih in fizičnih oseb	4,4	4,3	5,3	3,6	4,57
7.	Prihodki od prodaje storitev,najemnin in trg. blaga	45,8	47,4	48,0	41,9	44,26
8.	Finančni prihodki	0,4	0,1	0,1	0,1	0,08
9.	Drugi prihodki	0,2	0,2	0,1	0,1	0,19
	Skupaj	100,00	100,00	100,0	100,0	100,0

ODHODKI

Odhodki obračunskega obdobja znašajo **1.447.360,58 EUR**. So 29,5 % višji kot doseženi leta 2020 in za 4,7 % višji kot po planu.

Zap. št.	N A Z I V	ZNESEK 2020	PLAN 2021	ZNESEK 2021	INDEKS 2021/2020	INDEKS 2021/PLAN
II.	ODHODKI	1.117.660,04	1.381.972,00	1.447.360,58	129,5	104,7
A.	STROŠKI MATERIALA	45.502,99	41.980,00	47.413,41	104,2	112,9
	Material in pomožni material	26.494,70	24.000,00	27.339,44	103,2	113,9
	Stroški energije	9.115,95	7.380,00	7.950,88	87,2	107,7
	Nadom.deli OS in odpisi DI	4.842,36	5.250,00	6.013,57	124,2	114,5
	Stroški pisar.materiala in strok.literature	5.049,98	5.350,00	6.109,52	121,0	114,2
B.	STROŠKI STORITEV	529.504,40	831.592,00	889.585,15	168,0	107,0
	Stroški storitev pri opravljanju storitev	336.428,10	614.792,00	638.386,84	189,8	103,8
	Stroški transportnih storitev	36.273,22	35.200,00	43.280,93	119,3	123,0
	Stroški storitev v zvezi z vzdrževanjem	19.722,45	18.400,00	19.967,88	101,2	108,5
	Povračila stroškov zaposlencem	964,51	2.600,00	2.963,06	307,2	114,0
	Stroški plačilnega prometa in zavarovalnih premij	21.816,68	19.500,00	24.764,36	113,5	127,0
	Stroški intelektualnih storitev	20.074,15	23.000,00	25.212,57	125,6	109,6
	Stroški reklame in reprezentance	2.384,40	3.800,00	4.500,57	188,8	118,4
	Storitve fizičnih oseb z dajatvami	81.365,86	105.500,00	121.577,94	149,4	115,2
	Stroški drugih storitev	10.475,03	8.800,00	8.931,00	85,3	101,5
C.	AMORTIZACIJA	75.365,97	73.800,00	74.457,53	98,8	100,9
D.	STROŠKI DELA	412.746,33	376.200,00	378.032,27	91,6	100,5
	Bruto plače in nadomestila zaposlencev	252.790,42	286.000,00	277.623,10	109,8	97,1
	Prispevki delodajalca	48.398,29	45.000,00	44.657,19	92,3	99,2
	Drugi stroški dela	65.885,19	45.200,00	55.751,98	84,6	123,3
	Stroški javnih del	45.672,43	*	*	*	*
E.	DRUGI STROŠKI	53.177,68	57.800,00	57.233,46	107,6	99,0
	Dajatve, neodvisne od str.dela	4.537,02	5.300,00	5.777,86	127,3	109,0
	Dotacije drugim pravnim osebam	17.222,50	13.500,00	13.626,90	79,1	100,9
	Ostali stroški	31.418,16	39.000,00	37.828,70	120,4	97,0
F.	POSLOVNI ODHODKI	699,17	400,00	379,42	54,3	94,9
G.	FINANČNI ODHODKI	606,03	100,00	44,13	7,3	44,1
H.	OSTALI ODHODKI	57,47	100,00	215,21	374,5	215,2

* stroški javnih del razdeljeni v prejšnji postavki na bruto plače, prispevki delodajalca in druge stroške dela

A. Odhodki iz dejavnosti predstavljajo 99,9 % (1.447.260,06 EUR) doseženih odhodkov. V primerjavi z letom 2020 so za 29,54 % višji.

Odhodke iz dejavnosti sestavljajo:

❖ stroški materiala (47.413,41 EUR)

Med stroške materiala spadajo stroški materiala, porabljenega pri ustvarjanju storitev (porabljena živila, gorivo, plin za ogrevanje, čistilna sredstva, zdravstveni material, porabljeno trgovsko blago), stroški energije, stroški nadomestnih delov in materiala za vzdrževanje, stroški drobnega inventarja, stroški pisarniškega materiala in strokovne literature ter raznega materiala za izvedbo delavnic v posameznih programih. V glavnem je to material, ki ob nakupu obremeni neposredno stroške materiala, preko zmanjšanja zaloga pa se obremenijo stroški živil in trgovskega blaga.

❖ stroški storitev (889.585,15 EUR)

Stroški storitev predstavljajo največji delež skupnih odhodkov. Zajemajo vrednosti storitev, ki so jih v obračunskem letu opravile druge pravne in fizične osebe. Pripoznajo se v obračunskem obdobju, na katerega se nanašajo in se ugotovijo v zneskih, ki jih zaračunajo dobavitelji storitev.

Največji delež stroškov storitev so stroški penzijskih storitev firme VIRC d.o.o., ki je v 100% lasti ZPM Maribor in sodelujeta na osnovi sklenjene alotmanske pogodbe. Sledijo plačila storitev in nadomestila-povračila stroškov za prostovoljsko delo fizičnih oseb skupaj z dajatvami (avtorske in podjemne pogodbe, sejnine, delo študenta, nagrade in povračila stroškov prostovoljcem v dejavnostih Zveze), transportne storitve (avtobusni prevozi, prevozi opreme), storitve v zvezi z rednim vzdrževanjem (razna popravila, vzdrževanje računalniške opreme in programov) ter druge storitve vezane na izvedbo posameznih programov.

❖ stroški dela (378.032,27 EUR)

Znesek stroškov dela ugotavlja ZPM Maribor v skladu z zakonskimi predpisi ter notranjimi akti. Pripoznajo se v obračunskem obdobju, na katero se nanašajo. Zajemajo bruto plače in nadomestila plač, prispevke v breme društva ter druge stroške dela (prejemki za prehrano, prevoz) redno zaposlenih.

V postavki stroški dela javnih del so zajete plače in nadomestila plač, stroški prehrane in prevoza oseb, ki so na osnovi posebne pogodbe vključeni v projekte javnih del.

❖ odpisi vrednosti (74.457,53 EUR)

Ti stroški zajemajo zneske amortizacije t.j. popravkov vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev v obračunskem obdobju, ter stroške amortizacije naložbenih nepremičnin. Amortizacija je obračunana posamično, po stopnjah, ki ne presegajo stopenj, določenih v Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb. Amortizacijske stroške ne bremeni tisti del popravkov vrednosti, ki se nanaša na sredstva, za katerih sedanja vrednost je izkazana na kontih dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev (Pojasnilo 1 k SRS 33 2007).

V tej postavki je tudi sedanja vrednost odpisanih osnovnih sredstev, vrednost odpisanega blaga in terjatev, ter vrednost oslabitve poslovnih terjatev.

Ker v letu 2021 ni bilo večjih novih nabav, ostaja višina teh stroškov na nivoju leta 2020.

❖ drugi poslovni odhodki (57.233,46 EUR)

V tej skupini so izkazani nekateri odhodki v zvezi z izvedbo programov, ki niso uvrščeni med druge vrste odhodkov, a se nanašajo na dejavnost ZPM Maribor 37.828,70 EUR (knjige in nagrade v programih Bralne značke in MNM, malice in pogostitve za udeležence programov, majice za prostovoljce, vstopnine, vozovnice, stroški za popestritev letovanja otrok ipd.), nekatere dajatve, ki niso odvisne od stroškov dela 5.777,86 EUR (upravne, sodne, turistične takse, rezervni sklad, stavbno zemljišče) in dotacije drugim pravnim osebam – dotacije šolam na osnovi pogodb o programskem sodelovanju pri programu Mladi za napredek Maribora (13.626,90 EUR).

B. Finančni odhodki (44,13 EUR) – izkazujejo negativne tečajne razlike.

C. Drugi odhodki (215,21 EUR) občasni odhodki in izravnave.

Davek od dohodkov pravnih oseb

ZPM Maribor spada med davčne zavezanke po 9. členu ZDDPO-2, mora pa obračunati in plačati davek od dohodkov iz opravljanja pridobitne dejavnosti. V skladu s 27. členom ZDDPO-2 so pri določanju davčne osnove izvzeti prihodki in odhodki nepridobitne dejavnosti. Kaj se davčno šteje za pridobitno oziroma nepridobitno dejavnost, določa pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti.

Prihodki od prodaje storitev in trgovskega blaga, prihodki od najemnin, finančni prihodki in drugi prihodki so prihodki od pridobitne dejavnosti. Skupaj znašajo 635.566,72 EUR in so 97,24 % višji kot leta 2020. Njihov delež v vseh prihodkih je 44,52 %. Razlika so prihodki nepridobitne dejavnosti, ki znašajo 792.005,07 EUR in so v primerjavi z letom 2020 za 21,25 % višji.

Odhodki od pridobitne dejavnosti so ugotovljeni na osnovi deleža, ki je izračunan kot razmerje med prihodki, doseženimi z opravljanjem pridobitne dejavnosti, in prihodki, doseženimi z opravljanjem nepridobitne dejavnosti po posameznih centrih delovanja ZPM Maribor. Odhodki iz pridobitne dejavnosti znašajo 628.293,01 EUR in so za 62,75 % višji kot leta 2020. Njihov delež v vseh odhodkih znaša 43,41 %.

	NAZIV	2020	2021	INDEKS 2021/2020
I.	PRIHODKI od pridobitne dejavnosti	322.234,35	635.566,72	197,24
II.	ODHODKI od pridobitne dejavnosti	386.058,71	628.293,01	162,75

Obračun davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2021 izkazuje davčno osnovo v višini 11.948,76 EUR. Zakonsko določene olajšave znižujejo davčno osnovo na znesek 4.421,04, tako da je obveznosti za plačilo davka 840,00 EUR.

POSLOVNI IZID

Poslovni izid izraža uspešnost poslovanja v obračunskem obdobju. Ugotovi se kot presežek prihodkov nad odhodki, kadar so prihodki višji od odhodkov ali kot presežek odhodkov nad prihodki, kadar so višji odhodki.

Zveza prijateljev mladine Maribor ustvarja prihodke in odhodke v treh centrih:

- 1. Vzgojno izobraževalni center Poreč** je ustvaril 69,19 % vseh prihodkov in 63,17 % vseh odhodkov; ustvarjen **presežek prihodkov** nad odhodki znaša **73.432,96 EUR**.
- 2. Dom Miloša Zidanška na Pohorju** je ustvaril 4,64 % vseh prihodkov in 8,0 % vseh odhodkov; ustvarjen **presežek odhodkov** nad prihodki znaša **49.557,83 EUR**.
- 3. Dom ustvarjalnosti mladih** s programi je ustvaril 26,17 % vseh prihodkov in 28,83 % vseh odhodkov; **presežek odhodkov** nad prihodki znaša **43.663,92 EUR**.

Zveza prijateljev mladine Maribor je v obračunskem letu 2021 ustvarila presežek odhodkov nad prihodki v višini 19.788,79 EUR. Presežek odhodkov pa zvišuje obveznost za davek od dohodkov iz deleža pridobitne dejavnosti v višini 840,00 EUR. Čisti presežek odhodkov nad prihodki znaša 20.628,79 EUR.

Povprečno število zaposlenecv na podlagi delovnih ur zajema 14,64, od tega 11,43 redno zaposlenih in 3,21 zaposlenih v projektih javnih del za leto 2021. Za leto 2020 pa 13,34 redno zaposlenih in 2,81 zaposlenih v projektih javnih del.

Datum: 25.03.2022

Računovodkinja ZPM Maribor:
Alenka Tršavec

POTRDILO JE IZDALO ELEKTRONSKO VLOŽIŠČE AJPES ZA POTREBE VAŠEGA ARHIVA

Matična številka:	5429170000
Ime društva:	ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE MARIBOR
Sedež (ulica, hišna številka in kraj):	Razlagova ulica 16, 2000 Maribor
Odgovorna oseba za sestavljanje bilance:	ALENKA TRŠAVEC
Telefonska številka:	2296912
Elektronski naslov:	alenka.trsavec@zpm-mb.si

POTRDILO O ODDAJI PODATKOV IZ LETNEGA POROČILA

Potrjujemo podatke iz letnih poročil na poenotenih obrazcih za leto 2021, predložene z neposrednim vnosom prek spletne strani AJPES z uporabniškim imenom "ZPM MARIBOR".

obrazec	koda
Osnovni podatki	32FF0AC3F873D0F54EB2960E95A214F5
Podatki iz bilance stanja	653A4D2DC8A055237AACAB01F3CA1C7F
Podatki iz izkaza poslovnega izida	F8A325BE958A45DA0759EC9EF31F561F
Dodatni podatki k izkazu poslovnega izida	616D4ECA98CBDF1DF28CC410204E5D7
VSI PODATKI	B30E36A04B1CA95A248FF6900856061C

E-podpisano: 31.03.2022 12:12

POTRDILO JE IZDALO ELEKTRONSKO VLOŽIŠČE AJPES ZA POTREBE VAŠEGA ARHIVA

Podatki iz letnega poročila za obdobje 01.01.2021 - 31.12.2021

Osnovni podatki	
Vrsta:	Društvo
Matična številka	5429170000
Davčna številka	91266831
Ime poslovnega subjekta	ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE MARIBOR
Sedež (ulica, hišna številka in kraj)	Razlagova ulica 16, 2000 Maribor
Izračunana zavezanost k reviziji	1 - Da
Status društva	1 - Društvo
Računovodimo	SRS - Slovenski računovodski standardi (2016)
Oseba, odgovorna za sestavljanje bilance	ALENKA TRŠAVEC
Telefonska številka za komunikacijo v zvezi s predložitvijo bilance	2296912
Elektronski naslov kontaktne osebe	alenska.trsavec@zpm-mb.si
Elektronski naslov uporabnika portala	alenska.trsavec@ZPM-MB.SI
Vodja poslovnega subjekta	BABIČ NINA
Kraj	Maribor

Obdobje poročanja	
od	1.1.2021
do	31.12.2021

Ime poslovnega subjekta:
ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE MARIBOR

Sedež poslovnega subjekta:
Razlagova ulica 16, 2000 Maribor

Matična številka:
5429170000

Davčna številka:
91266831

Podatki iz bilance stanja
na dan 31.12.2021

v EUR s centi

Konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 30, 31, 32, 60, 61, 63, 65, 66, 67	SREDSTVA	001	3.025.078,38	3.028.557,03
00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, del 07, del 08, del 13	A. DOLGOROČNA SREDSTVA	002	1.810.711,30	1.861.658,86
del 00, del 08, del 13	I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev	003	5.990,37	460,43
del 00, del 08, del 13	1. Neopredmetena sredstva	004	5.990,37	460,43
del 00	2. Dolgoročne aktivne časovne razmejitev	009	0,00	0,00
del 00, 02, 03, 04, 05, del 08, del 13	II. Opredmetena osnovna sredstva	010	368.786,29	377.794,66
01	III. Naložbene nepremičnine	018	1.433.441,72	1.480.910,85
06, del 07	IV. Dolgoročne finančne naložbe	019	2.492,92	2.492,92
06	1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	020	2.492,92	2.492,92
del 07	2. Dolgoročna posojila	024	0,00	0,00
del 08	V. Dolgoročne poslovne terjatve	027	0,00	0,00
del 07, del 08, 10, 11, 12, del 13, 14, 15, 16, 17, 18, 30, 31, 32, 60, 61, 63, 65, 66, 67	B. KRATKOROČNA SREDSTVA	032	1.214.367,08	1.166.898,17
67	I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	033	0,00	0,00
del 13, 30, 31, 32, 60, 61, 63, 65, 66	II. Zaloge	034	3.180,03	3.594,76
del 07, 17, 18	III. Kratkoročne finančne naložbe	040	0,00	0,00
17	1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	041	0,00	0,00
del 07, 18	2. Kratkoročna posojila	045	0,00	0,00
del 08, 12, del 13, 14, 15, 16	IV. Kratkoročne poslovne terjatve	048	64.718,03	74.966,05
10, 11	V. Denarna sredstva	052	1.146.469,02	1.088.337,36
19	Č. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	053	0,00	0,00
del 99	Zunajbilančna sredstva	054	0,00	0,00
21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 90, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	055	3.025.078,38	3.028.557,03
90, 92, 93, 94, 95	A. SKLAD	056	2.877.878,39	2.898.507,18
90, 92, 93	I. Društveni sklad	056a	2.877.878,39	2.898.507,18
94	II. Revalorizacijske rezerve	067	0,00	0,00
95	III. Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti	301	0,00	0,00

Podatki iz bilance stanja
na dan 31.12.2021

v EUR s centi

Konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
96	B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	072	42.025,05	56.365,47
del 96	1. Rezervacije	073	0,00	0,00
del 96	2. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	074	42.025,05	56.365,47
del 97, del 98	C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	075	1.316,48	708,50
del 97	I. Dolgoročne finančne obveznosti	076	0,00	0,00
del 98	II. Dolgoročne poslovne obveznosti	080	1.316,48	708,50
21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, del 97, del 98	Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	085	76.959,27	63.155,28
21	I. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	086	0,00	0,00
27, del 97	II. Kratkoročne finančne obveznosti	087	0,00	0,00
22, 23, 24, 25, 26, 28, del 98	III. Kratkoročne poslovne obveznosti	091	76.959,27	63.155,28
29	D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	095	26.899,19	9.820,60
del 99	Zunajbilančne obveznosti	096	0,00	0,00

Kraj in datum oddaje

Maribor

Oseba, odgovorna
za sestavitev bilance

ALENKA TRŠAVEC

Zastopnik društva

BABIČ NINA

Obrazec je predpisala Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidenice in storitve (AJPES) v sodelovanju s Slovenskim inštitutom za revizijo.

Ime poslovnega subjekta:
ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE MARIBOR

Sedež poslovnega subjekta:
Razlagova ulica 16, 2000 Maribor

Matična številka:
5429170000

Davčna številka:
91266831

**Podatki iz izkaza poslovnega izida
v obdobju 01.01.2021 - 31.12.2021**

v EUR s centi

Konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
del 76	A. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	110	425.670,01	186.369,13
60, del 61, 63	B. POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	121	0,00	0,00
60, del 61, 63	C. ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	122	0,00	0,00
79	Č. USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI IN LASTNE STORITVE	123	0,00	0,00
del 76	D. SUBVENCIJE, DOTACIJE, REGRESI, KOMPENZACIJE IN DRUGI PRIHODKI, KI SO POVEZANI S POSLOVNIMI UČINKI	124	792.005,07	653.197,75
del 76	E. DRUGI POSLOVNI PRIHODKI	125	205.996,89	134.469,80
60, 61, 63, 76, 79	F. KOSMATI DONOS OD POSLOVANJA	126	1.423.671,97	974.036,68
40, 41, 43, 44, 47, 48, del 70, 72	G. POSLOVNI ODHODKI	127	1.447.260,06	1.117.248,33
40, 41, del 70	I. Stroški blaga, materiala in storitev	128	937.316,46	575.415,21
del 70	1. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	129	317,90	407,82
40	2. Stroški porabljenega materiala	130	47.413,41	45.502,99
41	3. Stroški storitev	134	889.585,15	529.504,40
47	II. Stroški dela	139	378.032,27	412.746,33
del 47	1. Stroški plač	140	277.623,10	298.462,85
del 47	2. Stroški pokojninskih zavarovanj	141	24.117,07	26.118,04
del 47	3. Stroški drugih socialnih zavarovanj	142	20.540,12	22.280,25
del 47	4. Drugi stroški dela	143	55.751,98	65.885,19
43, 72	III. Odpisi vrednosti	144	74.677,87	75.909,11
43	1. Amortizacija	145	74.457,53	75.365,97
del 72	2. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	146	220,34	543,14
del 72	3. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	147	0,00	0,00
44, 48	IV. Drugi poslovni odhodki	148	57.233,46	53.177,68
60, 61, 63, 76, 79, 40, 41, 43, 44, 47, 48, del 70, 72	H. PRESEŽEK POSLOVNIH PRIHODKOV	151	0,00	0,00
60, 61, 63, 76, 79, 40, 41, 43, 44, 47, 48, del 70, 72	I. PRESEŽEK POSLOVNIH ODHODKOV	152	23.588,09	143.211,65
77	J. FINANČNI PRIHODKI	153	1.079,82	413,11
del 77	I. Finančni prihodki iz deležev	155	0,00	0,00
del 77	II. Finančni prihodki iz danih posojil	160	547,87	285,02

**Podatki iz izkaza poslovnega izida
v obdobju 01.01.2021 - 31.12.2021**

v EUR s centi

Konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
del 77	III. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	163	531,95	128,09
74	K. FINANČNI ODHODKI	166	44,13	350,71
del 74	I. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	168	0,00	0,00
del 74	II. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	169	44,13	0,00
del 74	III. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	174	0,00	350,71
78	L. DRUGI PRIHODKI	178	2.820,00	982,31
75	M. DRUGI ODHODKI	181	56,39	61,00
80	N. PRESEŽEK PRIHODKOV	182	0,00	0,00
80	O. PRESEŽEK ODHODKOV	183	19.788,79	142.227,94
del 81	P. DAVEK OD DOHODKOV	184	840,00	0,00
del 81	R. ČISTI PRESEŽEK PRIHODKOV OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	186	0,00	0,00
89	S. ČISTI PRESEŽEK ODHODKOV OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	187	20.628,79	142.227,94
del 80	Š. Krijte odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj	187a	0,00	0,00
	*POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENIH NA PODLAGI DELOVNIH UR V OBRAČUNSKEM OBDOBJU (na dve decimalki)	188	14,64	16,15
	ŠTEVILO MESECEV POSLOVANJA	189	12	12

Opomba:

* Izračun podatka na AOP 188: Število delovnih ur v koledarskem (obračunskem) letu, za katere so zaposleni dobili plačo in nadomestilo plače / (deljeno) s številom možnih delovnih ur za koledarsko (obračunsko) leto. (glej Vsebinska pogosta vprašanja).

Kraj in datum oddaje

Oseba, odgovorna
za sestavitev bilance

Zastopnik društva

Maribor

ALENKA TRŠAVEC

BABIČ NINA

Obrazec je predpisala Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidenice in storitve (AJPEŠ) v sodelovanju s Slovenskim inštitutom za revizijo.

Ime poslovnega subjekta:
ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE MARIBOR

Matična številka:
5429170000

Sedež poslovnega subjekta:
Razlagova ulica 16, 2000 Maribor

Davčna številka:
91266831

**Dodatni podatki k izkazu poslovnega izida
v obdobju 01.01.2021 - 31.12.2021**

v EUR s centi

Konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek			
			SKUPAJ		OD TEGA: iz opravljanja pridobitne dejavnosti	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta	Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5	6 (del 4)	7 (del 5)
76	1. Prihodki od dejavnosti	400	1.423.671,97	974.036,68	0,00	0,00
del 76	a) dotacije iz Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji	401	0,00	0,00	0,00	0,00
del 76	b) dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev	402	690.067,81	571.713,96	0,00	0,00
del 76	c) dotacije iz drugih fundacij, skladov in ustanov	403	36.731,45	46.899,84	0,00	0,00
del 76	č) donacije drugih pravnih in fizičnih oseb	404	65.205,81	34.583,95	0,00	0,00
del 76	d) prispevki uporabnikov posebnih socialnih programov	405	0,00	0,00	0,00	0,00
del 76	e) članarine in prispevki članov	406	0,00	0,00	0,00	0,00
del 76	f) prihodki od prodaje proizvodov in storitev	407	425.097,63	185.734,87	0,00	0,00
del 76	g) prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala	408	572,38	634,26	0,00	0,00
del 76	h) ostali prihodki od dejavnosti	409	205.996,89	134.469,80	0,00	0,00
del 48	2. Dotacije drugim društvom in drugim pravnim osebam	410	13.626,90	17.222,50	0,00	0,00

Kraj in datum oddaje

Maribor

Oseba, odgovorna
za sestavitev bilance

ALENKA TRŠAVEC

Zastopnik društva

BABIČ NINA

Obrazec je predpisala Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES) v sodelovanju s Slovenskim inštitutom za revizijo.

POTRDILO JE IZDALO ELEKTRONSKO VLOŽIŠČE AJPES ZA POTREBE VAŠEGA ARHIVA

Matična številka:	5429170000
Naziv pravne osebe:	ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE MARIBOR
Sedež pravne osebe:	Razlagova ulica 16, 2000 Maribor
Osebnostno ime zakonitega zastopnika:	BABIČ NINA
Osebnostno ime osebe, ki izpolnjuje poročilo o prostovoljstvu:	ALENKA TRŠAVEC
Telefonska številka:	2296912

POTRDILO O ODDAJI POROČILA O PROSTOVOLJSTVU

Potrjujemo podatke iz Poročila o prostovoljstvu za leto 2021, oddane z neposrednim vnosom prek spletne strani AJPES z uporabniškim imenom "ZPM MARIBOR".

obrazec	koda
Poročilo o prostovoljstvu	D41D8CD98F00B204E9800998ECF8427E

E-podpisano: 31.03.2022 12:10

POTRDILO JE IZDALO ELEKTRONSKO VLOŽIŠČE AJPES ZA POTREBE VAŠEGA ARHIVA

POROČILO O PROSTOVOLJSTVU za leto 2021

(Podlaga: 41. člen Zakona o prostovoljstvu)

Izpolnijo prostovoljske organizacije in organizacije s prostovoljskim programom, ki so vpisane v Vpisnik prostovoljskih organizacij in organizacij s prostovoljskim programom na dan 31.12. in ga oddajo Agenciji za javnopravne evidence in storitve preko spletnega portala istočasno s podatki iz letnega poročila za namen državne statistike, ki jih te organizacije predložijo v skladu s predpisi, ki določajo vodenje poslovnih knjig in pripravo letnih poročil; podatki se izpolnjujejo za preteklo koledarsko leto.

1. PODATKI O ORGANIZACIJI		Podatke vpisujte v celih številih!	
1.1	Matična številka pravne osebe	5429170000	
1.2	Naziv pravne osebe	ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE MARIBOR	
1.3	Sedež pravne osebe	(1)	(2)
		Razlagova ulica 16	2000 Maribor
1.4	Osebno ime zakonitega zastopnika	BABIČ NINA	
1.5	Statusna oblika pravne osebe	453	
1.6	Glavna dejavnost pravne osebe po SKD 2008	94.999	
1.7	Osebno ime osebe, ki izpolnjuje poročilo o prostovoljstvu	ALENKA TRŠAVEC	
1.8	Telefon osebe, ki izpolnjuje poročilo o prostovoljstvu	2296912	
1.9	Email osebe, ki izpolnjuje poročilo o prostovoljstvu	alenka.trsavec@ZPM-MB.SI	

2. POROČILO O PROSTOVOLJSTVU						
2.1	Skupno število prostovoljcev po spolu in starostnih skupinah (2.1.1 + 2.1.2)	Do 18. leta (1)	Od vključno 18. do 30. leta (2)	Od vključno 30. do 60. leta (3)	Od vključno 60. leta dalje (4)	(5=1+2+3+4)
		0	174	104	8	286
2.1.1	Moški	0	40	32	5	77
2.1.2	Ženske	0	134	72	3	209
2.2	Skupno število opravljenih prostovoljskih ur glede na kraj opravljanja prostovoljskega dela (2.2.1 do 2.2.3)					39.842
2.2.1	V Republiki Sloveniji					39.842
2.2.2	V drugi državi članici EU					0
2.2.3	V tretji državi					0
2.3	Skupno število opravljenih prostovoljskih ur glede na področje prostovoljskega dela po vrsti prostovoljskega dela (2.3.1 do 2.3.10)		Organizacijsko delo (1)	Vsebinsko delo (2)	Drugo delo (3)	Skupaj (4=1+2+3)
			8.075	29.370	2.397	39.842
(Podatek skupaj je enak podatku pod št. 2.2)						
2.3.1	Civilna zaščita in reševanje		0	0	0	0
2.3.2	Človekove pravice in civilne svoboščine		0	85	0	85
2.3.3	Varstvo okolja in ohranjanje narave		0	0	0	0
2.3.4	Kultura in umetnost		0	0	0	0
2.3.5	Socialna dejavnost		0	2.380	0	2.380
2.3.6	Rekreacija		0	0	0	0
2.3.7	Turizem		0	0	0	0
2.3.8	Vzgoja in izobraževanje		8.075	26.905	2.397	37.377
2.3.9	Zdravje		0	0	0	0
2.3.10	Človek, narava in družbene vrednote		0	0	0	0
2.4	Opis morebitne problematike pri izvajanju prostovoljstva, pobude in predlogi					

Datum oddaje poročila: 31.03.2022